

RAZPRAVA NA SEJI GLAVNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

IVAN ROS — MURSKA SOBOTA:

Konkretni družbeni plani

(Nadaljevanje s 1. strani)

V svoji razpravi je Ivan Ros poudaril, da je okrajni odbor EZDL analiziral izvajanje tako letnega družbenega plana kot letnega družbenega plana na dveh sejah. Namen razprav je

Ivan Ros

bil pregledati realizacijo planov in obenem ugotoviti tiste slabosti, ki zavirajo izpolnjevanje nalog v gospodarskih organizacijah. Analize so pokazale, da so za najmanj 90 odstotkov iz-

polnitve perspektivnega plana v štirih letih podani v Pomurju vsi objektivni pogoji, razen pri proizvodnji nafte, ki bo za 50 odstotkov nižja kot leta 1956.

Letos je bilo več slabosti pri sestavljanju plana odpravljenih. Predvsem je uspelo, da se v komunah in gospodarskih organizacijah že dogovarjajo o proizvodnih nalogah, medtem ko se je v preteklih letih le čakalo na instrumente »od zgoraj«. Ta nova praksa je omogočila, da bo tudi okrajni plan napram občinam in gospodarskim organizacijam letos mnogo bolj konkreten in da bodo tudi občinski družbeni plani predvideli planske obveznosti za vsako področje in za vsak delovni kolektiv posebej.

Najvažnejša politična naloga sedaj pa je, da se s planskimi obveznostmi seznanjajo prav vsi delovni kolektivi in ne le samoupravni organi. Vsak delavec na svojem delovnem mestu bo moral vedeti, kaj je njegova naloga. Le tako se bo lahko zavestno vključil v izpolnjevanje planskih nalog.

V nadaljevanju je gov. Ros govoril še o pomanjkljivem spremljanju izpolnjevanja planskih obveznosti do sedaj in o ukrepih, ki naj zagotovijo konstantno spremljanje gospodarjenja v podjetjih in izpolnjevanja planskih obveznosti. Poudaril pa je tudi izredno pomembnost združevanja sredstev za Pomurje, ki naj bi omogočilo izvedbo že predvidenih in ekonomsko upravičenih investicij. Zdravjevanje naj bi obenem tudi preprečilo dostikrat neekonomično in neperspektivno trošenje sicer majhnih toda dragocenih sredstev.

JAKOB ZEN — KRANJ:

AVTOMATIZACIJA TERJA STROKOVNJAKE

V razpravi je gov. Zen poudaril, da letošnji okrajni plan predvideva povečanje dohodka na osnovi večje proizvodnje ob minimalni novi zaposlitvi delovne sile. Vse doslej je zaposlovanje delovne sile naraščalo hitreje kot produktivnost. Gospodarske organizacije svoje proizvodnje in v glavnem niso povečevale na račun storilnosti, ampak so podjetja zaposlovala delovno silo ne glede na plan. Boj malo pa je bilo gospodarskih organizacij, ki bi svojo proizvodnjo dvignile n. pr. z odkrivanjem notranjih rezerv in podobno. Gov. Zen je poudaril, da bo potrebna zavestna akcija vseh političnih in gospodarskih činiteljev, da podjetja ne bodo kar povprek zaposlovala delovno silo. Na Gorenjskem se je lani zaposlilo več ljudi, kot je bilo predvideno v družbenem planu, vendar v posameznih panogah delavcev še vedno manjka. Toda točno bi treba razmejiti, kje se delovna sila lahko zaposluje in kje ne. V nadaljevanju je gov. Zen razpravljaj o nagrajevanju po učinku in dejal, da je leto močno vplivalo na proizvodnost. Poudaril je, da prav nagrajevanje po učinku lahko močno veže interese kolektivov v interese posameznika. Potreben pa

bi bil organ, je dejal gov. Zen, ki bi se sistematično bavil s sistemom nagrajevanja in sprti registriral vse dobre posledice takega nagrajevanja. Zatem se je zadržal tudi pri kadrovskih oddelkih gospodarskih organizacij. Modernizacija in avtomatizacija v naši industriji bo zahtevala hitro usposabljanje kadrov. Zato pa bi bilo uvajanje primernih kadrovskih oddelkov znotraj podjetij že sedaj zelo smotno, ker bo od tega odvisno delo v prihodnje.

Štefan Pavlič iz Maribora je govoril o prizadevanjih za uravnoteženje plačilne bilance ter o organizaciji podjetij. Predvsem je poudaril, da smo lani zmanjšali primanjkljaj v plačilni bilanci zaradi velikih uspehov v kmetijah in v nekaterih manjših zaradi večjega izvoza industrijskih izdelkov. To opozarja na to, da se bo morala industrija še bolj usmeriti na proizvodnjo blaga za izvoz, in to takega blaga, v katerega je vloženo veliko dela. Opozoril je na nekatere probleme, zaradi katerih podjetja še niso dovolj zainteresirana za izvoz. Ko je govoril o organizaciji podjetij, je naglasil, da bi zbornice in združenja morala več prispevati k temu, da bi se podjetja bolje organizirala

JOŽE KUHAJ — MARIBOR-TEZNO:

IZOBRAŽEVANJE ZA KONKRETNO DELO

Jože Kuhar iz občine Maribor-Tezno je govoril med drugim tudi o nagrajevanju po učinku ter naglasil, da so doslej uvedla nagrajevanje po učinku manjša podjetja in občine. Tudi v večjih podjetjih so glede tega napredovali, vendar premalo energično.

Nagrajevanje po učinku pa je odprlo vrsto novih problemov. Zlasti je poročal o zanimanju za strokovno izobraževanje. V enem izmed podjetij, ki zaposluje okrog 4000 ljudi, ob-

iskuje razne šole več kot 800 zaposlenih. Toda skoraj tretjina jih obiskuje take šole, ki ne prispevajo k izpolnitvi strokovne izobrazbe za konkretno delo na delovnem mestu. To nalaga političnim organizacijam, zlasti sindikatom in tudi upravnim vodstvom podjetij, da morajo zgraditi tak sistem izobraževanja, od katerega lahko pričakujemo več produktivnosti in boljše zasluge zaposlenih.

ZIVA BELTRAM — LJUBLJANA:

VPLIV USLUŽNOSTNE DEJAVNOSTI NA DELOVNO STORILNOST

Tovarišica Beltramova je v razpravi poudarila pomen vključevanja stanovanskih skupnosti v delo za družbeni plan komun, oziroma v gospodarski razvoj obine sploh, ter pri tem poudarila, da morajo družbeni plani računati s temi skupnostmi kot pomembnimi činiteljem. Družbeni standard se ne meri le po potrošni dohodu temveč je odvisen še od mnogih drugih faktorjev. Raznovrstne drobne usluge, ki jih danes še ni moč nuditi zaposlenim in dovoljni meri, so eden izmed čimov činiteljev. In zagotovitve takih uslug zaposlenemu bo vedno vplivala tudi na delovno storilnost. Zaradi tega je

zahteva po združevanju sredstev v te namene — predvsem za uslužnostno dejavnost — upravičena. Uslužnostna dejavnost mora zagraditi najti mesto v družbenih planih občin. V nadaljevanju je tovarišica Beltramova govorila o ustanavljanju obratov družbene prehrane in dejala, da so v zadnjem času dosegli na tem področju pomembne uspehe na Jesenicah (poleg Maribora, kjer so si ti uspehi več ali manj že znani), kjer so izdelali konkretno načrt za ureditev družbene prehrane. Doseganje raztresene menze na Jesenicah niso zadoševali niti niso bile najbolj primerne. Zato so se odgovorni

činitelji odločili za širokopotezen načrt za osrednji obrat družbene prehrane s sodobno ureditvijo.

O ustanavljanju obratov družbene prehrane je gov. Beltramova še dejala, da naj bi občine v svojih družbenih planih konkretno določile, kje in kakšen obrat naj bi se zgradil v določenem kraju. V nadaljevanju pa je govorila o vlogi in pomenu občinskih zavodov za napredek gospodinjstva.

JANEZ ZELENIK — TRBOVLJE:

NERAZVITA TRGOVSKA MREŽA

Družbenega plana v trboveljski občini še niso sestavili, ker okrajni ljudski odbor še ni dal instrumentov, je dejal Janez Zelenik iz Trbovelj. Predvsem se je zadržal na nagrajevanju po učinku ter naglasil, da so dosegli lani velike gospodarske uspehe prav po zaslugi spodbudnejšega nagrajevanja po učinku. Navedel je razmerja med globljinim in stalnim delom osebnih dohodkov za nekaj večjih podjetij v občini, iz katerih je razvidno, da je v »Finomehaniki« ves osebni dohodek gib-

ilvo Gorenca iz Brečje je govoril o problemih brečjske občine, ki je pretežno kmetijska. Naglasil je, da je v družbeni lasti le 3 odstotke obdelovalne zemlje, kar pa ne pomeni, da ni moč storiti ničesar za izboljšanje kmetijske proizvodnje. Meliorirati nameravajo kompleks 800 ha zemljišča in še drug kompleks, ki meri okrog 600 ha, na katerem naj bi uredili hmeljnike.

Posebej je naglasil, da so postale iste organizacije Socialistične zveze pomembna družbeno sila na vasi, ki so obravnavale gospodarska vprašanja, medtem ko so druge le živaltarile.

Janez Zelenik

Trbovlje štejejo okrog 16.000 prebivalcev, pa imajo le 19 prodajal, 9 prodajal s sadjem in zelenjavo, 7 mlekarin itd. Večina lokalov pa je že močno zastarelih, starih tudi po trideset in več let. Govornik je opozoril na to, da je delitev dohodka v trgovskih podjetjih taka, da sama ne zmorejo zbrati sredstev za rekonstrukcijo. To so stvari, ki jih ljudje močno čutijo in ki jih bo treba upoštevati pri sestavljanju družbenega plana. Razen tega pa so še neurejene nekatere komunalne zadeve, med katerimi je najbolj pereč vodovod,

DR. MARIJAN BRECELJ:

Vloga komune pri izboljševanju standarda in stabilizaciji našega tržišča

Tovariš Marjan Brecej se je v svoji razpravi na kratko dotaknil vloge komun in okrajne zveze s politiko razvijanja življenjskega standarda in stabilizacije tržišča. Dejaj je, da je lansko leto nedvomno dokazalo, kako zelo važen činitelj v našem gospodarskem razvoju je komuna, ki je začela v svojem zelo hitrem razvoju vse tesneje povezovali gospodarske činitelje na svojem področju. Komuna pa mora sprito te svoje vloge tudi glede določenih konkretnih vprašanj naše bodoče politike bolj prevzeti nase odgovornost za celotni gospodarski razvoj, ki mora biti seveda logično potem v korist komunam in njenim prebivalcem. Tovariš Brecej je poudaril, da gre pri tem po njegovem mnenju v bistvu za dve osnovni nalogi, ki jih je za naš bodoči razvoj komuna vsekakor dolžna izvrševati v zvezi s politiko stan-

darda. Nato je navedel nekaj konkretnih primerov s področja politike posameznih komun, okrajev, in sicer o zapiranju tržišč. Dejaj je, da smo bili v preteklem letu in smo še danes na nekaterih področjih, na primer v trgovini z živino dejansko v nekem izjemnem stanju, ko se zapirajo tržišča. Zapiranje tržišča pomeni seveda umetno nihanje cen, umetno pomanjkanje blaga in to v zelo važnem artiklu. To pa ima vsekakor dalekosežne posledice v celotnem gibanju na tržišču. Kot naslednji tak primer je navedel tudi vprašanje koruze. Znano je, da smo imeli v letu 1959 zelo dobro letino koruze, toda prav zaradi takih subjektivnih posegov na tržišče imamo nenormalni položaj, da je na primer ponudba koruze danes zelo slaba, da težko izvršujemo svoje naloge, ki jih imamo v izvozu in predvsem, da zaradi subjektivnih posegov na trg začenja cena koruze rasti, kar seveda pomeni zelo dalekosežne posledice v celotni verigi artiklov in v celotnem našem gospodarstvu (na pr. pri živinski krmi, pri mesu itd.).

Nadalje se je dotaknil vprašanja prometa blaga. Dejaj je, da imamo danes pojav, da se tam, kjer lahko dostavljamo neposredno dobavljiva blaga svojim odjemalcem iz akumulacijskih razlogov vrivajo posredovalci. Pri tem gre v glavnem za trgovino na veliko (na pr. les) in v prometu s kmetijskimi pridelki za poslovne zveze. Izbred vsake potrebe nastopajo kot faktor akumulacije, pobiranja neopravečene marže, s tem pa seveda dvigajo cene, s čimer se na drugi strani ovira normalna pot blaga od proizvajalca do potrošnika. Pri tem je pa še večja nevarnost, da se namreč začne ustvarjati sredstva, ki niso rezultat nekega produktivnega dela, temveč nekega družbeno nepotrebne dela, ki morajo imeti inflacijski vpliv na naše gospodarstvo.

Končno je gov. Brecej poudaril, da se pojavljajo v sicer ugodnem razvoju naše preskrbovalne politike lokalne tendence, ki sčutijo proizvodnjo svojega ožjega področja, odnosno proizvodnjo posameznih gospodarskih organizacij, s katero so lokalni faktorji na kakršen koli način povezani, s tem da ne intervenirajo na trgu z blagom, ki je cenejšje, kvalitetnejše in ki ga je mogoče dobiti v večji količini. Da je tako ravnanje v škodo prebivalstva in urejanja tržišča, je očito. Gov. Brecej je dejal, da ti pojavi zelo vplivajo na celotni gospodarski razvoj, predvsem na to našo osnovno nalogo stabilizacije trga, vsled česar je nujno, da komuna kot skupnost osnovnih gospodarskih faktorjev, ki danes vplivajo na naš razvoj, ureja ta vprašanja s politično ekonomsko stališča. Vsako omejevanje normalnega funkcioniranja tržišča, normalnih odnosov, ki se morajo ustvarjati med proizvajalci in potrošnikom, pa mora v vsakem primeru vplivati negativno.

DR. JOŽA VILFAN:

AVTOMATIZACIJA ZASTAVLJA TUDI ZNANOSTI NOVE NALOGE

Človek šele ob teh razpravah začuti, kako veliko in pogumno nalogo si postavljamo z uvajanjem avtomatizacije v proizvodnjo, je dejal tovariš Vilfan. S to nalogo, ki si jo postavljamo, ne kot daljnjo perspektivo ampak kot nekaj, česar se moramo takoj lotiti, že letos, dobijo vsi naši gospodarski napori in vse naše delovanje drugo perspektivo.

Na tem področju se dogajajo v sretu revolucionarne spremembe. Tehnologija na bazi avtomatizacije, tehnologija elektrone, delata neverjetne skoke. Zdi se, da je pomen elektrone celo večji za družbeni razvoj kot za proizvodnjo. Seveda je za nas pomemben tudi njen vpliv na proizvodnjo, saj bomo morali jutri, pojujtršnjem tekmovalci z industrijami, ki bodo to tehnologijo že uporabljale. Hkrati pa bo imela tehnologija

elektronike in avtomatizacije tudi ogromne družbene posledice v vseh deželah, ki jo bodo uporabljale in ki jih bodo morale socialistične države izredno pozorno spremljati. Tovariš Vilfan je nato opozoril, da prodira ta nova tehnologija že v družbene vede in tudi na duhovna področja, ko človek spreminja v matematične formule, v delovanje stroja stvari, o katerih se nam pred kratkim še ni moglo niti sanjati. Za nas je zdaj najpomembnejše, da preide naša proizvodnja na to novo tehnologijo, s čimer pa se ustvarja materialna osnova, ki bo potegnila za seboj tudi našo znanost ne le s sredstvi, ampak predvsem z nalogami, katerih rešitev bo proizvodnja terjala od znanosti. Razumljivo je, da moremo računati na uspešno uresničevanje tega kvalitativnega programa le, če se bo naša znanost razvila, kot je treba.

Avtomatizacija in z njo povezana elektronika, z njo povezano poglobljen študij fizike, matematike itd., je najbolj dramatičen opomin, kako močno je odvden napredek naše materialne proizvodnje od vzporednega razvoja znanosti. Zato je tovariš Vilfan naglasil, kako potrebno je izpolnjevati znanstveno raziskovalno delo, pri čemer pa so zelo koristne pobude tako okrajev kot občin. Navedel je primer, ko je predstavnik murskososkega okraja v Svetu za znanost LRS predložil pismeni elaborat o tem, kateri inštituti so angažirani ob raznih konkretnih problemih industrije, kmetijstva, gozdarstva, hidrogeografije, ekonomike celo do zgodovine in jezikoslovja. V elaboratih ugotavljajo tudi, kaj naj bi razni inštituti še storili za razvoj tega okraja in to sprejeli v program svojega dela. Po njegovem mnenju zasluži ta okraj, da ga posnemajo tudi v drugih, ne le v okrajih, ampak tudi v občinah, ki naj občutijo neposredno odgovornost za to, ali uporabljajo naj sodobnejše tehnološke postopke v proizvodnji in ali so v tesnem stiku z znanstvenimi zavodi in inštituti.

Ob koncu je tovariš Vilfan opozoril še na velik pomen zborov volivcev za razvijanje demokratične pobude državljanov.

STANKO CEH — RAVNE:

TUDI NA RAVNAH PERSPEKTIVNI PLAN V ŠTIRIH LETIH

Stanko Ceh iz Raven je v uvodu naglasil, da bo letos izpolnjen perspektivni plan tudi v ravenski občini. Skupnih investicij bo v tej občini letos za dve in četr milijarde dinarjev, od tega dobre pol milijarde za negospodarske investicije.

Posebej je poudaril, da so v zadnjih dveh letih zgradili sedem na Ravnah 199 stanovanj, na Rudniku 72. Preskrba pa še šepa. Manjka mleka, mesa, zgodnje zelenjave itd. Po letošnjem družbenem planu naj bi uredili v Ravnah preskrbo z mlekom, vendar občina z lastnimi silami ne bo mogla urediti preskrbe z mesom in zelenjavo. Nameravajo sicer ustanoviti kurjo farmo, ki pa bo le delno krija potrebe po mesu, saj potrebujejo v občini 600 ton mesa letno.

Lani so se v občini temeljiteje lotili urejanja družbene prehrane. V železarni Ravne glede tega ni bilo težav, huje pa je bilo v Mežici, kjer so naleteli na odpor pri vodilnih ljudeh. Vendar so s politično akcijo uredili tudi to zadevo in imajo že vsi zunanji obrati rudnika urejeno družbeno prehrano.

Stanko Ceh

TONE BOLE:

S čimmanjšimi napori doseči čimvečje učinke

Tovariš Bole je uvodoma naglasil, da je lani storilnost dela v gospodarstvu Slovenije občutno napredovala. Letos si na tem področju postavljamo zelo optimistične cilje. V razpravah o delitvi dohodka v gospodarskih organizacijah smo zelo poudarjali, naj bi čim več dohodka delili po učinku dela. Po njegovem mnenju bi morali tudi v naši republiki sistematične in z vsjo odgovor-

nostjo upoštevati še nove činitelje. Upoštevati moramo, da izvirajo vsi uspehi, ki smo jih dosegli na področju rasti delovne storilnosti v glavnem iz naporov naših proizvajalcev. Zelo malo pa so na to vplivali tudi drugi činitelji, ki jih moramo prav letos začeti sistematičneje uveljavljati. Zda je moremo vedeti samo zahtevati, naj se čim več dohodka deli po učinku, hkrati se moramo vprašati, s kakš-

nimi napori dosega naša proizvodnja te učinke. Nato se je tovariš Bole zadržal na nalogah, ki sledijo iz tako postavljenih ciljev. Prvi problem je v sodobnih tehnoloških rešitvah pri rekonstrukcijah in novih gradnjah, drugi v sistematični vzgoji proizvajalcev za delovno mesto in tretji organizacija dela. V vsem tem so obsežne temeljne naloge, ki so jih morajo lotiti v naših go-

spodarskih organizacijah, v naših inštitutih in družbenih organizacijah. Standard namreč ni samo v tem, kako proizvajalec živi po delovnem času, ampak je standard tudi v tem, s kakšnimi napori proizvajalec in kakšne učinke dosega. Kako danes urejamo te zadeve? Najprej glede sodobnih tehnoloških rešitev v rekonstrukcijah in novih gradnjah. Skoraj vsa naša industrija se nahaja trenutno v rekonstrukciji in se bo ta proces nadaljeval intenzivno tudi letos. Hkrati se je zelo okrepila materialna osnova za rekonstrukcijo, ker so nekatere spremembe v uporabi amortizacije. Tehnološke rešitve, ki jih opažamo bodi pri revizijah bodi pri pretrpanju v investicijski banki pa niso najsoodnejše, da o širši uporabi avtomatizacije bodi kompleksno ali v posameznih fazah niti ne govorimo. Novembra je investicijska banka razpisala poseben natečaj za uporabo amortizacije za investicije iz splošnega investicijskega sklada. Do danes, žal, iz naše republike ni bilo nobenega zahtevka. Vse kaže, da za to ni dovolj zanimanja niti iniciative. Mislim, da se morajo v to intenzivne vključiti tehnična vodstva podjetja, naša tehnična inteligenca, inštituti itd., je poudaril tovariš Bole. Druga naloga pa je vzgoja delavcev za delovno mesto. Družba je, da bi posebej poudarila pomembnost tega problema, povečala odstotek pri- spevka za kadre, ki se zbira pri gospodarskih organizacijah. V naši republiki se oblikujejo sorazmerno precejšnja sredstva. Nismo pa povsem gotovi, kako bodo ta sredstva porabljeni in ali bodo dosegla cilj, ki jim je bil postavljen. S tem denarjem naj bi namreč delavca naučili delati na delovnem mestu. Sekretariat za delo je sestavljal krajšo analizo, kako je zdaj s to zadevo. Ugotovimo lahko, da je le v nekaterih večjih podjetjih in ljudskih republikah Slovenije že ustanovljen center za vzgojo kadrov, da pa jih za večja območja še ni. Dalje ugotavljamo, da podjetja še nimajo pripravljenih programov. Osnovni cilj pa je bil, da v strokovnih centrih naučimo delavca delati tako, da bo specializiran, da bo svoje delo opravljal z najmanjšimi napori. Tretje vprašanje je organizacija dela. O tem je bilo že dosti govora, vendar je centrov za organizacijo dela v LRS dovolj, pač pa jih moramo aktivirati in hkrati vzbuditi interes pri proizvajalcih za usluge teh centrov. Nič nam ne pomaga, če samo govorimo, da centri niso v redu, če pa ni interesa za njihove usluge v gospodarskih organizacijah. Velike gospodarske organizacije bi morale imeti samo svoje centre in bi moral biti to sestavni del dela vodstva podjetja. Večje gospodarske organizacije naj torej centre same organizirajo, hkrati pa naj v to delo vključijo vodstveni kader, in naj to postane sestavni del njegovega dela, že obstoječe centre. (Nadaljevanje na 3. strani)

RAZPRAVA NA SEJI GLAVNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

Zaključna beseda Borisa Kraigherja ob razpravi o družbenem planu

Tovariš Boris Kraigher se je v zaključni besedi dotaknil nekaterih vprašanj, ki jih je naznala razprava kot posebne probleme v zvezi z nadaljnjim delom organizacij Socialistične zveze in izvrševanjem gospodarskega naloga v letu 1968.

V prvi vrsti je omenil problem, ki je bil v razpravi nekajkrat omenjen, to je vprašanje skrbi za človeka. V tako optimističnem dinamičnem razvoju našega gospodarstva, ko nam vsa možnost in seveda tudi pravico ter dolžnost odločno nastopiti proti vsakemu nekonstruktivnemu kritikarstvu, proti vsakemu pesimizmu — se pojavlja kot resno vprašanje nevarnost, da ob takšnem razvoju naši družbeni in državni organi ter drugi odgovorni činitelji pozabljajo na skrb za človeka. Le-ti večkrat pozabljajo na tista drobna vprašanja, drobne krivice, ki jih nosi s seboj vsakdanje življenje, za katere mora socialistična družba na vsak način kazati vedno, v času največjih uspehov in gospodarskega poleta pa še toliko večjo skrb in odgovornost, da se ta vprašanja pozitivno rešujejo.

Tovariš Kraigher je poudaril, da tukaj ne gre samo za vprašanja s področja socialnega skrbstva, temveč za vprašanja s področja delovnih odnosov ob načrtni akciji za dvigavanje proizvodnosti dela. Ob teh naporih za povečanje proizvodnosti dela se namreč pozabljajo na upravičene zahteve posameznih delavcev in nameščencev, na njihove pravice, ki jih imajo v našem socialističnem sistemu. Na te stvari se mnogokrat gleda birokratsko in se jih večkrat tudi birokratsko rešuje.

Glede na to bi morale zlasti komune v teh vprašanjih pokazati vso skrb. Tovariš Kraigher je naglasil, da sta zvezni zakon tudi republiški izvršni svet in tem smislu že priporočila okrajnim ljudskim odborom, da ustanove močnejše urade za prošnje in pritožbe. In še posebej, da se angažirajo pri organiziranju službe pravne pomoči državljanom. Ob tem je poudaril, da je treba v vsaki organizaciji naj omogočiti in zagotoviti, da bodo vsi odgovorni upravni, gospodarski in družbeni organi pravilno regrirali na vsa takšna vprašanja, na vse takšne potrebe in probleme vsakega posameznega državljanca.

Tovariš Kraigher se je v nadaljevanju svojega govora dotaknil vprašanja povečanja in organiziranja novih trgovinskih obratov, novih obratov družbene prehrane in uslužnostnih obratov. Dejal je, da v praksi mnogokrat poskušamo to nalogo izvajati z združevanjem obstoječih obratov v večje obrate, z združevanjem obstoječih trgovin v večje trgovine itd. Pri tem pričakuje-

jo, da bodo z združevanjem nerentabilnih in revnih obratov prišli do neke nove močne organizacije in da bodo samo s takšnimi organizacijskimi prijemi dosegli uspeha na tem področju. Pri tem pa je poudaril, da je treba proti takšnim pojavom nastopiti in da se ne smemo vdajati tem in podobnim iluzijam. Tukaj je potrebna jasna orientacija, da je v zvezi z nalogami, ki so bile nakazane v razpravi, pred nami vprašanje novih modernih obratov, ki jih bomo gradili na osnovi združevanja prvih sredstev, razpoložljivih v ta namen, ne pa vprašanje likvidacije in združevanja obstoječih majhnih in zaostalih obratov. Gre za to, da ustanovimo nove močne modernizirane obrate, čemur se bodo potem obstoječi obrati prilagajali ali pa se eventualno tudi vključevali v to novo organizacijo. Vsako predhodno združevanje brez moderne in močne osnove pa vodi mnogokrat k nerazumevanju, k administrativnim pritiskom in nima tistih rezultatov, ki bi jih želeli.

Tovariš Kraigher je nato govoril o organizaciji in razvijanju kmetijske proizvodnje za preskrbo industrijskih središč in mest. Pri tem je poudaril, da je v razpravi nekajkrat omenjen, da je treba pri razpravi o potrebi prilaganja kmetijske proizvodnje v okolici mest in središč, potrebam teh središč. Pripomnil pa je, da ne bi bilo v skladu z našo celotno orientacijo stališče, da je osnovna naloga komune v industrijskem centru, da usmerja celotno kmetijsko proizvodnjo v svoji okolici predvsem za potrebe preskrbe samega centra. Naloga industrijskih centrov in večjih mest, naloga takih komun je, da stopajo v pogodbene odnose z močnimi kmetijskimi organizacijami izven svojega območja v tistih krajih, ki tem centrom lahko najracionalneje zagotovijo najboljšo preskrbo.

V razpravi je bilo tudi omenjeno vprašanje enotnih cen življenjskih potrebščin v mestu, v industrijskem centru in v hribovitih predelih, od koder prihajajo delavci na delo v industrijske centre. K temu je gov. Kraigher dejal, da bi bilo popolnoma v nasprotju z našim ekonomskim sistemom kakršno koli določanje enotnih cen v maloprodajni mreži. Toda s pravilno politiko samoprprispevka in predvsem prometnega davka na maloprodajni promet se ti odnosi lahko deloma urejajo. Seveda je naš interes v sedanjih fazah predvsem, da zagotovimo dobro in poceni preskrbo v industrijskih centrih in mestih, kjer za organiziranje in ustanavljanje močne in moderne trgovinske in preskrbovalne centre. Na tej osnovi se bo postopoma izboljš-

šala tudi preskrba oddaljenejših krajev, ki jo bomo vedno boljše reševali z dobro organizacijo lokalnega prometa kot pa s kakršnim koli določanjem cen in odpiranjem trgovinskih obratov na področjih, kjer bi te stoer morali subvencionirati. Glede vprašanja odgovornosti komune za vzgojo kadrov, ki je bilo prav tako načeto v razpravi, je gov. Kraigher dejal, da ni hotel v ničemer zmanjševati te odgovornosti, ko je govoril o osnovni nalogi okrajev in republik na področju vzgoje kadrov. Hotel je samo ugotoviti, da je danes v tem celotnem sistemu predvsem naloga okrajev in republik, da se resno bavijo s pro-

blemi vzgoje kadrov. Jasno pa je, da naloge komun pri tem popolnoma nič ne zaoestajo in da je na področju komune potrebno ustvariti vse pogoje za sistematično vzgojo kadrov. V celoti je treba sprejeti vse iste pobude, ki jih je diskusija zelo poudarila, to je predvsem pobude za razvijanje centrov oziroma kadrovske-socialnih služb v naših podjetjih in tudi v komunah, ki lahko na tem področju vzgoje kadrov razvijejo največjo aktivnost. Pri tem je gov. Kraigher poudaril, da je za vzgojo kadrov in za orientacijo na decentralizacijo fondov za kadre, ki se danes formirajo predvsem v gospodarskih organizacijah, ni samo formalnega značaja. Zato bi bil

napečen kakršen koli administrativni in politični pritisk, s katerim bi to decentralizacijo skladov zopet v eni ali drugi obliki centralizirali. Gre za to, da v letu 1968 še na osnovi večjega združevanja teh sredstev izvršimo nekatere centralne akcije s področja investicij, predvsem v strokovnem bistvu. Naša orientacija pa je, da so ti skladi predvsem namenjeni ne za investicije v šolstvo, temveč za neposredne napore za vzgajanje in usposabljanje ustreznih gospodarskih kadrov za naše gospodarske organizacije. Osnovna naloga, zaradi katere se ti skladi formirajo pri naših gospodarskih organizacijah, je vzgajanje kadrov na delovnih mestih in njihovo štipendiranje, da pride podjetje do dobrega strokovnjaka. V razpravi je bilo govora tudi o pritegovanju zborov volivcev in večjem pritegovanju članstva SZDL k odločanju o naših osnovnih gospodarskih vprašanjih. Tovariš Kraigher

je poudaril, da takšna orientacija nikakor ne pomeni zmanjšanja odgovornosti komune, okraja in republike za naše gospodarske načrte in ne bi bilo prav, če bi zato, da bi dosegli večje soodločanje državljanov, večjo aktivizacijo zborov volivcev, prihajali na zbere volivcev z manj pripravljenimi in izdelanimi gospodarskimi načrti. Gre samo za to, da morajo biti pripravljeni načrti in predlogi, s katerimi prihajamo na zbere volivcev, postavljeni tako, da je možno vključevati vse aktualne predloge in pripombe, na katere nas lahko opozorijo državljanje na zborih volivcev in na sestankih organizacij SZDL.

Na koncu se je gov. Kraigher dotaknil vprašanja zdravstvene in socialnega zavarovanja in nekaterih vprašanj, o katerih so govorili diskutantri v zvezi s problemi stanovanjske izgradnje. Dejal je, da so ta vprašanja in problemi, ki bodo zahtevali obsejnejšo razpravo v bližnji bodočnosti.

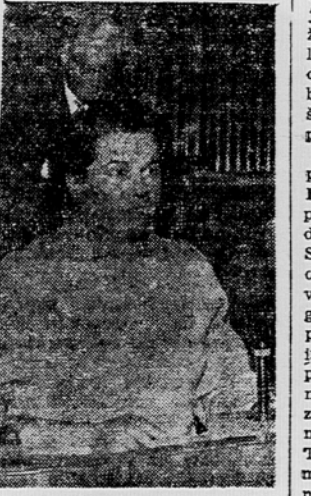
organizacij. Zatem je govoril o velikih odgovornosti Socialistične zveze, ki jo ima pri razvijanju moderne kmetijskega. Te skrbi še ni dovolj, zlasti ne za posameznega prečeka vprašanja, ob kateri zadevajo kmetijske zadruge. Preden je končal, je poudaril, da osnovne organizacije ne kažejo dovolj skrbi tudi za razvoj stanovanjskih skupnosti.

Med različnimi problemi o delu Socialistične zveze soboškega okraja, o katerih je razprav-

Iz razprave o politično organizacijskih pripravah za V. kongres SZDL Jugoslavije

Podobno kot o nalogah Socialistične zveze v zvezi z izvrševanjem plana za leto 1968 so razpravljali udeleženci razširjenega seje Glavnega odbora tudi o politično organizacijskih pripravah za V. kongres SZDL Jugoslavije. V razpravi je sodelovalo 14 tovarišev in tovarišev in sicer:

Stanka Sagadin iz Ljubljane je govorila predvsem o družbenem pomenu in o dosežanih uspehih Zveze prijateljev mladine. Dejala je, da so naloge te Zveze zelo zahtevne, kar terja od članstva Socialistične zveze, ki deluje v njej tudi mnogo prizadevanja. Zlasti mnogo prizadevanja je potrebno za razširjenje te Zveze v mestih in v industrijskih središčih. Razen

Stanka Sagadin

o tem je govorila še o pomembni vlogi pionirskih odredov, ki jih usmerjajo društva prijate-

ljev mladine. Ti odredi so v Sloveniji že na 1020 šolah. V svojem nadaljnjem izvajanju je še omenila pomembno vlogo Zveze prijateljev mladine pri organiziranju pomoči zaposlenim staršem in sicer v obliki različnih varstvenih ustanov.

Lojze Rihter iz Senovega je večji del razprave omejil na izvajanje politično organizacijskih nalog lani v senovskih občini. Govoril je o doseženi uspehih osnovnih organizacij in občinskega vodstva Socialistične zveze pri tolmačenju nove stanovanjske politike, uvajanju sodobnega kmetijstva, navedbe reforme ipd. V pripravah na občne zbere osnovnih organizacij so dosegli precej večjo aktivnost članov in tudi ostalih državljanov. Preden je končal, je še pripomnil, da je v občini že čutil ugoden vpliv dela ljudskih univerz na hitrejši družbeni razvoj, ker se z izobraževanjem prebivalstva laže širi razumevanje za določene politične akcije.

O delu ljudskih univerz je podrobneje razpravljal tudi Boris Godina iz Maribora, ki je povezoval delo teh tudi z delom prosvetnih društev in Svobod. Govoril je predvsem o celjavnosti teh društev in univerz, o čemer bodo morale organizacije Socialistične zveze v prihodnje večkrat razpravljati in jim tudi pomagati v njihovih prizadevanjih. Te pomoči doslej ni bilo v tolikšni meri, da bi zlasti ljudske univerze še uspešneje opravljale svoje naloge. Tovariš Godina je menil, da bi morale organizacije Socialistične zveze predvsem pomagati delavskim ljudskim univerzam tako, da bi sodelovale pri izbiri oziroma določanju delovnega programa, pri kadrovanju za ta delovna in pomagale izboljšati njihove materiale pogoje. Hkrati se je zavzemal za večjo pomoč Socialistične zveze na področju amaterske aktivnosti, ideološkega izobraževanja in končno tudi za razvedrilo delovnih ljudi. Gre torej predvsem za vpliv Socialistične zveze, ki naj preko teh ustanov in prosvetnih organizacij izvaja svojo prosvetno politiko.

Mile Vižintin iz Nove Gorice je govoril o pestrejših oblikah političnega dela osnovnih organizacij Socialistične zveze. To-

Boris Godina

variš Vižintin je med drugim dejal, da je sprito velikega števila članstva mnogih osnovnih organizacij nemogoče zajeti na množičnih sestankih čisto niti polovico včlanjenih volivcev. Zategadelj je predlagal politično delo Socialistične zveze v pestrejših oblikah, ki naj bi zajemale članstvo na podlagi njegovega zanimanja za določena

družbena vprašanja. V nadaljnjem izvajanju o teh zadevah je dejal, da bi na ta način dosegli nekakšno interesno politično delo, ki bi v številnih oblikah zagotovilo željo občutno večje število članov. Konkretno oblike takšnega političnega dela bi bili razni interesni krožki bodisi za vprašanja kmetijstva, dela z mladino, o šolskih zadevah, o kulturni dejavnosti ipd.

Mile Vižintin

Razen tega je govoril tudi o zahtevi, da bi morali predvsem utrditi osnovne organizacije Socialistične zveze, kajti v njih se neposredno uresničuje vse naše politično delo. To pomeni, da moramo predvsem utrditi odbore osnovnih organizacij, ki morajo imeti tudi določene programe dela. Hkrati je predlagal, da bi v jeseni ob novih volitvah odborov osnovnih organizacij vključili v te še večje število ljudi. Preden je končal, je poudaril nujnost, da dobe osnovne organizacije svoje prostore za vsakodnevno politično delo.

Za njim je obravnaval utrjevanje osnovnih organizacij Ivan Čerin iz Laškega, ki je povedal, da so v njihovi občini dosegli prav v politično organizacijskih pripravah doslej razveseljive rezultate. Število članstva se je občutno povečalo, razen tega se je povečala tudi aktivnost vseh osnovnih organizacij. Predlagal je, da bi bilo umestno na podlagi dosežanih izkušenj podaljšati mandatno dobo za odbore osnovnih organizacij vsaj na dve leti.

Jože Perpar iz Trebnjega je dejal, da so prav v času občnih zborov osnovnih organizacij dosegli v tej občini zelo velike uspehe pri utrjevanju osnovnih organizacij. Tudi v njihovi občini se je občutno povečalo članstvo Socialistične zveze. V tem času so vključili tudi precej mladine v Socialistično zvezo. Razen o tem, je govoril še o aktivnosti članov v raznih športnih in prosvetnih društvih, kar je družbeno zelo pomembno, čeprav nekateri napačno menijo, češ, da to ni politična dejavnost članov Socialistične zveze.

O velikih uspehih na gospodarskem in na ostalih področjih, ki so bili doseženi na podlagi skupnih prizadevanj vseh političnih in množičnih organizacij v šostanski občini je govoril Janko Zibert. Ti uspehi so bili najbolj občutni pri opravljenem prostovoljnem delu, ki je v raznih akcijah sodelovalo ogromno število prebivalstva. Zatem je govoril še o dejavnosti Socialistične

zveze ter o njenem vplivu v raznih družbenih organizacijah ter v delovanju družbenih samoupravnih organov.

Mima Zupančičeva iz Ljubljane pa je predvsem razpravljala o vlogi žensk v našem družbenem življenju.

Tone Preložnik iz Ljubljane se je dotaknil pomoči Socialistične zveze mladinskih organizacij pri njenem prizadevanju v raznih akcijah naše socialistične graditve. Poudaril je, da je dala lani mladina zlasti velik prispevek s tem, da je sodelovala v raznih velikih akcijah kot n. pr. pri gradnji avtomobilske ceste ipd. Ko je govoril o udeležbi mladine na letošnjih akcijah je dejal, da bo mladinska organizacija zbrala v mladinskih brigadah še večje število delavske in šolske mladine ter tudi kmečke, ki jo bo letos mnogo več kot lani.

Razširjanje in proučevanje poljudne politične literature je kot poseben problem idejnega dela Socialistične zveze obravnavala Marija Vilfanova iz Ljubljane. Obširno je govorila o pomenu literature za splošno poljudno idejno izobraževanje najširših delovnih množic, zlasti pa osnovnega političnega aktiva v mestih in na vasi. Tovarišica Vilfanova je ugotavljala, da žal te literature ni mogoče dobiti povsod v knjižnicah, čeprav jih je v Sloveniji okrog 700. Nadaljnjo razpravo je povezovala s nadalje pomembnejšim idejnim in izobraževalnim delom številnih ustanov, kot n. pr. prosvetnih društev, Svobod, ljudskih in delavskih univerz, o čemer bi morali na občinskih konferencah Socialistične zveze obširneje razpravljati. Dejala je, da obstoja marsikje še podcenjevanje dela ljudskih in delavskih univerz, kar je ugotavljala tudi tovariš Godina iz Maribora.

Zatem je omenila številne naloge s področja idejne vzgoje

Sida Podlesek

Ljula Sida Podlesek, sta tudi zapostavljanje vloge žensk v družbenem življenju in premajhna skrb za vzgojo članstva zadružnih svetov. Tovarišica Podlesek je povedala, da so ob zadnjih volitvah novih vodstev osnovnih organizacij izvolili v odbore le 12% žensk. V razpravi pa je poudarila, da so sicer dosegli lepe uspehe na ostalih področjih politične dejavnosti in povečali tudi število članstva. Povečanje članstva je tembolj razveseljivo, ker je zelo veliko število novih članov iz vrst madžarske manjšine.

O krepitevi osnovnih organizacij Socialistične zveze je razpravljala tudi Silvo Lastnik iz Radelj. Najbolj zanimivo je bil tisti del njegove razprave, ko je govoril o uspešnem delu poravnalnih svetov, za katere ustanovitev se je zavzemala Socialistična zveza.

Kot zadnji govornik v tej razpravi je bil Stane Kuštrin iz Maribora, ki se je zadržal na problemu sodelovanja med osnovno organizacijo Socialistične zveze in svetom stanovanjske skupnosti. Razen o tem je govoril še o dejavnosti zborov volivcev, za katere pa čisto osnovne organizacije ne kažejo dovolj zavzetosti.

Člani upravnega odbora Inštituta za novinarstvo

Beograd, 21. jan. (Tanjug) — Ustanovitelji Inštituta za novinarstvo — Zveza novinarjev, Zdrženje časopisnih podjetij in Jugoslovanska radiotelevizija — so na današnjem skupnem sestanku imenovali člane upravnega odbora inštituta. V upravnem odboru so: sekretar komisije za tisk SZDL Jugoslavije Milo Popović, glavni urednik Tanjuga Rudi Stajduhar, glavni urednik »Deia« Rudi Janhuba, namestnik direktorja »Politike« Stojiljko Stojiljković, urednik »Borbe« Jože Smole, generalni sekretar Jugoslovanske radiotelevizije Ivko Pustišek, direktor »Filmskih novosti« Samuilo Amudaj, glavni urednik »NIN« Djordje Radenković in direktor Jugoslovanskega inštituta za novinarstvo Dušan Timotijevič.

Upravni odbor je na svojem prvem sestanku izvolil za predsednika Jožeta Smoleta. Obenem je določil smernice za delo inštituta v tem letu.

Ljupčo Arsov v Ljubljani

Ljubljana, 21. jan. (Tanjug) — Na povratku iz Tunisa je prispel danes v Ljubljano član ZIS in predsednik Izvršnega sveta LR Makedonije Ljupčo Arsov. Po krajskem bivanju v Ljubljani je nočjo odpotoval v Beograd.

»Zmajeva nagrada« Oskarju Davidču

Novi Sad, 21. jan. (Tanjug). Matca srbska je danes objavila, da je bila »Zmajeva nagrada« za leto 1959 v vsoti 300.000 dinarjev podeljena Oskarju Davidču za zbirko pesmi »Vihnja za zidom« »Pesniški Trojci« in »Kamni« Ta nagrada bodo izročili Davidču na slavnostni prireditvi, ki bo 27. januarja ob 134 obletnici ustanovitve najstarejše kulturne ustanove v Jugoslaviji.

Marija Vilfan

članstva raznih družbenih organizacij. Po njenem mnenju bi morali izboljšati tudi delo občinskih in okrajnih svetov za kulturo in prosveto, ki se vse premalo zanimajo za delovne programe raznih prosvetnih in kulturnih ustanov na njihovem območju. Na koncu razprave je dejala, da bi morala vsa okrajna in občinska vodstva Socialistične zveze ustanoviti komisije za ideološko delo, ker jih nimajo povsod.

Za njo je povzel besede Ivan Mauser iz Kopra, ki je uvedeno poudaril nujnost po stalnem političnem delu Socialistične zveze, ki je potrebno, če hočemo obdržati neobno dejavnost osnovnih or-

S ČIMMANJŠIMI NAPORI DOSEČI ČIMVEČJE UČINKE

Nadaljevanje s 7. strani

okrajne in republiške, za organizacijo delo pa kaže bolj usmeriti na srednja in manjša podjetja, kjer je organizacija dela najbolj pereča.

Ob koncu je tovariš Bole predlagal, naj bi se glavni odbor SZDL posebej sestal, da bi proučil, kako s čimmanjšimi napori dosežati čimvečje učinke. V glavnem nam bi se osredotočili na tri pro-

bleme, o katerih je govoril tovariš Bole, in sicer: sodobnejše tehnološke rešitve pri rekonstrukcijah in novih gradnjah in avtomatizacija, vzgoja delavcev za delovno mesto in organizacija dela. Prav bi bilo, če bi ta forum obravnaval te probleme zato, ker so stična točka več organizacij, ki so kolektivni člani Socialistične zveze, in bi bilo tako posvetovanje zelo dragoceno za naše gospodarstvo.

Franjo Sonaja iz Murske Sobote je govoril o vlogi Socialistične zveze pri uresničevanju perspektivnega plana v štirih letih v njihovi občini. Pri tem je posebno naglasil, da doseženi uspehi niso toliko rezultat dela osnovnih organizacij Socialistične zveze, ampak bolj občinskih in okrajnih aktivov. Zlasti je naglasil potrebo po krepitvi organov upravljanja v zadrugah.

JOŽE PETEJAN — MARIBOR:

NUJNA JE REFORMA SOCIALNEGA ZAVAROVANJA

Drugi dan zasedanja Glavnega odbora SZDL se je prvi prijavil k besedi JOŽE PETEJAN iz Maribora, ki je govoril o problemih socialnega zavarovanja. Naglasil je, da izdanci socialnega zavarovanja nenehno naraščajo in da njihovo povečanje ni v sorazmerju z izboljšanjem zdravstvene službe. Leta 1956 so znašali izdanci socialnega zavarovanja v vsaj drzavi 140 milijard dinarjev lani pa že precej več 200 milijard. Zadnje čase je po plenarnem zasedanju Centralnega komiteja ZKJ v javnosti več razprav o tem problemu, na katere so organi samoupravnega socialnega zavarovanja že

prej opozorjali. Ta neskladja opozarjajo, da bo treba celotni sistem socialnega zavarovanja reformirati in ga vskladiti tako z našim gospodarskim kot družbenim razvojem.

Govoril je po razgovorih v domžalskih in po razgovorih v delovnih kolektivih delavcev, da bodo kolektivni del sredstev sklada za kadre odstopili v občinski sklad, odkoder se bodo nato trpale štipendije in podobno. Pojavili so ljudem v kolektivih, da je izobrazba učiteljev, zdravstvenega osebja itd stvar vseh in ne le občine. V tej akciji pa so dosegli dobre uspehe.

ZDRAVKO TROHA — DOMŽALE:

SMOTRNO TROŠENJE SREDSTEV SKLADA ZA KADRE

Vsajdanja praksa nam kaže potrebo, da bi v nekaterih krajih, ki tvorijo določeno celoto,

organizirali nekakšne vaše komunajne skupnosti, podobne stanovanjskim skupnostim v

ZUNANJA POLITIKA

Adenauerjev obisk v Rimu

OD NAŠEGA STALNEGA DOPIŠNIKA

RIM, 21. jan. (Po telefonu). Zahodnonemški kancler Adenauer, ki je včeraj v spremstvu zunanjega ministra von Brentana prisel v Rim, je danes dopoldne uradno obiskal predsednika republike Gronchia v Quirinalu in se zadržal v razgovoru z njim dve uri. Prvem delu razgovorov sta prisostvovala tudi oba zunanja ministra Pella in von Brentano.

O vsehini razgovorov se do sedaj še ni vedelo ničesar, toda predvidljivo je, da je doktor Adenauer edini zahodnoevropski politik, ki je — čeprav neuradno — izrazil negodovanje zaradi nameravane Gronchijevega potovanja v Sovjetsko zvezo, ker smatra, da bi bilo to potovanje lahko začetek procesa, ki bi odcepil Italijo od tistih zahodnih sil, ki nasprotujejo gornjmenju hladne vojne. Gotovo pa je, da se Gronchijevi zunanje-politični koncepti precej razlikujejo od Adenauerjevih.

Toda še veliko večje zanimanje vladarja za razgovore, ki jih boela imela Adenauer in

von Brentano s Segnijem in Pello, ter se bodo začeli v soboto. Ni sicer nobena skrivnost, po kaj je prišel Adenauer v Rim, tudi če ne bi v uradnih in poluradnih komentarjih poudarjali, da se stari kancler boji izoblasti, da se boji, da bi ostal edini dedič zunanje politike Fosterja Dullesa; manj glasno pa je, kako namerava Italijanska vlada odgovoriti na Adenauerjeve želje. Prvi uradni komentarji, ki so se pojavili v današnjem provladnem tisku dajejo vtis, da Italijanska vlada morda sicer ne bo popolnoma razočarati starega de Gasperi-jevega prijatelja, da pa se vendarle ne bo popolnoma vezati na politiko Bonna in Pariza. Zna-

čilno je, da krščansko demokratski »Il Popolo« v današnjem uvodniku poudarja, predvsem staro italijansko-zahodno-nemško prijateljstvo iz De Gasperi-jevih časov, kar pa zadeva sedanje razgovore, izraža le prepričanje, da se bodo razvijali v duhu iskrenosti in da si vsi »dobro misleči Italijani« želijo, da bi bližnji razgovori prispeli k ureditvi miru in k dosegu ciljev, ki jih obe državi hočeta doseči na poti k varnosti in napredku.

Za razliko od teh poluradnih komentarjev pa desničarski tisk izvaja odkrit pritisk na vlado, naj podpre zahodnonem-ške zahteve, češ da »gre linija odpora proti komunistični »Berlin««. »Potrebno je, da pridobi Segni na odločnosti in poglobi prijateljsko in zavezniško Nemčijo«, je zapisal pred dnevi uvodnik desničarskega »Tempa«.

Ne glede na pritisk pa v po-

litiki krogih smatrajo, da se Italijanska vlada ne bo postavila popolnoma na zahodno-nemško stran in bo verjetno še nadalje ostala nekje na sredini med anglo-ameriško in franco-sko-nemško politiko.

Drugo pomembno vprašanje, ki je v zadnjih dneh razburilo Italijansko javnost, morda še bolj kot Adenauerjev obisk, pa so bližajoči francoski atomski poskusi v Sahari. Po protestu 15 italijanskih znanstvenikov s področja nuklearne fizike je včeraj celo provladni »Messagero« objavil uvodnik v katerem izraža odkrit dvom v zagotovila, ki jih je zunanji minister Pella večkrat ponovil, češ da po poročilu posebne komisije italijanskih strokovnjakov eksplozije ne bodo pomenile nobene nevarnosti za Italijo. Temu včerajšnjemu dokaj ostremu komentarju, ki je odkrito kritiziral francosko vlado, naj objavi poročilo strokovnjakov, ki menda ni »državna tajnost«, je takoj sledila objava nekaterih postavk iz poročila italijanskih strokovnjakov. Toda nekateri današnji levčarski časopisi pišejo, da objavljeni argumenti niso preveč prepričljivi, hkrati pa opozarjajo, da so strokovnjaki, katerih imena so bila šele sedaj objavljena, funkcionalni oboroženih sil in da njihova sodba ne more biti nepristranska.

Acia Stanovnik

LONDON, 21. jan. (Reuter). Ciprski predsednik etnari Makarios in podpredsednik Kečnik sta se danes s ministrom v britanskem zunanjem ministru Johnom Pufomom razgovarjala o bodočem uporabljanju letališča v Nikoziji. Govorili so tudi o drugih vprašanjih, med njimi o morebitnem sporazumu, po katerem bi Velika Britanija modernizirala letališče v Nikoziji. Za to bi bilo potrebnih okrog 500.000 funtov sterlingov. (Na sliki: nadškof Makarios in guverner Foot pred konferenco)

Jugoslovanska misija dobro volje prispela v Akro

Beograd, 21. jan. (Tanjug) — Jugoslovanska misija dobre volje pod vodstvom člana Zveznega izvršnega sveta Sergeja Kraigherja je danes v Konakrija prispela v Akro, glavno mesto Gane. To bo prvi obisk takšne jugoslovanske misije v tej mladi neodvisni zahodno-afriški državi.

Člani jugoslovanske misije dobre volje se bodo v Akri sestali s najodgovornejšimi državničarji Gane in se bodo razgovarjali o nadaljnjem razvoju odnosov in sodelovanju med obema državama.

Jugoslovansko-italijanska pogajanja v Milanu

Rim, 21. jan. (Tanjug) V Milanu so se začela pogajanja med jugoslovansko in italijansko delegacijo o restituciji kulturnih in umetniških vrednosti Jugoslovansko delegacijo vodi svetnik v pravnem svetu državnega sekretariata za rumanje zadeve Miloš Morača, italijansko delegacijo pa opolnočeni minister v zunanjem ministru Genaro de Novella.

Raul Roa Garcia odpo- toval iz Rima v Tunisu

Rim, 21. jan. (Tanjug) — Kubanski zunanji minister Raul Roa Garcia s soprogo in spremstvom je davi iz Jugoslavije prispel v Rim.

Na rimski železniški postaji so kubanskega ministra sprejeli jugoslovanski veleposlanik Mihajlo Javorski, funkcionarji jugoslovanskega veleposlanstva in kubanski veleposlanik s člani veleposlanstva. Po krajšem postanku je kubanski zunanji minister nadaljeval pot v Tunizijo.

Varnostni svet bo raz- pravil o sprejmu Kameruna v OZN

New York, 21. jan. (AP). — Francija je zahtevala, naj se sestane Varnostni svet, da bi razpravljal o sprejemu nove neodvisne zahodnoafriške države, Kameruna, v OZN.

Francoski veleposlanik Armand Berard je včeraj obiskal sovjetskega veleposlanika S. Boleva, ki je predsednik Varnostnega sveta, in mu sporočil zahtevo Francije.

Pričakujejo, da se bo Varnostni svet sestal v začetku prihodnjega tedna in predlagal sprejem Kameruna v OZN.

Trst proti novim davkom

OD NAŠEGA STALNEGA DOPIŠNIKA

TRST, 21. jan. (Po telefonu). Dva ukrepa te dni hudo razburjata tržaške gospodarske kroge: davek na poslovni promet, ki ga bodo morali plačevati spediterji tudi za blagovni tranzit in nova taksa za prevoz s tujimi kamioni.

Tržaški prevozniki doslej niso plačevali davka na poslovni promet za tuje tranzitno blago, ker so ga šteli za mednarodni promet, ki je oprošten te vrste davkov. Nova tolmachenja finančnega ministristva pa uklinjajo to ugodnost in nalagajo prevoznikom plačevanje davka za naprej in celo za šest let nazaj. Tujakajšnji poslovni

krogi so zato sprejeli tolmachenje finančnega ministristva kot zelo škodljivo za tržaško pristaniško gospodarstvo. Nova davčina bo po njihovem mnenju podražila pristaniške usluge, posledice pa se bodo odrazile tudi na pristaniškem prometu.

Prav tako spravljajo v zvezo z usodo pristaniškega blagovne-

ga prometa uvedbo nove takse za tuje kamione. Le-ti bodo morali od 26. t. m. plačevati 1500 lir za tono blaga, prevoenega na razdalji nad 1500 kilometrov, oziroma 1000 lir za manj kot 100 km. Doslej so plačevali tuji kamioni le zelo majhen del avtomobilske takse, evljavne v Italiji. Nova tarifa — veljavna bo seveda tudi za jugoslovanske tovorne avtomobile — pa bo znatno podražila transport na italijanskih cestah. Tukaj zaradi tega pričakujejo, da bo najbolj prizadet avstrijski avto promet, ki vzdržuje redne zveze s Trstom in pomeni pomembno postavko za tržaško pristanišče.

Tukajšnji gospodarski in politični krogi so sprožili proti omenjenima ukrepoma široko akcijo. Stevilne proteste in inter-vencije so že naslovili na najodgovornejše vladne resore, vključno na zunanje ministristvo. To ni prvič, da se v Trstu postavljajo po robu ukrepi vlade, veljavni za vsa država, ter se pri tem sklicujejo na interese tržaškega gospodarstva in njegov izjemni položaj. Kaže pa, da v Rimu le neradi priznavajo izjeme, ki so za vlado verjetno trši oreh kot pa si v Trstu po navadi zamisljajo.

Dušan Forčič

Jugoslovansko-maroška družba za gospodarsko sodelovanje

Beograd, 21. jan. Danes so tu ustanovili jugoslovansko-maroško družbo za gospodarsko sodelovanje — SIAF (Societe internationale africaine). Pogodbo o ustanovitvi te družbe so podpisali zastopniki Jugoslovanske banke za zunanjo trgovino, zunanjetrgovinski podjetji »Intereksport« in »Technopromet« iz Beograda ter šestih maroških industrijskih in trgovskih firm. Stalni sedež družbe bo v Casablanci. SIAF bo delal za napredok blagovne izmenjave med Jugoslavijo in Marokom, pri čemer bo iskala nove oblike gospodarskega sodelovanja. Posebno se bo zavzemala, da se bo poleg povečanja redne blagovne izmenjave med obema državama omogočila prodaja jugoslovanske investicijske opreme v Maroku in pospeševal izvoz maroških surovin — železa in manganove rude, antracita, surovih fosfatov in drugega v Jugoslavijo.

V zadnjem času je Maroko postal pomembna dežela za našo zunanjo trgovino. V Maroku izpolnjujejo prvi petletni plan, ki določa znaten razvoj gospodarstva. Glede na pripravljeno maroških gospodarstvenikov za uvoz investicijske opreme iz Jugoslavije, so za naša industrijska podjetja pomembne možnosti za sodelovanje pri graditvi popolnih manjših tovarn, pa tudi večjih industrijskih objektov in hidrocentral, ki jih določa petletni plan.

Četrty dan bojkota v Londonu

London, 21. jan. (Reuter). — Afriški delegati na konferenci o Keniji v Londonu, ki jih vodi Tom Mboja in Ronald Ngala, že četrty dan bojkotirajo konferenco. Delegati, ki zahtevajo samoupravo Kenije se je več, so imeki danes zasebni sestanek za zaprtimi vrati. Tom Mboja je po sestanku izjavil, da se bo jutri vrnil v Kenijo. Če britanska vlada ne bo omogočila, da bi konferenca normalno potekala.

Medsebojni prenos električne energije bo dosegel več milijard kWh. Tako sodijo, da bo od leta 1962 Sovjetska zveza samo Madžarski dobavljala do milijarde kWh na leto.

V sporočilu o tem je rečeno, da ustanovitev enotnega energetskega sistema in izključuje nadaljnega razvoja energetskih virov v članjnih dežel. Zdaj

gradijo v teh deželah s pomočjo Sovjetske zveze okrog 80 električnih central, med drugim tudi centralo na atomski pogon. Prvo atomsko električno centralo gradijo v Vzhodni Nemčiji, potem pa bodo takšne centrale zgradili tudi v CSR in na Poljskem.

Kooperacijo in specializacijo kot najvažnejši načeli sveta za medsebojno gospodarsko pomoč uveljavljajo v širokem obsegu tudi v drugih gospodarskih panogah. Tako sta Sovjetska zveza in Romunija glavni dobaviteljici nafte in njenih proizvodov deželam, ki so članice SEV. Po sklepu, da se bo povečala preskrba teh dežel s tekočim gorivom in da se bo pocenil transport, so Sovjetska zveza, Poljska, Vzhodna Nemčija, CSR

Španski veleposlanik izgnan s Kube

Havana, 21. jan. (AP). Kubanski ministereki predsednik Fidel Castro je izjavil v intervjuju po televiziji, da sta španski in ameriški veleposlanitvo v Havani zapleteni v protirevolucionarne zarote zoper sedanjega kubanskega režim. Dejal je, da ameriški senatorji in veleposlanitva z vrsto izjav in not vodijo sovražno kampanjo proti Kubi.

Madridu Jose Miro Cardona je danes po nalogu kubanske vlade odpotoval iz Madrida v Havano na posvetovanje. V Havano je bil klican po sklepu kubanske vlade, da izžene španskega veleposlanila zaradi vmešavanja v notranje zadeve Kube.

TELEGRAMI

LUSAKA. — Predsednik britanske vlade Harold Macmillan je včeraj z letalom prispel v Lusako v Severni Rodeziji. Pred tem je bil v Salisburyju in Južni Rodeziji.

PARIZ. — Predsednik republike de Gaulle je včeraj sprejel ministrskega predsednika Debréja, ministra za vojsko Guillaumea in generala Challa. Sprejel je tudi vladnega delegata v Alžiru Paula Delouvriera.

LONDON. — Grški zunanji minister Evangelos Averoff, ki je sodeloval na konferenci o Cipru, je včeraj odpotoval iz Londona v Atene.

JOHANNESBURG. — Vlada Južnoafriške unije je sklenila, da se sodelovala na prihodnjem mednarodnem ekonomicnem komisije OZN na Afriko, ki se bo začela v breku v Tanzaru. Lanskega mednarodna komisije, ki se je prvič sestala v Adis Abebi, je Južnoafriška unija ni

OSLO. — Sovjetska zveza bo v Oslo organizirala razstavo dosežkov sovjetske industrije. To je prva razstava, ki jo prireja Sovjetska zveza na Nor-

veškem. Odprta bo od 6. junija do 20. julija letos.

BONN. — Tajski kralj in kraljica sta sprejela povabilo predsednika Lübkeja, naj obiščeta Zahodno Nemčijo. Tajski kraljevski par bo na obisku v Zahodni Nemčiji od 26. julija do 2. avgusta.

HELSINKI. — Stevilne šole na Finskem so zapre zaradi epidemije gripe, katere povzročitelj je neznan virus. Epidemija je doslej terjala eno življenje.

KAIRO. — Irška vlada je obvestila generalnega sekretarja Arabske lige, da ne bo poslala svojega predstavnika na konferenco ministrskega sveta lige, ki se bo začela 9. febru- arja v Kairu in razpravljala o palestinskem vprašanju. Razlog je v tem, da bo sestanek Arabske lige v Kairu.

Brazilski list o FLRJ

»Diario de Noticias« piše o gospodarskem in družbenem napredku v Jugoslaviji in o njeni zunanji politiki

RIO DE JANEIRO, 21. jan. (Tanjug). Brazilski list »Diario de Noticias« piše o doseženem gospodarskem napredku Jugoslavije in o jugoslovanskem družbenem načrtu za leto 1960 na podlagi navedb člana Zveznega izvršnega sveta Avda Huma ter direktorja Zveznega zavoda za planiranje vojna Guzine v Zvezni ljudski skupščini. — List poudarja, da je Jugoslavija v minulem letu z vsa dostednostjo uveljavljala naloge svoje notranje in zunanje politike in dosegla pomemben gospodarski napredek.

List piše, da razmere v Jugoslaviji pričajo o izrednem družbenem napredku in bogastvu potrošnega blaga, ki so ga dosegli brez prisilnih ukrepov. Delavski sveti so postali dejansko nova organizacija, ki dopušča decentralizacijo, sodelovanje ljudstva v upravljanju in planiranju v gospodarstvu. Delavsko samoupravljanje v Jugoslaviji ustvarja ugodne amernice v celotnem narodnem

gospodarstvu in vpliva pri najvažnejših sklepih države.

List nadalje piše, da se je jugoslovansko gospodarstvo tako preobrazilo, da lahko uspešno prispeva tudi k razvoju latinsko-ameriških dežel. Jugoslovanska industrija proizvaja prvostvne izdelke. Jugoslavija uspešno konkurira drugim deželam. List pripominja, da se je trgovinska menjava med Jugoslavijo in Latinsko Ameriko povečala.

»Diario de Noticias« potern poudarja, da je neodvisna politika Jugoslavije deležna simpatij in zaupanja v latinsko-ameriških deželah. Jugoslovanska zunanja politika je bila vedno dosledna in je slonela na načelih, ne pa na politični računici, tako da je neodvisnost Jugoslavije od blokov plod premišljene in tehtne koncepcije.

List poudarja, da je predsednik republike Tito v enem izmed svojih zadnjih govorov opozoril na potrebo po kolektivnosti med narodi, ne pa bloki, in ugotavlja, da je to važen in smel prispevek k razjasnjevanju mednarodnih problemov.

Gradnja luke Tartus v Siriji

Podjetje Pomgrad bo spomladi začelo graditi novo luko na sirski obali, 70 km južno od Latakije

KAIRO, 21. jan. (Tanjug). Jugoslovansko podjetje Pomgrad bo začelo spomladi graditi luko Tartus na sirskega področju ZAR, 70 km južno od Latakije in nedaleč od libanonske meje. Sporazum o zgraditvi te luke, ki bo veljala nad 33 milijonov sirskih lir (ali okrog 7%), skupnih stroškov v okviru petletnega načrta industrializacije Sirije, je bil nedavno podpisan v Damasku.

Tartus bo za Latakijo druga največja in najvažnejša luka Sirije. Zgradili naj bi jo v petih letih, z vsemi pomožnimi in drugimi objekti pa v šestih letih.

Med najpomembnejša in največja dela sodi zgraditev dveh valobranov v dolžini 2300 in 1550 metrov. Ze po končanih prvih delih bo v luki lahko hkrati pristalo 22 ladij. Ladje bodo lahko pristajale

vse leto. Dograjena Luka bo imela več kilometrov pristaniških pomolov, globina morja ob obali pa bo deset metrov.

V prvi fazi del bodo zgradili tudi nujno potrebna skladišča, ki bodo obsegala površino 60.000 kvadratnih metrov.

Z zgraditvijo luke Tartus bo rešenih več sirskih gospodarskih problemov, zlasti problem dobavljanja pridelkov iz centralnih in južnih krajev sirskega področja (bombaž in ži-

to). Doslej so morali te pridelke prevažati po železnici na sever do luke Latakije, ki bo zdaj razbremenjena. Razen tega bo nova luka prispevala k razvoju tranzitne trgovine prek Sirije z nekaterimi drugimi arabskimi deželami, kot so Jordanija, Irak in druge.

Tartus bo druga luka, ki jo bodo gradili jugoslovanski strokovnjaki. Februarja lani je predsednik Naser svečano izročil namenu luko Latakijo, ki jo je prav tako zgradilo podjetje Pomgrad. Ta luka severne Sirije je letnim prometom nad milijon ton blaga sodi med najsodobnejše in najbolj opremljene luke v vzhodnem Sredozemlju.

Japonski socialisti proti obrambnemu sporazumu z ZDA

Tokio, 21. jan. (Hsinhua). Japonski socialistična stranka je objavila, da si bo na prihodnjem zasedanju parlamenta prizadevala preprečiti ratifikacijo japonsko-ameriške obrambne pogodbe. Predsednik socialistične stranke Suzuki je izjavil, da pogodba, ki jo je ministarski predsednik Kiši podpisal v Washingtonu, ne upošteva pripomb opozicije, ogroža mir Japonske in lahko privede do vojne.

Proti reviziji japonsko-ameriške pogodbe so se izrekli številni organizacije, ki so ustanovile združeno fronto.

Sovjetska raketa na Pacifiku: 12.500 km daleč, 26.000 km na uro

MOSKVA, 21. jan. (TASS). Sovjetska zveza je sinoči začela vrsto poskusov: z balističnimi raketami na Pacifiku. Izstrelili so večdelno raketo, ki je s hitrostjo nad 26.000 km na uro preletela razdaljo 12.500 km. Kakor so objavili, je padla šla dva kilometra daleč od določene cilja.

Raketa je letela po poti, ki je bila vnaprej določena. Gre za eno močnih večdelnih balističnih raket, namenjenih za izstrlejevanje težkih zemeljskih satelitov in za omogočanje vesoljskih poletov proti planetom v sončnem sistemu.

Posadke sovjetskih ladij na Pacifiku so pri pedanju rake-

te opravile pomembne telemetrične meritve. Z radiolokacijskimi in akustičnimi postajami na ladjah so ugotovili kraj, kjer je raketa padla v vodo. Dejstvo, da je raketa padla manj kot dva kilometra vstran od določene cilja, potrjuje veliko natančnost sistema za upravljanje raket.

Sprejem pri Prasadu za Vorošilova

New Delhi, 21. jan. (TASS). Predsednik indijske republike Prasad je včeraj priredil sprejem na čast predsedniku Vrhovnega sovjeta ZSSR Klimentu Vorošilovu, ki se muči v Indiji. Prasad je ob tej priložnosti dejal, da se prijateljstvo med Sovjetsko zvezo in Indijo nenehno krepi in da so sovjetsko-indijski odnosi omogočili sodelovanje na raznih področjih industrije, tehnike, kulture in gospodarstva. Dejal je, da je Indija z zadovoljstvom sprejela sklep Sovjetske zveze o zmanjšanju števila pripadnikov sovjetskih oboroženih sil.

Kliment Vorošilov se je zahvalil indijskemu predsedniku ter je izjavil, da obisk sovjetske delegacije pričja o tem, da vladi obeh dežel želita, da bi se nadalje razvijale tradiciji prijateljskih odnosov in sodelovanja.

OB ROBU DOGODKOV

»Prodor na Zahod«

DOPIŠ IZ VARŠAVE

Po obisku

Kubanski zunanji minister Raul Roa Garcia je sicer odpotoval iz Jugoslavije, toda njegovo fizično odsotnost so nadomestile vezi, ki res da povezujejo Jugoslavijo in Kubo že leto dni, ki pa ob vsakem novem medsebojnem namestniku postajajo vse trdnje in prirnejše.

Drugače tudi ne bi moglo biti, kajti ideali za katere se bori revolucionarna kubanska vlada, so ideali, ki najbolj ustrezajo kubanskemu ljudstvu, hkrati pa prehajajo ozke okvire kubanske države in se združujejo v močno enotnost z istovetnimi spremljanji vseh drugih narodov, ki si prav tako prizadevajo postati dostojni zagovorniki in zastopniki nacionalnih, pa tudi najbolj naprednih mednarodnih gibanj.

Tu, na področju teh in takih mednarodnih prizadevanj sta se Kuba in Jugoslavija srečali, z bližaji in povezali. Tu bosta nadaljevali ob vsaki priložnosti svoje plodno sodelovanje. V okviru organizacije Združenih narodov, sorodnih, nepristranskih mednarodnih združenj si širita krog zavaznikov in sodelavcev, množita in krepiata vrste vseh tistih, ki so za vedno pokopani in se za vselej odrekli škodljivim praksi preteklosti, praksi blokade, vsiljevanju svojih mišljenj, nasilnega političnega ali gospodarskega podrejanja.

K takli usmeritvi sili Kubo njen notranji položaj, še bolj pa zunanji razlogi. Podobni motivi so svetovni tako usmeritev tudi Jugoslavije. Temeljita analiza razmer v drugih državah nas pripelje do sklepa, da tudi one niso more ravnati drugače, če so hotele najamčiti varnost svojim državljanom in si zagotoviti mesto med naprednimi mednarodnimi nacionalnimi silami.

Spomenik Tadeusza Kosciuszka na wawelskih zidovih; spomenik so porušili Nemci

Boj za te kraje je trajal stoletja. Po teh krajih se je Sienkiewicz pan Zagloba bojeval z nemškimi viteškimi redom. Pred nedavnim je bila na Poljskem objavljena interesantna teza, oprta na zgodovinske in statistične podatke. Po tej tezi je v teh krajih že stoletja v teku ne nemški »Drang nach Osten« (Prodor na zahod) marveč stihijski in masovni »Drang nach Westen« (Prodor na zahod). Nemci z Mazurskih pečin sanjajo i o vinogradih in Porenju i o bavarski zemlji. Kakšna dejstva potrjujejo to tezo? Prav pedantna nemška statistika.

Popis pruskih oblasti iz leta 1907 odkriva, da je v treh desetletjih prejšnjega stoletja prišlo v dve vzhodni pokrajini cesarstva Viljema II. iz drugih nemških pokrajin približno 400 tisoč oseb, iz teh dveh vzhodnih pokrajin pa se je izselilo v druge, osrednje in zahodne dele nemške države, skoraj tri milijone prebivalcev, rojenih v teh vzhodnih pokrajinah.

Podobni so zaključki znanega nemškega statistika Rogemana o migraciji v teh področjih v začetku dvajsetega stoletja, ko se je »odtok« Nemcev na zahod nadaljeval kljub naporom nemških oblasti, da bi to preprečile. Podoben položaj je bil tudi pred drugo svetovno vojno.

Hitler je v knjigi »Mein Kampf« zapisal: »Res je, da nemški narod v civilni maršira proti zahodu, toda če ga obletemo v uniforme mu napravimo telecniške, bo pod našo komando marširal na vzhod«. V tej ugotovitvi tiči tudi pojasnilo, kako je v prejšnjih stoletjih prišlo do tega, da so bili iz teh področij izpodriniti Poljaki in da so se tam naselili Nemci. Nemškemu narodu so v stoletjih na tak ali na podoben način govorniki o »žitnem prostoru« in o »življenjskih interesih nemškega naroda v Sleziji in na Pomorjanskem«.

Tudi po drugi svetovni vojni so bila ta področja prizorišče velikega preseljevanja narodov. To je bil i nemški i poljski »prodor na zahod«. V Federalno republiko Nemčijo je odšlo nekaj milijonov Nemcev. Od osvojitve do konca 1958. leta se je v novooosvojenih krajih Poljske naselilo približno 7 in pol milijona Poljakov, največ iz centralne Poljske in repatriiranec iz Sovjetske zveze.

To je bil velikanski napor za vsaj poljski narod. V napetem mednarodnem položaju meja je tako ni najbolj prikladno mesto za naseljevanje; razen tega so nastajali med naseljenci tudi politični problemi.

V zahodne dele Poljske so po vojni investirali okrog 200 milijard zlotov ali 25 do 30% vseh investicij v državi. Najbolj je ulcvarja z zadevam Latinske Amerike, je ob bližnjem Eisenhowerjevem potovanju dejal: »Latinska Amerika prehaja v zadnjem času skozi obdobje velikega razvoja«.

Največji prirastek prebivalstva je v teh krajih, Sečensko vojvodstvo imenujejo kar svojih nemirov in sprememb... Ker se ZDA niso ozirale na prave potrebe in želje narodov Latinske Amerike, je prišlo do

»Prijetno s koristnim«

MOSKVA. — Sovjetski premier Nikita Hruščev je bil gostitelj ameriškega veleposlanika v Moskvi Llewellyna Thompsona in njegove družine za konec tedna. Povabil ga je na weekend in sankanje v svojo podeželsko rezidenco. Poročajo, da so se vsi prijetno zabavali in da je Hruščev razpravljal o številnih problemih z ameriškim veleposlanikom — neuradno.

»Skok v prihodnost«

DOPIŠ IZ MOSKVE

MOSKVA, januarja. — Sklep o zmanjšanju sovjetskih oboroženih sil je dal moskovskemu listu »Trud« povod za objavo članka o desetih velikih projektih, katerih uresničitev bi bila zelo važna za razvoj nekaterih delov sveta. Ti projekti so videti danes še kot fantastična zamisel smelih inženirjev, ki so šli v »tehnični domišljiji« preko današnjih političnih pragov v svetu.

Eden izmed projektov, ki jih je »Trud« uvrstil v svoj članek, je predor pod Beringovim prelivom. Železnica naj bi povezala Sovjetsko zvezo in Ameriko, s čimer bi bila ustvarjena neposredna železniška zveza z New Yorkom.

Eden izmed znanih sovjetskih znanstvenikov meni, da bi bila taka železniška magistrala potrebna Sovjetski zvezi, da bi mogla popolnoma izkoristiti velika naravna bogastva. Toda po njegovem mnenju bi bil ta načrt koristen tudi za Zahodno Evropo zaradi njenih omejenih energetskih in surovinskih virov in predvsem zaradi omejenih možnosti za preskrbo z živili. Po tem načrtu bi vozil ekspresni vlak s hitrostjo 300 kilometrov na uro, s čimer bi bila razdalja od sibirske magistrale do ameriške železnice mreže premagana v tridesetih urah.

Tudi morje v severni Sahari je v načrtu sovjetskih znanstvenikov. Do Sredozemskega morja bi izpeljali številne prekope in s tem omogočili, da bi potopili velike površine Se-

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

New York, 21. jan. (AP) — Sekretariat OZN je objavil študijo o suverenosti nad naravnimi bogastvi in viri. V študiji je rečeno, da so državni monopoli za nafto v Argentini, Braziliji in Mehiki v zadnjem času poudarili možnost, da bi pod določenimi pogoji odobrili tujemu kapitalu udeležbo v izkoriščanju in predelovanju nafte.

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

Predsednik Brazilijskega Kubitschek

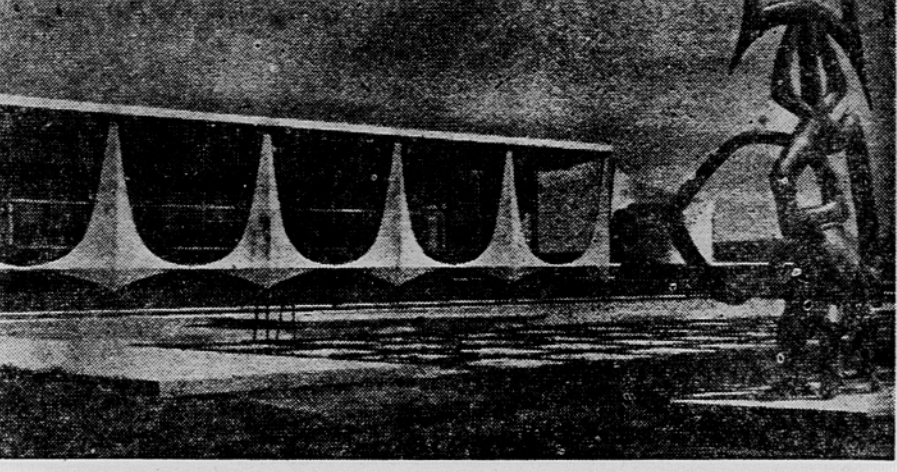

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

Detajl iz Brasillie: palača Aurora, prva stavba, ki so jo zgradili v novi prestolnici Brazilije

PRED EISENHOWERJEVIM OBISKOM V LATINSKI AMERIKI

UTRJEVANJE ZALEDJJA

DOPIŠ IZ RIA DE JANEIRA

RIO DE JANEIRO, januarja. — Po svoji turneji po azijskih, afriških in evropskih državah konec lanskega leta in pred pomladnim sestankom »štirih na vrhu« bo predsednik ZDA Eisenhower prihodni mesec obiskal nekatere »revne bratrance« na jugu — Brazilijo, Argentino, Čile in Urugvaj. Časovni okvir tega obiska kaže, da je brez dvoma povezan z intenzivnimi diplomatskimi pogovori v svetu, ki so značilni za popuščanje mednarodne napetosti. Toda mnoga znamenja govore o tem, da bo predsednik obisk samo delno počevčen proučevanju mednarodnih vprašanj, ki so zdaj v središču svetovne pozornosti.

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

»Vedno manj nafte v tujih rokah«

SANREMSKI SEJEM

Rim, v januarju.

San Remo je pred vratmi. Le se malo dni je do 28. januarja, ko se bo začel jubilejni, deseti festival italijanske zabavne glasbe, največji in najbolj popularen v državi ter poznan tudi izven italijanskih meja. Tri večere zapored se bodo najbolj popularni pevci ob spremljavi najboljših italijanskih orkestrorudili, da bi za svojo pesem pridobili prvo ali vsaj drugo mesto. To ne bi ostalo brez določenih ugodnih posledic in zanj, niti za skladatelja in založnika ali za podjetje, ki na plošče posnelo zmagovalec pesem. Izvajalec najboljših pesmi si bo pridobil novo popularnost, odprla se mu bo pot do novih angažmajev, k filmu: skladatelj in založnik pesmi bodo nagrajeno melodijo objavili na nekotično milijonih plošč, delo bo večkratno poplačano. Zato je festival v San Remu tudi strogo poslovna

manifestacija, nekakšen trgovski sejem pesmi. Vse leto pred festivalom se vrstijo skrivne zakulisne borbe, ki se vselej končajo s porazom mnogih in z zmago le maloštevnih izbrancev.

Tako je bilo tudi letos. V začetku decembra se je v Rimu sestala žirija, ki je morala izmed 435 prijavljenih pesmi izbrati 20 finalistov za San Remo. To ugledno razsodišče n. vodil nihte drugi kot sam Prince Antonio de Curtis Cocomo Grillo Focas, v umetniških krogih in med publiko bolj poznan pod svojim filmskim imenom Toto. Slavnostni igralec je predsedoval umetniški žiriji, ki je imela kaj nevažnega delo. Predvsem so morali poslušati brez števila tudi slabih pesmi, poleg tega pa je bila ta mučna naloga spremljana s tisočimi intervencijami, priporočili, telefonskimi pozivi in grožnjami. Vsak korak članov razsodišča so spremljali lastniki založniških hiš ali njihovi agenti, ki so navtili v Rim iz Milana in iz drugih mest. To je bil dejansko prisiljen, da se skriva v ilegalo, če je hotel zbežati izvalav telefonskih pozivov in obiskov. Kot predsednik žirije

je dobil točno sedem sto priložnih pesem za to ali ono pesem, nekatera izmed njih so bila poslana celo iz senata ali iz raznih zelo vplivnih organizacij. Neka pesem je kljub svojim osemnajstim priporočilom žalostno propadla.

Najprej so število 435 pesmi zmanjšali na 185, potem so se omejili na 60 pesmi. Izmed

si takoj priskrbelo pravice, da objavijo 20 izbranih pesmi in jih posnamejo na plošče. Sam Toto je, kot kaže, prišel v spor z ostalimi člani razsodišča in odklonil podpis seznama izbranih dvajsetih pesmi. Zagrozil je, da bo pri sodišču vložil tožbo proti ostalim članom umetniške porote, kateri je predsedoval.

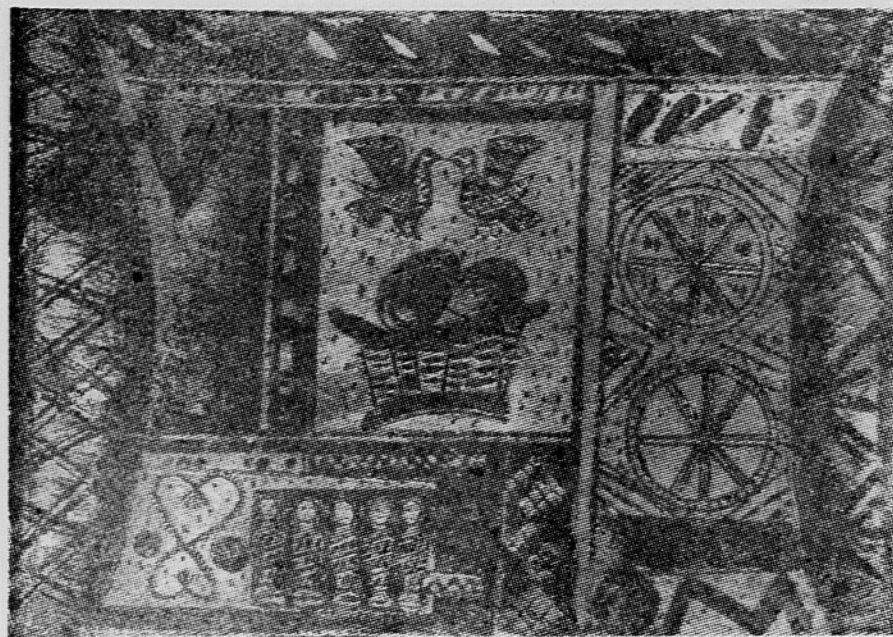
Tako tudi letos ni šlo brez vznemirjenj, ki so bila mogoče še večja kot prejšnja leta, saj gre za jubilejni festival, ta pa bo ostal v spominu ljubiteljev zabavne glasbe dalj časa kot dosedanja. Ker je število takih ljubiteljev velikansko, je tudi za zmanjšanje za sanremske pripravne izredno veliko.

V dneh 28., 29. in 30. januarja bodo milijoni Italijanov vsak večer sedeli pred televizijskim sprejemniki, da bi videli in slišali elite italijanske zabavne glasbe. Ko bodo po tretjem večeru, po izbiri najboljših pesmi, poglasili sanremske luči, bodo vsi ti milijoni zaspali v prepričanju, da so spoznali zares najboljše skladbe, kar jih je v enem letu nastalo v Italiji. Avtorji in založniki pa bodo verjetno mislili malce drugače.

V. Kraljevič

PISMO IZ RIMA

njih so izbrali 20 finalistov. Vznemirjenje je doseglo vrhunec. Naj pesem »Libero«. Domenica Modugno, niti »Romanica«. Renata Rascel nista mogli zadržati računati na končno uvrstitev. Žirija je pod policijskim varstvom delala v največji tajnosti. Končno so nekega dopoldneva razglasili naslove izbranih pesmi. Avtorji, ki so izpadli iz seznama, so zagrozili z maščevanjem in protesti, takoj so ustanovili »Skupino neodvisnih avtorjev in odšli v ministrstvo za kulturo intervenirati za zahtevo, da se uvede preiskava, ki naj bi razjasnila postopek ožjega izbora. Največja založniška podjetja niso izgubljala časa in so

Riko Debenjak: Nečke III (barvna akvatinta 1958) — z razstave v Jakopičevem paviljonu

DVOJNA LIRIKA

Bredli tivolske zime sta se v Jakopičevem paviljonu v Ljubljani po dolgih letih spet srečala dva tovariša iz šolskih klopi beograjske Akademije, črnogorski slikar Vučo Radović, ter slovenski slikar, grafik Riko Debenjak. S skupno razstavo svojih del sta nas razveselila, saj se nam je eden predstavil z domačimi stvaritvami, s katerimi je dosegel visoko priznanje tudi v tujini; drugi pa nam je ob svojem prvem obisku pri nas posredoval svojsko podobo kulturnega in prirodnega okolja bratske dežele.

Razstava je formalno dokaj vidno razdeljena na Radovičev in Debenjakov del, na olja prvega in grafiko drugega. Navzlic temu pa ostaja v ustvarjalnosti obeh v marsičem si različnih avtorjev tuč nekaj skupnega: iskrena umetniška izpoved, zaverovana v domačo zemljo in njene sokove, hkrati pa pogumno oblikujoča svoj lasten subjektiven likovni obraz za to objektivno doživljanje. Se posebej pa je zanimivo, da označuje oba neka skupna črtna nota in da se v njej dopolnjujeta prav na križišču dveh nasprotnih poti. Medtem ko gleda Radović naprej, se ozira Debenjak nazaj. Radović upodablja poleg nekaterih interierov in tihožitij, v katerih nekoliko sleč dobrim francoskim mojstrom, predvsem divje romantično skalnato črnogorsko pokrajino s šumečimi vodami, hišami pod planino in novimi cestami; v steno. Avtorja prite-

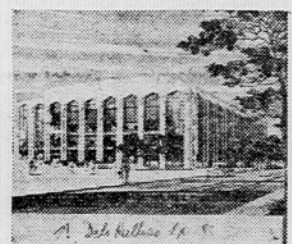
guje ta preprosta, nepokorjena divjina materije, s katero se čuti zraslega. Njegove skale in pašniki, grmovje in vode in nebo se prepletajo kot pisan, razgiban, a vendar trdno stoječ in samozavesten mozaik. Povsem realen je, pa vendar svoj naturalističen, ampak je s svojimi izmenjavami živih barvnih ploščev, z vodo, ki bi bila tudi lahko tla v sobi, ali z zarezi skal, ki spominjajo na knjižno polico ali čudovito vezen vzorec, celo abstrakten. Značilno modrikasto-sive barve prevažajo v njegovih kompozicijah in hkrati neko nenehno vertikalno drsenje nanešenih barvnih slojev. Priroda sama se mu zdi v svoji realnosti nekam likovno abstraktna. In abstraktna bi bila še bolj, če je ne bi s svojo krepko kompozicijo nekoliko umetno brzdal. Ponekod, na primer v ostrih zarezih plošev ene izmed svojih krajin spominja nekoliko na svojega črnogorskega vrstnika Lubardo, ki je razstavljal nekaj pred njim tudi v Ljubljani. Nasploh je sicer Lubardo veliko bolj dinamičen, Radović bolj statičen, toda oba sta v nečem monumentalna in značilno črnogorska. Radović je svoje doživetje vložil v raziskovanje trenutka. Toda ta trenutek je že poln eksploziva. Elementi novega, ki jih je ustvaril človek — cesta in cestni kamen, nasip, most, hiša ali ograja — ga veselijo, kljub temu, da so po svoji zgradbi nekaj drugega in da jih je ponekod, na primer v

motivu z mostom tudi precej se težavo vključil v svojo kompozicijo. Vse to ga kot simbol napredka vzpodbuja in navdaja z neko poezijo.

Debenjakove rože v vazi, ki spominjajo na moderen stanovaljski blok, so nasprotno črne in njegovo razmišljanje o človeku, ki je osvojil prostor, izzveni nekam grenko. Zato se z lepó likovno vizijo vrača iz tega civiliziranega sveta nazaj

LINCOLNOV KULTURNI CENTER

V sruo New Yorka so začeli graditi veliko središče za razne kulturne in umetniške predstave, tako imenovani Lincolnov center, za katerega je že lani položil temelj sam predsednik ZDA. Pri projektih za to novo kulturno središče so sodelovali najpomembnejši ameriški arhi-

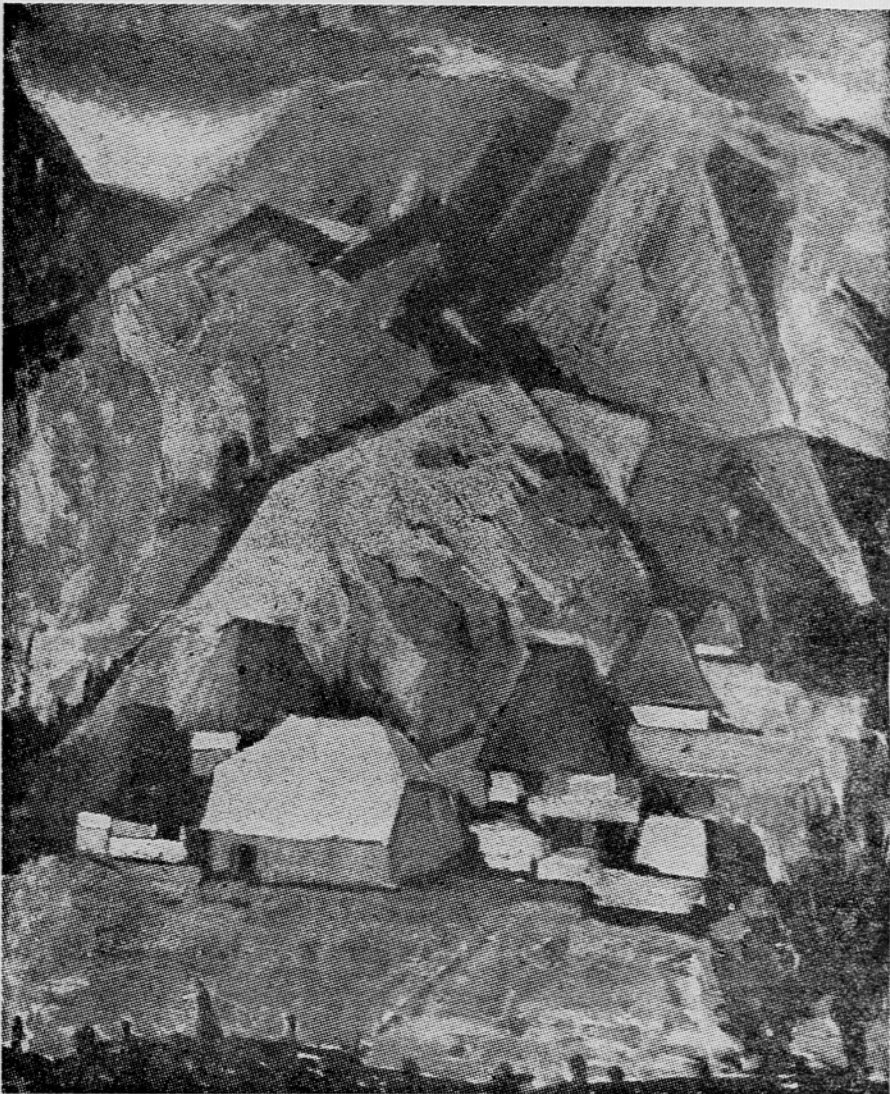
Koncertna dvorana

tekti. V nasprotju s siceršnje monotono in trgovsko podobo newyorškega mesta, bodo tu okrog širokega trga in parkov zrasle številne estetske stavbe, v katerih bodo dobile prostor razne umetniške ustanove. Tako bo med drugim tudi nova stavba Metropolitanke opere, palača za simfonijske koncerte, gledališče, poseben baletni oder, komorna koncertna dvorana, knjižnica, muzej ter šola za inatnam.

k preprostim ljudskim oblikam, k nečkam in škofjeloskem kruhku, panjskim končnicam in ženam na Krasu, ki so pravzaprav že prenehale biti žene, ampak so postale samo še kamnite kariatide. Davna je že ta pravljica o bajti s petelinčkom na slemenu, počrnela in črvena; a vendar, najlepše barve so hkrati z vsemi valovitimi vzboklinami in vdolbinami še ostale svetle in se lesketajo kot drobni dobri spomini. Koliko majhnih stvari je, ki jih ob velikih cestah niti ne opazimo več. Da, morda smo celo ono primitivno, okorno devico pravico z zavezanimi očmi že prezrli. Umetnik je vse to znova odkril, čeprav je samo malce odrgnil staro patino, hkrati pa se je poglobil v mirujoče morsko dno s žilimi algami in zagrizel v materijo drevesne skorje.

S prefinjenimi barvam in subtilnimi oblikami, skoraj nenavadnimi za grafično zvrst akvatinte, je vse to zajel na svojih listih. Res vselej ni enako ljudski, prešeren in odpljiv; v Demonu ali Abstrakciji teži že v neko grozljivo brezbrežnost in razkrajanje. Ponekod je njegova sodobna dekorativna poenostavljena likovna stilizacija prevladala nad osnovnim motivom. Toda čeravno je verjetno res, da je v nekaterih listih, njegova blesteča tehnična dognanost in načrtno ali slučajno zunanje eksperimentiranje s svojimi posledicami zasenčilo celo notranji vsebinski del (kolikor sploh lahko pri likovnem izrazu govorimo o dveh sestavnih delih), je vendar prav s to drzno modernizacijo folklorne in starega, to staro oživil in to naše internacionaliziral. Prva nagrada za tujo grafiko na lanskoletnem bienali v Sao Paulu mu je to uradno potrnila.

Bogdan Pogačnik

Vuko Radović: Pod planino (olje 1959) — z razstave v Jakopičevem paviljonu

M. Viktorović kot Charlie in O. Marković kot Nina v O'Neillovi »Čudni medigri« (Sodobno gledališče, Beograd)

Beograjska medigra

Beograjske medigre sem se udeležil povsem slučajno in mimogrede, ko sem odpravil svoj opravki, in spoznal, da s Save, ob sotočju z Donavo piha širok veter, od katerega se lahko tudi sami marsikaj naučimo. Ne mislim samo na neposrednost, s katero se me je oprijela na zledenem ploščniku na Terazijah neznanca, stara seveda, ali odprte ljubeznivosti, s katero so, kot se mi je pohvalil, sprejeli znanca — čeljskega režiserja v beograjskih gledališčih. Tu di sicer sem tistih nekaj ur znova ugotovil, kako rše širši postajajo tokovi kulturnega dogajanja v našem glavnem mestu.

Morda vlada še najbolj zatišje v njihovem likovnem svetu. Ne samo da osrednje moderne galerije še ni; tudi po manjših galerijah nisem našel na nobeno pomembnejšo razstavo. Se največji lepaki so vabili na razstavo italijanske uporabne umetnosti v paviljon na Masarykovi cesti, a ko sem prišel tja, sem izvedel, da so jo zaprli že pred dnevi in da bo prva naslednja razstava jugoslovanskega izvoznega blaga šele čez dva tedna. V glasbenem pogledu sta tiste dni koncertirala dva znana tujca, in hjski Dunajčan Zubin Mehta in italijanski Parižan Aldo Ciccolini: a mladina je še bolj napolnila Dom B. Adžije z lahkočnim programom. V Domu kulture na Vračarju, se bodo sploh začele redne revijsko glasbene prireditve z novo

baletno skupino in jazzovskim orkestrom. V pisarni Zruženja filmskih proizvajalcev Jugoslavije sem se sešel z dvema simpatičnima zastopnikoma norveškega filma. Hofmo Rolf in Oslaeng Arnylot sta si pravkar ogledovala projekcijo našega filma »Ne obračaj se, sinko«. »Z ravni jugoslovanskih filmov sva močno zadovoljna«, sta pripovedovala. V Jugoslavijo sva prišla z namenom, da izbereva nekaj jugoslovanskih filmov za teden jugoslovanskega filma, ki bo marca letos na Norveškem. Izbrali bomo kakih šest celovečernih in nekaj krajših filmov ter jih prikazovali v Oslu, verjetno pa tudi v Bergenu in Trondheimu. Računamo pa, da bo prihodnje leto poldoben teden norveškega filma pri vas. Kar pa zadeva proizvodnjo, bova doma dala pobudo za to, da bi se znova lotili kake skupne jugoslovanske norveške koprodukcije.

Ko sem odhajal iz zavutih podzemeljskih hodnikov za odo zaprl je pred dnevi in da je bila pred vojno ta res stara stavba sredi nizkih hiš, nad katerimi je dvigal s spomeniki svojo sabljo Mihailo Obrenović, dejansko edino beograjsko gledališče. Danes pa ne samo, da po vseh mestnih škrbinah rastejo nove arhitekturno in urbanistično z okolico lepo vsklajene moderne palače, ampak se je tudi

beograjsko gledališko življenje razmahnilo kot malokje. Komaj se je v kuluarjih Narodnega gledališča polegel hrup okrog že inscenacijsko tehnično močno zanimive uprizoritve Krleževega Aretjeja v režiji Bojana Stupice, že so začeli šušljati o novi zanimivosti. Mladi dramaturg tega gledališča Djoković pripravlja Osbornovega »Entertainerja«, ki bo eksperiment tudi v igralškem pogledu, saj bo vlogo Archija, ki pleše rock and roll, igral dostojanstveni junak gledališča Ljubisa Jovanović.

Nad praznim bazenčkom pred Jugoslovanskim dramskim gledališčem je mrzel sneg pokrival ramena vitke Kalinove Deklice, a program bi človeka kar ogrel, zlasti v njihovi novi, tako imenovani Mali sceni. Medtem ko so na velikem odru že štiristotič uprizorili Dunda Maroja in ko se slovesno pripravljajo na premiero Goethejeve »Ifigenije« v Gavellovi režiji, so na Mali sceni med drugim prikazali novo izvirno dramo Miroslava Beloviča in Jovana Čirkova »Dom tišine«, ki jo je Belović s Milanom Ajvačkom v glavni vlogi tudi sam režiral. »Tako realistično, da je drama res dom — tišine — slišal zlobno pripombo iz kroga njegovih kolegov, čeprav je moču drame gotovo zaviral: Med vojno pada na neko hiralno bomba in pobije vse razen starih starcev, ki ne vedo kaj z življenjem, dokler ne

poišče pri njih zavetja preganjani mladi človek, kajti v vojni domov tišine ni.

V Beogradu zdaj skupno deluje kar sedem dramskih odrov. Nedvomno pa sta se zlasti lepo razmahnila obe mladi ustanovi — Atelje 212 in Sodobno gledališče, kjer bo — mimogrede povedano, v kratkem s tremi predstavami gostovalo podjetno slovensko gledališče iz Celja in ki tudi sicer sami veliko gostujejo po deželi. V Ateljeju je bilo zadnje dni bestseller Marceaujevo »Jajce«, »L'Oeuf«, ki je bil dve leti senzacija v pariškem Ateljeju. Tam je Charles Duda v ustvaril sijajen lik. Tudi režiser Bojan Stupica, ki vodi zdaj to avantgardistično gledališče, za katerega nameravamo zgraditi po njegovih načrtih celo novo stavbo, mi je zadržal, da je mladi Paja Minčević, čeravno je sicer manj nariški.

Sam pa sem tisti večer zgoraj v novo urejeni dvorani Sodobnega gledališča na Crvenem krstu prisostoval eni izmed prvih beograjskih uprizoritev O'Neillove nenavadne drame »Čudna medigra« v nenavadni režiji Milenka Marišića. Nenavadni — pravim zato, ker je bila prav ta uprizoritev v Beogradu hkrati predmet navdušenih pohval in ostrih ocen. Sam bi bil, z izjemo zadnjih dveh slh, pristaš pozitivne ocene. Delo je eno zgodnjih O'Neillovih dram, saj

jo je napisal v okviru svojih simboličnih dram na Bermudih že kmalu po letu 1925 in za njo leta 1928 dobil že tretjo Pulitzerjevo nagrado. V njej razvija skozi čas cele generacije zgodbo v sebi razklane ženske, sredi med senco enega mrtvega in bivajni treh živih moških, ki si želi hkrati junaka, ljubimca, moža in varuha; drama, polna subtilnih, a do kraja odkritorskih psihoanaliz iz idejo, da življenje mrzi bojazljivce. Režiser Marišić je — tudi morda v tem smislu — sicer drzno posegel v tekst s tem, da je črtal dve dejanji, dve osebi in nekaj motivov, toda morda se je prav tako pogumno O'Neillom miselnemu svetu približal s svojim modernim, treganim konceptom enotne drame, tako da igralci v ničemer ne izpreminjajo svoje igre, ko govorijo to, kar v sebi mislijo; tako se prepleta konvencionalno zunanje in resnično notranje dogajanje v obliki neizprosnosti celovitosti, ki se ji kljub formalni nenaravnosti podrejamo in jo sprejemamo kot nenehno dramo trenutkov v človeku, še poudarjeno z raztrganimi glasbenimi akcenti. Če bi k temu prišel še nekatere zelo dobre vloge, ki so jih podali zlasti Olibera Marković kot Nina, Mihajlo Viktorović kot Charlie in Rađe Marković kot Darell, bi moral priznati, da sem tudi sam po koncu zunanje dogajanja na odru na čudno medigro še dolgo mislil.

B. Pogačnik

Ples s Cécile

Pierre La Mure

Prostorna sprejemnica senatorja Bouchaya je bila zaradi slik v zlatih okvirih in znamenitih zavese z resicami mojstrovina gospodovalnega in potratnega provincializma, vendar se ji je v očeh, v plapolanju sveč, v vrtnicah obroščastih kril in v pesni muziki šestčlanskega orkestra, ki je bil nameščen za zeleno špansko steno, posrečilo, da je napravljala vtis slovesnosti in elegancije. Veliko preprogo so odnesli ven, da je bilo mladini iz uglednejših družin v mestu omogočeno, da so se predajali nedolžnemu in

ki ji je bingljaj v zapetju. »Oprostite, objubila sem ga Heinrichu.«
Prešnil ga je naval ljubosumnosti. Najrajši bi bil pograbil njn carnet de bal in ga vrgel stran. Kako si upa obetati plesne tem malomeščanskim jekelnom? Kaj mogoče ne ve, da je on sam tri dni prečkal na tisti prekljancani klopi, preden mu je bila naklonjena slast, da jo sme držati v rokah?
»Potlej pa z naslednjim?« je vprašal. Zaradi prosečnega odtenka v glasu je kar pobesnel. Prosi jo torej, prosi in nič drugega, prosi za ples to malo

»Seveda smete, vendar sem nevoščljiv vsem tistim mladim moškim, ki vam delajo družbo.«
»Strašno bi bila nesrečna, če bi me nihče ne prišel vabiti na ples.«
»Hočem reči, da bi si bolj želel, da bi mogla kje sedeti in se pogovarjati. Toliko stvari mi je na srcu, ki vam bi jih rad povedal.«
»Prosim, nikar me tako čudno ne gledajte, gospod Mendelssohn. Vse naju gleda.«

»Prava reč. Kdaj se lahko dobiva?«
»Mogoče bi se lahko oglasili pri nas, preden odpotujete.« Pogledala ga je skozi spuščene trepalnice, da mu je kri kar zavrela po žilah. »Seveda, pa in ne veste, kje sem doma.«
»P. imele že jutri?«
Morala se je nasmehnuti njegovi vni. »Bojim se, da bo jutri še malo prezgodaj.« je rekla. »Tu je Frankfurt, gospod Mendelssohn. Ljudem bi ne bilo prav, če bi se oglasil pred četrtkom.«

»Pred četrtkom? Besedi sta se mu izvil kot tarnajoč ugovor. »To se vendar pravi tri dni, gospodična Jeanre-naudova.«
»Vem, gospod Mendelssohn.«
»Kaj pa, če bom prej odpoklican? V Berlinu me čakajo nujni opravki. Jaz — Cutil je, da je nič več ne gane; niti o tem ni bil prepričan, da mu kaj verjame. »Lepo prosim, naj smem priti v sredo.« je moledoval. »Lepo prosim.«

Neznanska mehkoča, skoraj nežnost se ji je zasvetila v očeh. »Naj bo,« je pokimala. »Goethejev trg osem, v sredo popoldne.«
Plesa je bilo konec.
»Če bi mogoče ne mogli najti naše hiše,« je rekla, preden je odprhuala od njega, »ne pozabite, da je mestna klopa ravno pred njo...«

CANKARJEVA ZALOŽBA JE V KNJIŽNI ZBIRKI NOVA LJUDSKA KNJIŽNICA PRED KRATKIM IZDALA PREVOD ROMANA »ONKRAJ SLE«, V KATEREM SPREMLJA PISATELJ PIERRE LA MURE, AVTOR PRILJUBLJENEGA ROMANA »MOULIN ROUGE«, ŽIVLJENJSKO POT NEMŠKEGA SKLADATELJA FELIXA MENDELSSOHN. NE BI MOGLI REČI, DA JE LA MURE OBLIKOVAL LITERARNO PODOBO SKLADATELJA Z ONO ZNANO PRONICLJIVO GLOBINO, S KATERO JE SPREMLJAL ŽIVLJENJSKO POT IN USTVARJANJE TOULOUSE-LAUTRECA. IZPOD NJEGOVEGA PERESA JE SEDAJ VSTALA ZIVAHNEJŠA, BOLJ SLIKOVITA, V ZUNANJE ZAPLETE USMERJENA POVEST, KI SE DOTIKA USTVARJALNE ŽELJE LE V OSNOVNEM MOTIVU, V MENDELSSOHNOVEM OBUJENJU ČUDOVITEGA BACHOVEGA PASIJONA. PRAV ZATO PA JE KNJIGA, KI JO PREDSTAVLJAMO Z ODLOMKOM O PREBUJENJU SKLADATELJEVIH CUSTEV DO SVOJE POZNEJŠE ŽENE CECILE, ZARES PRIJETNO IN SPROŠČENO BRANJE.

spodobnemu veselju pod pazljivimi očmi svojih staršev. Na kancu dvorane je stala točilnica, preobložena z dobrotami. Vzdiž sten so v lepo urejenih vrstah sedele frankfurtske matrone, obložene z dragim in staromodnim okrasjem, togo vzravnane in ostrih oči, dušče se v korzetih in hladče se s pahljčami.
»Čudovito plešete, gospodična Jeanre-naud,« je zašepetal Felix in potegnil Cécile bliže k sebi, ko sta se vrstila po dvorani.
»Hvala, gospod Mendelssohn. Izvrsten kavalar ste, vendar se mi zdi, da me držite malo pretesno.«
Hlastno je narahljal prijem. »Oprostite mi, prosim.«
»Zaradi mene je vseeno, samo manj naju gleda. Tukaj ni Berlin, gospod Mendelssohn.«
»Kako pa veste, da sem iz Berlina? Saj so naju šele komaj predstavili.«
»Marsikaj vem o vas, gospod Mendelssohn. Previdno... Me že spet stiskate.«

podeželsko spogledljivo... »Seveda, če niste tudi tistega že objubili komu drugemu,« je dejal in jo pogledal z neprekrito nejevoljo.
»Da vam po pravici povem, sem ga res,« je rekla, potem ko se je ozrla na svoj listek. »Lahko bi se zmenila za ples, ki pride za tistim.« Ozrla se je vanj z milino, ki ga je razkačila. — »Vam je prav, da ga prihranim za vas?«
Cutil je, kako se mu roke stiskajo v pesti. Da, vraga, da!... In tudi za vse druge plesne, za vse do zadnjega, me slišite?... In še sreča, da je toliko ljudi naokrog in da naju gleda vaša zlata maman, drugače bi vas stisnil v objem in — —
»Velja?« je ponovila in ga pogledala z jasnimi, sinjimi očmi.
»Nobena stvar bi mi ne mogla pripraviti večjega užitka.«

Ubojljivo si je zapisala njegovo ime. »Zdaj pa stopiva k bifeju,« je rekla. »Kar umiram od žej.«
Srkalta sta šampanjec, zavedajoč se pogledov in šepetajočih pripomb, ki so med pahljajočimi se matronami letela na njun račun. Da bi jih ne spravila s tira, sta se pomenkovala o nepomembnih stvareh in se skušala delati neprizadeta in hladnokrvna.
»Kako vam je všeč Frankfurt, gospod Mendelssohn?«
»Kakor že, gospodična Jeanre-naudova. Včasih mi je strašno všeč, drugič spet pa si želim, naj bi se kratko in malo vdrl v tla in izgubil z obličja zemlje.«

Zasmejala se je. »Vi ste pa človek močnih čustev.« Še preden je mogel kaj pripomniti, je že nadaljevala in vzdignila kozarec k ustnicam. »Ste si že ogledali našo prelepo stolnico? Ali vam je znano, da je treba šestnajst mož, da zazbijajo njen veliki zvon?«
»Zelo zanimivo. Vendar še nisem bil v stolnici. Če vam po pravici povem, si nisem mesta pravzaprav še nič ogledal.«
»Kaj ste pa potlej počeli?«
»Sedel na klopi v parku in — —
Muzika se je spet oglasila in ob Cécile je zrasel čeden mlad fant s puhastimi zalizci.
»Najin ples, Cécile,« je rekel in ji položil roko okoli pasu.
Felix jo je ves nesrečen gledal, kaksi se je privila Heinrichu v objem in sta oddrsela. Davil se je z ljubosumnostjo in negibno obstal in ju s kozarcem v roki nerodno spremljal z očmi po dvorani.

Zaslišal je neki glas ob sebi. »Kako, kaj ne plešete? Bil je senator Souchay. »Dajte no, naj vas predstavim kateri izmed naših očarljivih gospodičnic.«
In tako je prihodnja dva plesa odplešal z gibčnima pegastima deklicama, katerih imen si ni zapomnil. Spet in spet je moral odgovarjati, kako mu je všeč v Frankfurtu, in pohlevno je razlagal, da mu je zelo všeč. Povzdigoval je lepote spomenikov, priznaje ulice, elegantne trgovine, pri tem pa ves čas med vrtečimi se pari iskal Cécile in se počutil vsega nesrečnega vselej, kadar je za kratek preblikal zagledal, kako žrvrgoli in se smeje v rokah nekoga drugega.
»Če se ne motim, se neverjetno dobro zabavate.« ji je suho omenil, ko sta spet skupaj zaplesala.
»Res se. Tako rada plešem in v Frankfurtu imam toliko priložnosti za to.«
»Gotovo jih večina vse izkorišči.«

Ozrla se je vanj s tisto nagajivo nadožnostjo, ki ga je spravljala v tak bes. »Ali bi jih ne smeja?«
»Seveda, vendar sem nevoščljiv vsem tistim mladim moškim, ki vam delajo družbo.«
»Strašno bi bila nesrečna, če bi me nihče ne prišel vabiti na ples.«
»Hočem reči, da bi si bolj želel, da bi mogla kje sedeti in se pogovarjati. Toliko stvari mi je na srcu, ki vam bi jih rad povedal.«
»Prosim, nikar me tako čudno ne gledajte, gospod Mendelssohn. Vse naju gleda.«
»Prava reč. Kdaj se lahko dobiva?«
»Mogoče bi se lahko oglasili pri nas, preden odpotujete.« Pogledala ga je skozi spuščene trepalnice, da mu je kri kar zavrela po žilah. »Seveda, pa in ne veste, kje sem doma.«
»P. imele že jutri?«
Morala se je nasmehnuti njegovi vni. »Bojim se, da bo jutri še malo prezgodaj.« je rekla. »Tu je Frankfurt, gospod Mendelssohn. Ljudem bi ne bilo prav, če bi se oglasil pred četrtkom.«
»Pred četrtkom? Besedi sta se mu izvil kot tarnajoč ugovor. »To se vendar pravi tri dni, gospodična Jeanre-naudova.«
»Vem, gospod Mendelssohn.«
»Kaj pa, če bom prej odpoklican? V Berlinu me čakajo nujni opravki. Jaz — Cutil je, da je nič več ne gane; niti o tem ni bil prepričan, da mu kaj verjame. »Lepo prosim, naj smem priti v sredo.« je moledoval. »Lepo prosim.«
Neznanska mehkoča, skoraj nežnost se ji je zasvetila v očeh. »Naj bo,« je pokimala. »Goethejev trg osem, v sredo popoldne.«
Plesa je bilo konec.
»Če bi mogoče ne mogli najti naše hiše,« je rekla, preden je odprhuala od njega, »ne pozabite, da je mestna klopa ravno pred njo...«

JEAN-HONORE — SLADKO PISEMCE

HALLDOR LAXNESS

PRVO SLOVO

Bil je eden onih žalostnih nedeljskih večerov, ko izmenoma dežuje in pada toča pa zopet dežuje. Fjord je bil žalostno siv. Polet duše je bil kot za zmerom ohromel. Poti in ulice so bile eno samo močvirje. Vsi so imeli v svojih slabih obutvi mokre noge. Po višinah so ležali med skalnimi razpokami in črnimi čerami zadnji snežni zameti.
V mraku takega dne se zde ribiške kočje še bednejše kot kdajkoli — stare, počene in razmajane od številnih viharjev — žalostni klicaji pred pustim obrežjem. Za okni so bledi in od večne ovsnene kaše objokani otroški obrazi. Odrasli poleg njih zdehajo in imajo premalo denarja, da bi se mogli veseliti evangelija tega dne.
Nenadoma se je prikazal med kuhinjskimi vrati Arnaldur Björnsson in modri obleki s stoječim belim ovratnikom. Ni smel čepice in ni voščil dober večer, tudi njegov obraz je bil zelo resen.
»Ali bi mogel govoriti s teboj, Salvör?« je rekel.
Drugača sploh ni videl v kuhinji. Toda Salka Valka? — Se nikoli ni naredil človek tako trdnega sklepa kot zadnjič ona: dokler živi, je Arnaldur Björnsson zanjo mrtev. Se nikoli ni bil moški tako izgnan iz misli in srca ženskega bitja, kot je bil Arnaldur Björnsson iz Salkinih misli in srca. Pa ne zaradi malih prepričkov, ki so bili nekoč med njima. Ko je zadnjič zunan sročala njegovega očeta, ji je bilo jasneje kot kdajkoli, kolikšno morje je med takim fantom in njo, ki nima ne očeta ne matere ter je revna, umazana in raztrgana. Zadnjič mu je bila vrgla v obraz, da se priljuje bogatim. Zdal je že dolgo čutila, da mu je naredila s svojimi besedami krivico. Kdor ima takega očeta, sodi naravno tudi sam med imenitne ljudi. V resnici je prav tako visoko nad njo kakor trgovec Bogenes. Ne, nikoli, nikoli več ni hotela spregovoriti z njim besede. Pa vendar je zdaj, ko jo je poklical, takoj vstala in govorila z njim.
»Hočeš z menoj dol k fjordu?« jo je vprašal.
Iskala je v svoji notranjosti besede, ki naj bi vse življenje dirje žgala Arnaldura v srce. Toda še preden je mogla najti trpko, učinkujočo besedo, ki naj bi mu pokazala, da vsa večnost, da vsa voda morja, ki je med njima, ne bo mogla pogasiti ognja sovraštva, ki plapolala med njima, je Arnaldur že povedal vse, kar je bilo potreba.
»Salka, reči ti moram zbogom. Odpotoval bom.«
Obstala je na uvelim zimskem golem tunu in ga pogledala.
»Odpotoval? Kam?« se je zavzela.
Tedaj je spregovoril bogato, sonca in toplote polno besedo, ki je bila nekoč vsebina njenih otroških sanj in pojem vseh njenih upov — nekoč, pred davnim časom, preden je izkusila v življenju toliko bolestrnega, tedaj ko z materjo še nista bili dvoje samotnih deklet, ampak sta skupaj sanjali o potovanjih in potnih ciljih:
»Proti jugu, v glavno mesto.«
Njegove besede so zopet zbudile v njej neizdane sanje. Bile so kot odmev, kot daljna slepilna igra. Zunaj od morja sem divja nad fjordom nov vihar s točo, ki se vleče ob pobočjih gora in ji s prvimi ledenimi zrnici biča obraz.
»Ali morda misliš, da mi ni čisto vseeno?« je dejala z narejeno odzornostjo,

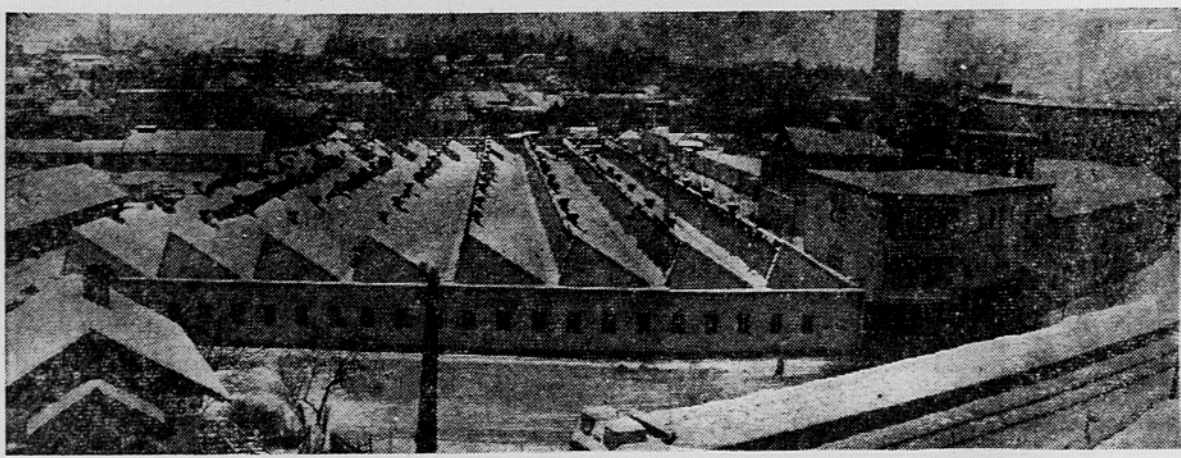
ki jo življenje že zgodaj nauči srca, da se morejo varovati.

»Vem, da sem bil zelo grd s teboj,« je s težavo spravil iz ust. »Vedno je okoli človeka toliko zlih duhov.«
Deklica ni ničesar odgovorila. Nenadoma je postala plašna, da ne ve ne kod ne kam. Niti štirinajst let ji še ni, pa si je domišljala, da je nanj brezmejno jezna in noče nikoli več vedeti zanj. Zdal pa je spoznala, da se boji, tako zelo boji, da bi najraje zbežala in se skrila.

ISLANDSKEGA PISATELJA HALLDORA LAXNESSA, NOBELOVEGA NAGRAJENCA, SO NAM NAŠE ZALOŽBE PREDSTAVILE ŽE Z »ISLANDSKIM ZVONOM« IN »LUCJO SVETA«. PRED KRATKIM JE TEMA DVEMA ROMANOMA DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE PRIDRUŽILA TRETJEGA, »SALKO VALKO«. TUDI V TEJ KNJIGI JE PREPRICLJIVO ZAZIVELA PISATELJEVA DOMOVINA S SVOJIMI LJUDMI, KI SO TAKO TESNO POVEZANI Z NARAVO IN ODVISNI OD NJE. NEKAJ PRIMARNEGA, PRADAVNEGA JE V TEM ODNOSU MED ČLOVEKOM IN NARAVO, IN O TEM NAM GOVORI TUDI NOVI LAXNESSOV ROMAN S SVOJO LJUBEZENSKO ZGODBO O ZORENJU MLADEGA DEKLETA, IN S SVOJO SIRO, EPICNO ZGODBO O SOCIALNEM OSVEŠČANJU REVNIH ISLANDSKIH DNINARJEV IN RIBIČEV. PRAV ZARADI TEGA MOTIVA BO ROMAN ZA NAŠE BRALCE ZANIMIV. PREDSTAVLJAMO GA Z ODLOMKOM, KI POPIŠUJE PORAJAJOČE SE LJUBEZEN MED DVEMA PREZGODAJ DOZORELIMA OTROKOMA IN ŽALOST NJUNEGA PRVEGA SLOVESA.

človeka, čigar prepričanje smo napadli.
»Salvör, vsak, kdor hoče, more reči, da te sploh ni. Že mogoče, da si samo domišljam, da si. In vendar govorim ta trenutek s teboj, pa naj bo to čenčanje ali ne. Čisto vseeno mi je, če hoče teta Herborg tebi in drugim dopovedati, da čenčam. Sam najbolje vem, s kakšnimi bitji imam opraviti buden ali v snu. Vem, kakšna bitja se me hočejo lotevati. Vem pa tudi, kdo me je rešil iz njihovih krempljev.«
»Kaj morda misliš, da mi ni čisto vseeno, kakšne neumnosti govoriš?« je vprašala Salka. »Domov grem. Zebe me. Srečno pot. Tjus.«
Vstala je in hotela izpod previsa, da bi šla. Toda on je planil kvikšu in ji zastavil pot.
»Prav nič lepo ni, Salka, da si taka z menoj, ko drage volje prihajam k tebi,« je rekel. »Niti polovice tega, kar sem ti hotel povedati, ti še nisem mogel reči. Počakaj vendar še malo. Vem, ni bilo prav od mene, da sem popustil Agusti in ji dobavljal konjake. Več pa med nama ni bilo. Sam sebi sem se namreč rogaj, si dajal broc in govori, da sem cunjja. Pa sem jo imel za imenitno dekle. Vendar je nekaj čisto drugega. Vedeževalka mi je rekla, naj se pazim — in tudi, naj grem k tebi in te prosim odpuščanja.«
»Vedeževalka? Ne razumem, kaj govoriš.«
»Napovedala mi je vse, kar se bo zgodilo. Že pred nekaj časom mi je rekla, da bo prišel oče in me vzel s seboj v glavno mesto. Ona bedi nad menoj.«
»Mar so mi vse tvoje večje in vse tvoje vedeževalke! Misliš, da ne? Prekletu malo mar! Sam si mi rovedal, kaj sem, in dokler živim, tega ne bom pozabila.«
»Salka, le kako moreš biti taka s človekom, ki čisto prostovoljno pride k tebi? Šele trinajst let imaš in jaz petnajst. Saj sva vendar še otroka. Ne, ne odhajaj takoj. Ne glej me tako! Veš, Salka, da sem prišel, da ti rečem z bogom. Morda se nikoli več ne vidiva. Poslušaj, odhajam v glavno mesto in oče hoče, da obiskujem tam višjo šolo. Nato bom študent in bom šel v tujino. Morda nikoli več ne pridem na Islandijo. Pogledaj, prinesel sem malenkost, ki bi ti jo rad dal. Čisto drugačna si ko druge. Odkar sva bila majhna, sem mislil le nate — nikoli se nisem menil za druge, Salka. Tako samostojna si. Ali si pozabila, kolikokrat sva se skupaj smejala in se za šalo ruvala pozno v noč?«
Vzel je iz žepa majhen srebrn medaljon z verižico in ji ga izročil.
»Kaj pa naj počnem s tem?« je vprašala.
»Moja mati ga je nosila. V medaljonu je moja slika, ko sem bil še majhen.«
Vzela je dragotino in jo začudeno gledala, nato jo je stisnila v pest, da jo zavaruje pred dežjem. Nikoli ni slutila, da je na svetu kaj tako dragocnega. Hlastno je pogledala dečku v globoke oči, ki gledajo tako daleč in se zde tako tuje, čisto drugačne kot pri drugih ljudeh.
»Hvala,« je zašepetala in mu podala roko.
Nato je zbežala — proč od njega.
Nobeno slovo v življenju ni tako otožno in moreče, kakor da je zadnje v življenju, kot je prvo tako slovo. In kot je prva ljubezen edino prava ljubezen in so vse poznejše samo bedna ponavljanja, je tudi vsako poznejše slovo samo odmev prvega. Prvo slovo je edino, ki se ga spominjamo še pri zadnjem.

Glasba je utihnila in Cécile se mu je zvrnila. Lica so ji rdela. S hrbotom srca si je popravila koder s senc.
»Me boste počastili s prihodnjim plesom, prosim?« je vprašal.
»Spodobno je odprla carnet de bal,

V soboto praznuje kolektiv tovarne električnih in finomehaničnih izdelkov »Iskra« v Kranju 10-letnico delavskega samoupravljanja. Za to priložnost pripravljajo v tovarni svečanost — (Foto: Jerala)

Podoba Kranja se bo spremenila

GRADITEV STANOVANJ

Na Zlatem polju v Kranju bo letos zrastle nove naselje. Dogradili bodo 400 stanovanj, graditi pa bodo začeli še 100 novih. Na sedanjem športnem igrišču Triglava bodo po vsej verjetnosti v avgustu začeli graditi prvi kranjski nebotičnik. Stavba bo imela 16 nadstropij in bo v njej 60 stanovanj. Ob tem nebotičniku bosta zrasti tudi nova centralna lekarna in komunalna banka.

ZDRAVSTVENO NASELJE NA ZLATEM POLJU

Z novo zobno ambulanco, ki so jo začeli graditi lani v jeseni in bo gotova letos do občinskega praznika — 1. avgusta — bo problem prostorov rešen vsaj za eno desetletje. V bližini nove zobne ambulante oziroma Zdravstvenega doma pa bodo začeli graditi tudi posejnice, kajti prostori sedanjih porodničaric so premajhni, gzen tega pa bodo potem lahko sprejemali pacientke tudi iz vseh tistih občin, ki mejijo na kranjsko tla.

UREŠNIČENE ZELJE ŠPORTNIKOV?

Po vsej verjetnosti se bodo letos začeli urediti kranjski športniki dolgaletne že-

lje o novem stadionu. Načrti so že gotovi, stadion bodo gradili pri letnem kopalisku. Delali bodo v več etapah. S prvo etapo bodo začeli že spomladi, kajti dosedanje športno igrišče Triglav bo po urbanističnem načrtu jeseni zazidano. Pri delu bodo sodelovale tudi mladinske delovne brigade.

Drugi pomembni športni objekt pa je zimski plavalni bazen. Tega že gradijo v Savskem logu in predvidevajo, da bo končan za občinski praznik. V bazen bo pritekala topla voda iz Tiskanje.

SOLA NA PLANINI

Pomanjkanje šolskih prostorov bodo letos vsaj delno omilili z dograditvijo šole na Planini. Z gradnjo so pričeli že lani jeseni in jo bodo letos do zime končali. V novi šoli bo 17 učilnic. Šoli v Stražcu, ki so jo zgradili lani, bodo letos napravili še telovadnico.

NOVO TELEFONSKO OMREŽJE

Ze nekaj časa je v kranjskem telefonskem omrežju nezno stanje. Novih telefonskih števil ni moč več dobiti. Letos bodo dobili novo telefonsko omrežje in tudi centralo, ki jo bo kupilo podjetje PTT. Na novo centralo bo možno priključiti 1600 telefonov.

IZBOLJŠANJE TRGOVSKE MREŽE V STRAŽCU

V Stražcu pri Kranju bodo zgradili nov oskrbovalni center, ki bo kril potrebe desnega bre-

Nova oprema za 19 učilnic

V štirih šolah občine Ljubljana-Bežigrad bodo že do konca letošnjega leta zamenjali staro opremo z novo. V prostoru I. in II. osnovne šole bodo obnovili sedem, v III. osnovni šoli osem, na Ježici pa štiri učilnice. Zamenjali bodo mize, klopi in katedre. Pri izbiri opreme so se odločili tudi za nekatere praktične novosti. Mi-ze bodo nekoliko daljše kot se sedanje in bodo imele večje predale za aktovke. Novi bodo tudi prostori za črnilnike. Imeli bodo to prednost, da bodo vanje lahko vložili stekleničke za črnilo, v kakršnih prodajajo črnilo po urgovinah. Stekleničke pa bodo pokrivali s posebne vrste pokrovičci. J. S.

Lepo število predavanj v Rudovljici

Delavska univerza v Rudovljici marljivo pripravlja različna predavanja. Ta mesec bo v občini vsega skupaj 24 javnih predavanj. Vsa predavanja ne bodo v središču občine, ampak po posameznih večjih krajih. Tako bodo po štiri predavanja v Rudovljici, Lescah, Begunjah, po ostalih krajih pa eno ali dve. Do sedaj sta bili skoraj povsod že po dve predavanji in to »Komuna kot socialistična skupnost, ter eno z diaprozitivno s potovanja. N. R.

ZABELEŽENO

Zakaj ne bi ljudem ustregli...

Pri vseh treh kinih v središču Maribora sta po dve okenci za prodajo vstopnic. Ob sobotah, ko prodajajo vstopnice tudi za nedeljske predstave, so včasih prodajali pri obeh okencih, pri enem za soboto, pri drugem za nedeljo. Zdaj pa že dalj časa prodajajo vstopnice za oba dneva le pri enem okencu, čeprav v ob sobotah navadno tako dolga vrsta, da morajo ljudje čakati po celo uro in še dalj. Zadnji konec vrste sega pri kinu Partizan daleč na ulico, pa tudi pri kinu Union morajo ljudje čakati na mrazu in snegu pred čakalnico.

PEKARNA IN GASILSKI DOM

Na cesti JLA nasproti novega Zdravstvenega doma, so letos že skopali temelje za novo pekarijo. V bližini bodo spomladi začeli graditi centralni gasilski dom, za katerega so sredstva že zagotovljena.

TRBOVLJE BESEDA MLADIH

Ali niso vse te številne, dobro pripravljene mladinske konference najboljša podoba vzorne resnosti in prizadevnosti današnjega mladega rodu? Rad se spominjam vsega tega na trboveljskem delovnem govoru, ki leto z letom bolj izgublja na formalnosti, jato pa toliko bolj živo posega prav v tista področja in vprašanja, s katerimi se mladi vsak dan srečujejo, iščejo in dajejo nanje odgovor.

Ze nekaj skopih števil bogato kaže, kaj vse je uspelo doseči v zadnjem času trboveljskemu občinskemu komiteju LMS z vztrajnim delom med mladino.

Predvsem se je povečalo število članov od 1263 na 2015 oseb. Ustanovili so štiri nove aktivne. V Zvezo komunistov je bilo včlanjenih 299 mladincev. S številnimi športnimi in kulturnimi prireditvami in mladinskimi srečanji s tovariši iz ostalih krajev so najlepše počastili 40-letnico KPJ in SKOJ. O zgodovini KPJ in SKOJ je govorilo 25 predavanj. V vseh aktivih so imeli 54 predavanj iz osnovnega programa. 35 mladincev je redno obiskovalo mladinsko politično šolo. Nov sistem nagrajevanja je vzbudil pri mladini veliko zanimanje za izpopolnitve splošnega in strokovnega znanja, za pridobitev višje kvalifikacije. Kar 126 mladincev in mladink obiskuje večerne strokovno-izobraževalne tečaje in šole.

Trboveljska mladina je opravila več kot 34 tisoč prostovoljnih delovnih ur. Mladina se čedalje aktivneje udeležuje v delavskem in družbenem samoupravljanju, v delu najrazličnejših društev in organizacij. Sicer pa so se več kot pri nedeljenih uspeših ustavili pri vseh napekah, pri vseh težavah in problemih. No, nikar ne mislite, da je bilo to ozko in nekonkretno besedčenje. Ne, Mladina se v polni meri zaveda svojega pomembnega mesta v komuni. Ustavimo se samo pri nekaj njenih ugotovitvah: v delavsko in družbeno samoupravljanje je vključenih še premalo mladih delavcev in ostalih. To stanje je treba s skupnimi močmi odpraviti, hkrati pa tudi poskrbeti, da bodo vsi mladi ljudje, ki bodo v bodoče izvojniki v katerega koli izmed teh pomembnih organov s svojim praviim delom tudi v polni meri izpolnili zaupanje volivcev. Občinski komite jih bo preko najrazličnejših oblik de-

vanjskih ponudnikov itd. Vsa podjetja se morajo zato resneje zavesti tega vprašanja in ga skušati z združenimi močmi čim preje rešiti. Tudi nekaj primerov nepravilnega odnosa z vajend kaže, da bi moralo biti vsakega vprašanje pravzaprav večkrat tema razprav tega ali onega foruma.

Kajpek pa se mladina ni ustavila samo pri naštevanju svojih težav. Nared je s konkretno akcijo, pa naj si bo to prostovoljno delo ali kaj drugega, poseči v njihovo reševanje. Prva, že izrečena obljuba, da bo letos zgradila dve otroški igrišča, zatorej ni edina.

Mladini ni vseeno, kako se razvija komunalna dejavnost. Pa je tako konkretno našela probleme, ki ljudi najbolj tiseče, ki jih je treba najprej pristi med njo bodoče komunale dejavnosti. Trgovina navzlic pridobitvi nove veeblagovnice in še česa ni idealna. Mnoge prodajalne so zastarele in klikejo po obnovi. Poseben problem so mlekarne in zelenjadne trgovine. Premalo jih je, preoddaljene so od strnjnih naselij, gospodinjim požro preveliko časa in povzročajo preveliko jezo.

Družbena prehrana se suč v senci najrazličnejših posvetovanj in različnih mnenj, v bi-

Da bo manj nesreč pri delu

Ljubljana, 21. jan. Občinski sindikalni svet in občinska komisija higijensko-tehnične zaščite sta sklicali posvetovanje s predstavniki večjih gospodarstev organizacij v občini Ljubljana-Center, da bi jih seznanili s problematiko o zaščiti ljudi v proizvodnji.

Podatki namreč kažejo, da nastaja zaradi številnih poškodb pri delu v podjetjih zelo velika materialna škoda in da delavski svet in sindikalne organizacije v podjetjih vse premalo razpravljajo o tem problemu.

Komisija za HTZ je seznanila predstavnike podjetij z novimi ukrepi o varnostni službi, ki jih določajo tozadevni novi predpisi in z mnenjem komisije, da bi morala imeti vsaka gospodarska organizacija, ki ima zaposlenih nad 50 delavcev, komisijo za higijensko-tehnično zaščito. Podjetja so dolžna priskrbeti zaščitna sredstva za varnost pri delu ter so odgovorna za to, da delavci ta sredstva tudi pravilno uporabljajo.

Na sestanku so poudarili, da so proizvodna sredstva v naših obratih precej zastarela in da

je zato treba toliko bolj poudariti ukrepe za zaščito pri delu. S tem bomo namreč dosegli ne le večjo varnost človeka ob stroju, temveč bomo odpravili tudi številne vzroke za zastoj v proizvodnji in za zmanjšani delovni učinek.

Podobno posvetovanje bo sklicala občinska komisija za HTZ tudi za predstavnike manjših obratov v občini. Februarja bodo pripravili poseben seminar za varnostne tehnike in inženirje, okrajni zavod za socialno zavarovanje pa bo pripravil posebno razstavo, s katero želj seznaniti delovne kolektive o nevarnosti pri delu zaradi pomanjkljive zaščite. J.S.

Seminar za organe družbenega upravljanja v zdravstvu

V zdravilišču Slatina Radenci se je pred dnevi končal 3-dnevni seminar za organe družbenega upravljanja v zdravstvu. Seminarja so se udeležili zastopniki zdravilišča Slatina Radenci, ter člani upravnih odborov zdravstvenih postaj iz vsega Pomurja. Program obsega vrsto predavanj o vlogi in organih družbenega upravljanja v zdravstvu, o preventivnem zdravstvu in socialni službi, o organizaciji zdravstvene službe, higijenski službi, o financiranju v zdravstveni službi, o perspektivnem planu razvoja zdravstvene službe v Pomurju, o personalni politiki zdravstvene službe itd. Ika

Marljiva šolska zadruga v Zagorju

Na osnovni šoli v Zagorju deluje šolska zadruga, ki ima 81 članov. V zimskem času bodo skušali zadrugo organizacijsko utrditi in vključiti vanj čim več učencev višjih razredov. Člani šolske zadruge bodo uredili nasad na Cankarjevem trgu, uredili pri šoli dva skalnjaka in ju zasadiš s primernimi rastlinami, obiskali bodo eno kmetijsko zadrugo ali državno posestvo, pomagali pri pogozdovanju, sodelovali pri ureditvi otroškega igrišča v bližini šole in zbirali materialna sredstva za izpolnitve ostalih nalog.

Mali intervju

Ciril Globočnik je sekretar občinskega komiteja LMS kranjske občine. Ko sta se nedolgo tega srečala v pisarni OK LMS, sem ga prosil, naj pove kaj o lanskem sodelovanju kranjske mladine pri gradnji vodovoda Bašelj — Kranj in o letošnjih načrtih.

— Kakor že veste, je kranjska mladina lani zgradila vodovod Bašelj — Kranj v dolžini 12 kilometrov. Treba je bilo skopati jarke, položiti cevi in jih zasuti. To delo je bilo opravljeno v petih mesecih, namesto v dveh letih. Investitor nam je delo plačal, mi pa smo s tem denarjem krili stroške za prehrano šestih brigad, za nakup oblek in copat, šotorov in druge opreme. Precej inventarja nam je ostalo in nam bo prišel prav pri prihodnjih akcijah.

— Kakšen je bil pomen lanskoletne akcije kranjske mladine?

Pomen ni bil samo v tem, da je mladina pokazala, kaj zmora. Delovna akcija nam je dala vrsto novih mladinskih aktivistov, ki so bili na nedavnih občinskih mladinskih konferenci izvoljeni v občinski komite ali pa uspešno delajo v vodstvih mladinskih aktivov.

— Kakšne načrte pa imate za letos?

Te dni bomo imeli razgovor s predsednikom občine tonaršem Puharjem, da bi se po-

drobno domenili za gradnjo stadiona. Sklep o sodelovanju mladine pri gradnji tega objekta je bil sprejet na občinskih mladinskih konferenci. Razen tega je mladina sklenila pričeti z gradnjo mladinskega doma. Vsa dela bo opravila sama, povrhu tega pa bo ena brigada delala v opekarni in pripravila opeko. Obstaja pa še možnost, namreč da bi dogradili poslopje v bližini okrajnega ljudskega odbora in v njem uredili prostore za mladino. Tudi če se bomo odločili za to drugo možnost, bo brigada vseeno pripravljala opeko, ki bi jo, kolikor ne bomo vse porabili za nadzidavo še enega nadstropja, prodali, za izkupiček pa opremili mladinske prostore. -nc

V NEKAJ VRSTAH

HRASTNIK

Za letošnje novoletne praznike so lutkarji »Svobode« v Zg. Hrastniku pripravili Lutkovno igrice »Zlata ribica« in jo več-

krat uprizorili hrastniško-dolskim otrokom, pred dnevi pa so jo ponovili tudi za odrasle. Mnogo števili obiskovalci so bili zelo zadovoljni in si želijo še več podobnih predstav.

ZELEZNIKI

V občini Zelezniki imajo dvanajst knjižnic, večina izmed njih pa ima prostore v šolah, nekatere pa so celo v neprimernih prostorih. Denarna sredstva, s katerimi knjižnice razpolagajo, so skromna, zato tudi ne morejo kupovati novih knjig.

SENTJANZ

V Sentjanžu bosta kmalu dogradjeni dve učilnici v novem šolskem poslopju, ki so ga začeli graditi pred nekaj leti. Pri delu so pomagali tudi prebivalci.

ZELEZNIKI

V občini Zelezniki imajo dvanajst knjižnic, večina izmed njih pa ima prostore v šolah, nekatere pa so celo v neprimernih prostorih. Denarna sredstva, s katerimi knjižnice razpolagajo, so skromna, zato tudi ne morejo kupovati novih knjig.

Obisk v specialni bolnišnici za TBC Ormož

Specialna bolnišnica za TBC Ormož je ena tistih bolnišnic za tuberkulozo, kjer izvajajo delovno terapijo in rehabilitacijo svojih pacientov. Tako zapostavljeni na posebnem oddelku za delovno terapijo ženske predvsem na šivalnem in plešnem tečaju, moške paciente pa v mlazski, čevljarški in mehaniki delavnici, pri pletenju košev in nekaterih drugih izdelkov in drugod, kjer so za to ustvarjene tudi materialne možnosti. Zdravstveno osebje v tem zavodu si prizadeva, da bi delovno terapijo še bolj razširilo in obogatilo še z nekaterimi novimi dejavnostmi. Tudi za se pojavijo težave zaradi pomanjkanja prostorov. Pacienti kažejo izredno zanimanje za to terapijo in za profesionalno rehabilitacijo. Tako je 25 udeležencev in udeleženk sadjarsko-

Mariborski drobiž

vrtnarskega tečaja lani dobilo ustrezno zaposlitev v raznih kmetijskih združenjih. Mnogi pacienti se po odpustu iz bolnišnice vpišejo v razne knjižnovodske tečaje, na Srednjo kmetijsko šolo in v nekatere druge šole na podlagi strokovnega izpita za kvalificiranega delavca, ki so ga položili med svojim zdravljenjem. Letos bodo na posebnem tečaju vzgojili vrsto kvalificiranih parkovnih vrtnarjev.

Pionirski krožki v Kidričevem

Pod pokroviteljstvom in vodstvom Društva prijateljev mladine v Kidričevem se je dejavnost pionirjev močno razširila. Imajo že osem krožkov: šiviljskega, mizarskega, modelarskega, risarskega, pevskega, recitatorskega, folklornega in šahovskega. Vsi so dobili dovolj prostora v šolskih delavnicah in drugih ustreznih prostorih, ki služijo čez dan za šolski pouk. Vodijo jih predvsem učitelji, nekatere pa tudi žene — gospodinjice in šahovske, mlčnik in tamkajšnje postaje.

Od tri- na deset tisoč glav živine

Posvetva v kočevski občini so v živinorej! dosežali dosegla lepe uspehe. Na posestvih rede sedaj že več kot 3 tisoč glav goveje živine, predvsem plemenske.

Možnost za živinorejo na Kočevskem pa s tem še daleč niso izčrpane. Krmsna osnova je zelo močna in še ne izkoriščena. Manjka pa močnih krmič.

Občinski načrt razvoja živinoreje predvideva povečanje števila goveje živine od sedanjih tri tisoč na deset tisoč glav. Da bodo to lahko dosegli, je potrebno med drugim zgraditi v Kočevju tovarno močnih krmič. Načrte za tako tovarno so že izdelali. To bo izdelovalna močna krmila predvsem za potrebe živinoreje v občini Kočevje.

Gradnja tovarne močnih krmič in nadaljnja gradnja kmetovne tovarne sta glavni postavki v osnutku družbenega načrta občine Kočevje za letos. (6)

MARIBOR

Za kulturnejšo postrežbo z mesom

Na enem od zadnjih plenu-mov občinskega sindikalnega sveta Maribor-Center so sklenili, da je treba čimprej sklicati sestanek s predstavniki mesarskih in nekaterih drugih podjetij ter se z njimi pogovoriti glede kulturnejše postrežbe in o nekaterih drugih perečih problemih. Tak razgovor so kmalu sklicali s predstavniki mesarskih podjetij in jim predložili, da je treba tudi mesnice čim bolj približati potrošniku. Način postrežbe v večini mariborskih mesnic še vedno ne ustreza sodobnim zahtevam potrošnika. V nekaterih mesnicah delata skupaj mož kot sekalec in žena kot blagajničarka, kar vsekakor ni v

redu in ustvarja možnosti za razne malverzacije. Na razgovoru so predlagali, naj bi čim več mesnic uvedlo pakiranje mesa, ki bi ga ljudje lahko sami izbirali. Tudi pripombe glede pomanjkanja ustreznega stroja te pobude ne smejo ustaviti, saj lahko mariborska mesarska podjetja z združenimi sredstvi kupijo tak stroj. Podjetje »Roga« je že naročilo hladilne pulte za samopostrežbo, ki jih bodo postavili v poslovalnico na Glavnem trgu. Potrošnik si bo lahko sam izbral posamezno vrsto mesa, ki bo še stehatna in opremljena s ceno. Prav bi bilo, če bi temu zgledu sledila tudi druga mesarska podjetja v Mariboru. K-

Seminar za učitelje bo priredil v Mariboru Zavod za napredek šolstva iz Ljubljane.

V trodnevnem tečaju bodo izpopolnili svoje znanje učitelji, ki eksperimentalno po- učujejo letos VI. razred po novem učnem načrtu. Udeležilo se ga bo 40 učiteljev iz mariborskega in murskobelškega okraja. Razen tega tečaja, bo hkrati še tečaj za učitelje telesne vzgoje, za tehnični pouk in drugi, tako da bo v počitnicah v tečajih tretjina učiteljev.

Foto-klub v Tovarni avtomobilov bodo te dni ustanovili v mladinski organizaciji.

Razen tega ga aktivna mladina na Tez-nem priredila sredi februarja preizkušnjo svojih talentov z več- čerom »Izberite najboljšega«. Na- stop bo precej podoben radijskim prireditvam »Pokazi«, kaj- znaš, vendar bo zanimiv v to- liko bolj, ker bodo nastopali z izvirnimi glasbenimi, pevskimi in recitacijskimi točkami.

Pionirski odredi na mariborski šoli so se pripravili za ed- loletno tekmovanje mladih zdru- žnikov. V načrtu imajo raznovrst- no delovno-tehnično vzgojo in zadrugo udeleževanje. Ob 18. letnici osvojitve na namerjav- jo zasadiš spominško drevo v šolskih vrtovih in na drugih na- sadih, ki jih bodo sami negovali.

Odmev iz Cortine

Razgovor z Bogom Šramkem, zveznim kapetanom za skoke

Na tekmovalju v skokih za pokal Kongsberg, ki je bilo minulo nedeljo v Cortini, so se mladinci odrezali prav dobro. Štani pa so razočarali. Vendar smo naprosili za kratak razgovor zveznega kapetana za skoke Boga Šramka, ki je bil v Cortini vodja naše reprezentance, da bi kaj več povedal o nastopu naših skakalcev.

Kakšno je vaše mnenje o nastopu naših skakalcev v Cortini? Razveselili so me le mladinci, zlasti Giacometti, ki je tako že kot tretji — za Pečarjem in Jemcem — zmagal, vendar smo tudi tu imeli smolo, kajti le za bori dve desetinki se nam je izmuznila ekipna zmaga. V tretji skokalec Nautigal je v drugem skoku zatajil in skočil nekaj manj kot v prvem. Sicer pa sta Zajc in Giacometti upravičeno zaupa-

Reš, fantje so zatajili toda nikakor jim ne moremo očitati neznanja, ker so bili stitno med najboljšimi. Njihov neuspeh gre na rovaš nanovo zapadlega snega, zaradi česar je bila skakalnica silno mehka. Čemur se pri do- skoku ni mogel držati. Naj omenim na primer, da je Pečar v prvem dosegel 105 točk in če bi se distiral na peto mesto skupno je Giacometti in Džemur ostala pa je potem padel in tako je dober plasman splesal po vodi. Izrazil smo jo imel tudi Jemc. Če pri potkusnem skoku mu je bilo smot na drugi obokti smučke, vendar je upal, da bodo smučke držale nadaljnja dva skoka. Toda že pri prvem skoku sta se mu obe krivini odtrgali in je v radiusu zlovenil obe smučki tako, da je moral odstotiti od tekmovalstva.

Štibanju se je poznalo, da se ni zrebelo padca s tevnina, zaradi česar se ni mogel držati. Fantom na se je tudi poznalo, da so bili ella nemirni, kajti to je bil zadnji nepravični izostanek na treh mednarodnih turnirjih, ki so bili v Cortini. Naš prvi skokalec, ki je bil v Cortini, je bil Jemc, ki je v prvem skoku dosegel 105 točk in če bi se distiral na peto mesto skupno je Giacometti in Džemur ostala pa je potem padel in tako je dober plasman splesal po vodi. Izrazil smo jo imel tudi Jemc. Če pri potkusnem skoku mu je bilo smot na drugi obokti smučke, vendar je upal, da bodo smučke držale nadaljnja dva skoka. Toda že pri prvem skoku sta se mu obe krivini odtrgali in je v radiusu zlovenil obe smučki tako, da je moral odstotiti od tekmovalstva.

Trije skoki naših mladih skakalcev v Cortini (od zgoraj navzdol): Štibanjev skok, ki se je končal s padcem in njegovim odstopom od nadaljnjega tekmovalstva. — Pečarjev skok, za katerega je dobil 105 točk, ter skok (takoj po odviru) Giacomettija, zmagovalca v mladinski konkurenci

NAMIZNI TENIS

Zvezni turnir v Sarajevu

Po enomesečnem odmoru se bodo naši najboljši namiznoteniški igralci znova zbrali za zelenimi mizami. V okviru priprav za II. evropski šampionat bo namreč od 22. do 24. t. m. v Sarajevu zvezni namiznoteniški turnir, na katerem bodo morali obvezno nastopiti vsi kandidati za evropsko prvenstvo. Udeležba slabih igralcev bo obomejana ter bo zato turnir zares kvaliteten.

Turnir v Sarajevu bo sestavljal dve državne vrste stizil za zadnje izbire igralcev za evropsko prvenstvo. NTZJ je že izdelala liste nosilcev skupin. Pri članih je vrstni red naslednji: Marković II., Harangozo, Vojzina, Marković I., Hrbud, Teran, Ujorina in Gabrić. Ker Harangozo in Gabrić verjetno ne bosta nastopila, bosta mesti med nosilci dobila še Hudetz in Kern. Pri ženskah so nosilke: Čović, Plut, Dinka, Nikolić in Ružica. V ostalih skupinah pa bodo nosilci določeni po razvrstitvi na državnem prvenstvu.

Po informacijah iz NTZJ so vsi kandidati potrdili udeležbo na turnirju. Razen Harangoza, ki je zaradi odzega kroga kandidatoval za evropsko prvenstvo. V turnirju bodo nastopili tudi igralci iz Ljubljane. (nd)

Bukarešta. Na mednarodnem rokometnem turnirju za pokal Bukarešte v malem rokometu je ženska vrsta Kjobenhavna premagala AP Vojvodino 26:4 (9:2). Reprezentanca Sarajeva je bila prvi dan prosta.

NOVO POTUJENJE

Alma Ata. V glavnem mestu Kazakstana se je začelo žensko prvenstvo SZ v hitrostnem drsanju. V toku na 500 m je zmagala svetovna prvakinja Tamara Rilova v času 1:56,3 min. Mesto na 1500 m je zasedla Valentina Stojina (2:30,1) pred Gusevo (2:30,2).

Bakuriani. V tem sovjetskem zimskoletnem prvenstvu je bila prvi dan prosta.

TOČNO MESEC: DNI PRED OLIMPIJSKIMI DOGODKI V SQUAW VALLEYU

FAVORITI - V ZRCALU

Po naporih vodnih spopadih bodo olimpijski udeleženci najbrž želeli prijeten vikend, s tradicionalnim pletivim ponedeljkom. Vsi bodo lahko odčutili, seveda z nekaterimi izjemami. Ugnani ste bodo za to to tekmovalci v klasični kombinaciji, zvezdnice umetnostnega drsanja in udeležence te-

kem v hitrostnem drsanju, ki jih spored — ne glede na petek in svedek — sili v areno: **Do popoldne** — tek na 15 km (za klasično kombinacijo), umetnostno drsanje (ženske — nadaljevanje obveznih likov), hitrostno drsanje (ženske 1000 m). **Do popoldne** — nadaljevanje tekme hokejskega turnirja.

KLASICNA KOMBINACIJA

Kakor gre zmagovalec atletskega deseteterboja častni naziv skralja atletov tako imajo najboljšega v klasični kombinaciji za skrajša smučarje. Povsem po pravici, kajti ta preizkušnja zares terja popolnega smučarja in celoga moča. Koliko bližnjim dvobojev je zabeležila olimpijska zgodovina prav v tej disciplini! Spominimo se samo nepozabnega srečanja Slattvik : Hasu leta 1952 v Oslu in skrajnega npora, s kakršnim si je priboril zlato priznanje v Cortini Sverre Stenersen. Samo dve leti pozneje je ta norveški šampion potem na lastni koži občutil, kako malenkosti včasih odločajo o vrstnem redu v tej vrsti. Bilo je na svetovnem prvenstvu v Lahtiju 1958. Stenersen si je z odličnim plasmanjem v skokih na stečaj odprl vrata k novemu uspehu. Pa ga ni hotelo biti. Takoj po startu za tek na 15 km, so se mu na čisto ravnem tlu smučke tako nerodno zapletle, da je izgubil nekaj dragocenih sekund. In ta nesreča je zadostovala, da je prv mesto — z naskokom manjšim od ene točke — pripadla Finu Korhonen. Od tedaj sta spet minili skoraj dve leti. Stenersen se je maščeval Korhonen v Lahtiju 1959, zato pa je mlajši Norvežan Kaudsen dvakrat zmagal v Falunu (letos pred odli-

čino Nencem Flangerjem in Stenersenom) olimpijski generalke v Squaw Valleyu pa je dobil — sovjetski smučar Kostin. Med vsemi, ki smo jih našli, je treba tudi iskati najverjetneje favorite za nasledstvo dosedanjih olimpijskih zmagovalcev v tej disciplini: 1924 — HAUG (NOR), 1928 — GROTTUMBRAATEN (NOR), 1932 — GROTTUMBRAATEN (NOR), 1936 — HAGEN (NOR), 1948 — HASU (FIN), 1952 — SLATTVIK (NOR), 1954 — STENERSEN (NOR).

UMETNOSTNO DRSANJE (ZENSKO)

Nasploh prevladuje mnenje, da so olimpijske arene najboljšim tekmovalcem v umetnostnem drsanju same. Zmagovalca v taboru je doslej več. Nasploh ta trditve vedno ne drži, vendar pa ne vselej. Naj omenimo samo Angležinjo Altwegg, Američanko Albrighit itd. Za največje favorite letošnjih iger pa tudi ne bi dali roke v opejo. Štirikratna svetovna prvakinja, pekova hči iz newyorškega predmestja Carl Heiss bo nedvomno z zlato olimpijsko kolajno izpu skusala vnoviti veliko znamenje. Leta 1954 je bila v Cortini zmagala druga in zato je brzokone potrpela še štiri leta. Sedaj pa je prišel njen čas. Kajti nikogar ni, ki ne bi že vnaprej razglašal za zmagovalko. Kljub Avstrijcem, Nemcem, Nizozemcem (Dijkstra in Hanappel sta še posebno nevarni) in Američankam, med katerimi je tudi mlajša Carolina Kostner — Nancy. Spisek dosedanjih olimpijskih zmagovalcev: 1924 — PLANCK-SZABO (AV), 1928 — HENIE (NOR), 1932 — HENIE (NOR), 1936 — HENIE (NOR), 1948 — SCOTT (KAN), 1952 — ALTWEGG (VB), 1956 — ALBRIGHT (ZDA). EVGEN BERGANT.

NA SMUKO

odhaja šolska mladina. Z večerj — prvi dan semestrskih počitnic je odpotovala množica šolarjev na smučarske tečaje, ki so jih organizirale bodisi šole same bodisi Partizan in športna društva ali pa društva prijateljev mladine. Iz Ljubljane je večerj jutraj odpeljal na Gorenjsko poseben vlak za mlade smučarje, odhajali pa so — vsi srečni seveda — tudi z avtobusi, kot kaže naš posnetek s Trga revolucije. (Foto: Jerala)

POPOLDNE SKI-KALNE TEKME NA 60-METRSKI SKAKALNICI

Danes ob 15. uri bomo videli pri delu vso našo skakalno elito, ki je te dni gostovala v tujini. — Na 60-meterski skakalnici se bodo zvrstili med drugimi Štibanj, Pečar, Jemc, Langus, Zidar, Oman, Giacometti, Curk in drugi.

Ali športni boj ali nikamor...

Ne dojala se prav pogosto, da bi celotna reprezentanca FLRJ, ki sodeluje na kakšnem svetovnem prvenstvu ostala v inozemstvu še nekaj mesecev po končanem tekmovalju. Zal se je lani to dogodilo s kajalsko reprezentanco, ki je nastopila 1. in 2. avgusta p. l. na I. svetovnem prvenstvu v smuku na reki Vesevi pri Treignacu v Franciji. Reprezentanca, ki so jo sestavljali Mirko Dvoršak kot vodja ter Bogdan Svet in Pavel Bone kot tekmovalca, se je po končanem VI. svetovnem prvenstvu v slalomu s kajaki ob koncu julija lani v Zenevi, odcepila od jedra reprezentance in kot zastopnik Jugoslavije startala na prvenstvu v smuku. Tam je FLRJ slavila lepo zmago, saj je Pavel Bone zasedel

drugo mesto in s tem priboril Brodarski zvezni Jugoslavije že na prvem svetovnem prvenstvu zavidanja vredno srebrno kolajno. Naši reprezentanti pa so se v Zenevi ocarbneli z nesilni in nemilimi vizumi, ter odstopovali v Rosenheim, kjer so se začelo zapostili. Razen tega sta Bone in Svet nastopila med bivšnje v Nemčiji na treh mednarodnih tekmovaljih, za kar nista imela dovoljenja BZJ. V Nemčiji so vsi trije ostali do 26. novembra 1959, t. j. tako dolgo, dokler jim ni zapadlo prvenstvo v smuku. Če bi vrnili domov s tri in pol-mesečno zamudo.

Po njihovem povratku je sekretar HO Brodarske zveze Slovencev po postavljenem postopku uveljavil proti vsem trem disciplinam

postopek. Nedavno se je postopek končal z izrekom naslednjih kazni: vodja reprezentance Mirko Dvoršak je kaznovan z 12-mesečno prepovedjo opravljanja dolžnosti v BZJ, Pavel Bone in Bogdan Svet pa z 18-mesečno prepovedjo nastopanja na mednarodnih tekmovaljih doma in v tujini. To so stroge kazni, ki pa ne bodo zmogle v celoti popraviti vse škode, kolikor je je bilo prizadejane za njihovih predstojateljev obema brodarskima organizacijama pri nas. Vendar se po postavljenem postopku za svoja dejanja in jim organizacije, ki jih počinja na tekmovaljih, daje v roke potne liste, da predstavljajo socialistično Jugoslavijo v športni borbi in z državnim grbom na prsih, ne pa zato, da se tujni pojedinci kot sezonski delavci borijo za marke v rudniku, na gradbišču ali kjer koli drugje.

PLANINSKI LUDE

»Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo...«

Ljubljana — matiča (to je za Ljubljano polem, ki pomeni za njo najmočnejše in najdelavnejše planinsko društvo v vsej Jugoslaviji) je v vrede zvečer povabila svoje člane in planince sploh v novo predavalnico elektrotehniške fakultete na Tržaški c. 23 k predavanju prof. dr. ing. Franca AVČINA z naslovom »Od Triglava do Ohride«. Vžle malo oddolčni legi lokalni in nekoliko zgodnji večerni uri — sedem) je bila razkošna sodobna predavalnica zasedena do vrha — z najmanj 300 poslušalci.

od očaka Triglava do obal edinstvenega Ohridskega jezera. Samo po sebi razumljivo se je predavalci tudi krasi slikovni reviji najdlje in najgloblje pomenili v severozahodnem pohorju, na alpskem svetu naše Gorenjske in Primorske, bogato hero in silovite pašo za oči pa je privabil tudi s obilico po Hrvaško (Pitvič, Bosni, Komnetu, Makedoniji in vzdolj Jadrana, najredkeje s samotnega otočja Kolčopa blizu Dubrovnika. Ni manj kot moči in razvedrila, ki so v okviru naravnosti tega filma pa so navzgor priklemili tudi zgodbe in duhoviti govornikovi komentarji, ki so mu kar vrel iz srca, kjer koli mu je beseda stekla o naših Jugih. Mislimo, da mu je po vsem, kar nam je o njih povedal in pokazal z vsem žarom ljubiteljski do njih, najverjetneje Izpovedal »pevec« Julijški alp slovenskega porekla dr. Julij Kugy (Kugaj) je bilo njegovo prvotno ime, ko mu je ob zadnjem svideanju delal: »Triglav ni gora, Triglav je kraljestvo... ki mu ni para na svetu. Takega je znal in mogel z vsem vrlitjem, s kakršnim je obdan že tudi se onstran današnjih meja, predočiti avditoriju prof. Avčini prav ta nepozabni večer.

Tudi društvo, ki že leta opravlja tako kulturno poslanstvo, bodi to beseda priznanja. Morebiti bi se dalo doseči, da bi ta dvoranica postala standardno priložitostno zbirališče planinskih ljudi, katerih zbranstvo je v takem res re slahko čisto nemotena. (18)

Bukarešta. — Ekipa Dinama iz Tbilisija je v prijateljskem košarkarskem dvoboju premagala reprezentanco Bukarešte 82:76. Mexico City. — Brazilska enajstletna ekipa Fluminense je izgubila prijateljsko tekmo z domačim moštvom z enakim imenom 0:1. Poraz prvaka Rio de Janeira je bil veliko presenečenje.

PO DOMAČIH KRAJIH

Prvenstvo GORENJSKE SMUČARSE POKLONJEV. Prvenstvo Gorenjske smučarske podzveze v veselaolomu bo v nedeljo 24. t. m. na Starem vrhu. Frevoz tekmovalcev in funkcionarjev bo v nedeljo in sicer od jutranjih vlakov z železniške postaje Škofja Loka. Odhod bodo vozili avtobusi ob 7.15 uri v Jarvoje (dol ure od Loke koč). Zrebranje bo v Loki koč v nedeljo ob 9. uri, tekmovalje pa se bo pričelo ob 11.30 uri.

revirju. Poleti so s prostovoljnimi delom in s pomočjo drugih Trbovelčanov popolnoma obnovili smučarsko koč po Kumon, hkrati pa so začeli graditi vlečnice na Jarvorju. Skoda, da ni šlo vse po sreči, saj bi sicer lahko novo vlečnico uporabljali že v tej sezoni. Dosežen je bil lep kvaliteten napredek pri večini tekmovalcev, pozabili pa so na povečanje članstva. Tudi to slabo stran bodo skušali popraviti v teh dneh. Po

sebo sicer bodo povetili pionirski. Zanje bodo pripravili tečaj, smučarsko šolo, tekmovalja itd.

MNOŽIČNO TEKMOVANJE GORENJSKIH STRELCEV

Strelake družine na Gorenjskem so zaključile s tekmovaljem z različnimi puškami. Privedite so bile zelo lepe, rezultati pa tudi zadovoljivi, saj so mnogi udeleženci presegli 180 krogov od 200 možnih. Na vseh teh tekmovaljih je sodelovalo

okrog 2500 članov. Štani, mladincev in pionirjev. Najbolji med njimi se bodo udeležili tudi občinskih tekmovalj in pozneje še okrajnega tekmovalja, ki bo po vsej verjetnosti v Kranju.

Boksalari zagrebške Lokomotive so odstopovali na desetdnevno turnejo na Švedsko, kjer bodo nastopili v Stockholmu in Malmoju, na povratku pa se bodo verjetno ustavili tudi v Zabokini Nemčiji. Znani polski nogometni klub »Ligac« se spet pripravlja v naši državi. Do nedavna Bobekova četa se bo mudila ob našem Jadrnu več ko mesec dni, po vsej verjetnosti v Makarici.

Standardna nogometna Vojvodine Boškov in Krtić, ki sta bila v lanskem sezoni poškodovana, sta spet zabeležila z rednimi treningi, katerim sta se pridružila tudi prav tako poškodovana Bena in Nikolić.

Prvo kolo v prvi sindikalni moftva-niški ligi Ljubljane je dalo naslednje rezultate: DOZ — DSNZ prelozeno, Narodna Banka — PTT 2:4, Karel Jeraj — Elektroprikl 1:5, 4:5, Zeleničarji — Litostroj 2:5, 3:5 in Institut »Jefek Stefan« — RTV 2:5, 2:5 (1).

Šahovske novice

Letošnji šahovski festival za pokal predsednika republike Tita bo od 22. do 24. maja v Opatiji. Igralci bodo razdeljeni v več skupin, prišlo pa bo tudi mnogo ekip iz tujine. Ze na lanski prireditvi za to dragoceno lovoriko je sodelovalo nad 170 ekip, letos pa bo ta festival po vseh pripravah sodeč imel še večji odziv med šahovskimi pristaši.

Šahovska zveza Jugoslavije je določila 10 šahistk, ki bodo prišle v poštev za dvoboj z Romanjšo od 18. do 22. marca v Beogradu. Ekipo bodo sestavljale naslednje igralke: ing. Nedeljkić, Lazarević, Jocić, Stadić, Nagy, Timofejeva, Rečić-Delak, Kijomčić, Milišević, Piberl.

Kvaliteten rokomet v Ljubljani

Rokometna zveza Slovenije bo organizirala 31. januarja na GR velik turnir. Sodelovalce bodo štiri najboljša slovenske moške (Odran, Mladost, Rudar, Krim) in dve ženski ekipi (Svoboda, Slovoda, Slovan). Razen tega pa bodo nastopile še štiri vrste iz Hrvaške in Srbije. Pri moških bosta to Partizan iz Bjelovara, ki je bil v jesenskem delu zvezne lige drugi ter ena najboljših hrvaških ekip — Primorje iz Reke. Se hušja bo konkurenca pri ženskah, saj bomo videli močvirje državnega prvaka Lokomotivo iz Zagreba in pa okrepjeno vrsto Zeleničarja (Novi Sad), ki je po jesenskem prvenstvu na šestem mestu v zvezni ligi.

EKIPA ZA SVICO IN FRANCIJO V LJUBLJANI

V Ljubljano je prispela na skupne kraške priprave državna

BREZ BESED

Komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij Casopisnega podjetja DELO, Ljubljana, razpisuje delovno mesto

OBRAČUNSKEGA REFERENTA

za oglašni oddelek.
Pogoji: popolna srednja šola.
Ponudbe pošljite sekretariatu podjetja najkasneje do 23. januarja 1960. K-1

Zastopniško podjetje v Ljubljani

razpisuje prosta delovna mesta - vodje zastopstva - korespondenta z znanjem nemščine.
Ponudbe pošljite pod »Nastop po sporazumu« v oglašni oddelek »Dela«. 549

TELEKOMUNIKACIJE

Industrijsko podjetje za elektroizvedbo LUBLJANA - PRZAN sprejme 1. samostojnega REFERENTA za izvoz. - Pogoji: Ekonomska fakulteta ali njej enaka izobrazba in najmanj 3 leta prakse v zunanjetrgovinskem poslovanju ter obvezno znanje angleškega jezika. - 2. KORESPONDENTKO za komercialni sektor - servisa. - Pogoji: znanje strojepisja in nekaj prakse. Delovno mesto je v Medvedovi ulici (Šiška). Pismene ponudbe z obširnimi podatki pošljite na gornji naslov.

Komisija za razpis mest direktorjev pri Obč. LO Ljutomer razpisuje po 21. členu Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov delovno mesto

DIREKTORJA

trgovskega podjetja »Železnina« Ljutomer. Pogoji: Srednja ekonomska šola in 10 let prakse na vodilnem mestu ali zvanje višjega komercialista ali visokokvalificiranega delavca trgov. stroke in 10 let prakse na vodilnih mestih v trgovini. Kandidati naj pošljejo prijave s potrebnimi dokumenti o strokovnosti komisiji najkasneje do 1. februarja 1960. 582

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij in upravnikov kmetijskih zadrug pri občinskem ljudskem odboru Šmarje pri Jelšah

UPRAVNIKO

za KZ - MESTINJE in KZ - ŠMF PRI JELŠAH

Pogoji: kmetijska ali trgovska strokovna izobrazba, oziroma daljša praksa v kmetijskem zadržništvu. - Vloge, opremljene s potrebno takso pošljite na naslov komisije do 30. januarja 1960. 570

Podjetja »HLADILNICA - KOPER« - Dekani

RAZPISUJE NASLEDNJA DELOVNA MESTA:

- ŠEFA STROJNICE - glavni strojnik** (450.000 trigori) - Pogoji: visoka kvalifikacija, delovna doba 20 let, poklic strojnika s poznavanjem termodinamike
- STROJNIKA ZA HLADILNICO** Pogoji: kvalifikacija iz hladilniške ali sorodne stroke, delovna doba 10 let.
- PRAVNIKA PODJETJA** Pogoji: diplomirani pravnik z najmanj enoletno prakso v gospodarskih organizacijah.
- DAKTLOGRAFKE z ustrezno prakso** Plača in ostali pogoji po tarifnem pravilniku podjetja, oziroma po dogovoru. Pismene ponudbe z opisom dosežanj zaposlitve pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na Upravo podjetja. 501

BOLNISNICA ZA KOSTNO TBC. VALDOLTRA

računovodje

Pogoj: moški s popolno srednjo šolo in izkušnjami kot samostojen bilancist in finančni knjigovodja, po možnosti s prakso v zdravstvenih zavodih. Zagotovljeno je družinsko stanovanje. Obstaja možnost prehrane in bolnišnice. - Nastop službe po dogovoru. - Lastnoročne in kolkovane prošnje s priloženim življenjepisom in podrobni podatki o dosežanjih zaposlitvah sprejema uprava bolnišnice takoj. Razpis velja do izpolnitve delovnega mesta. - Razpisna komisija. 135

UPRAVNI ODBOR KEMIČNE TOVARNE MOSTE, LUBLJANA, OB ŽELEZNICI 14

razpisuje delovno mesto

VODJE GOSPODARSKO RAČUNSKEGA SEKTORJA

POGOJ: EKONOMSKA FAKULTETA S 5-LETNO USTREZNO PRAKSO ALI EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA Z 10-LETNO PRAKSO.

PLAČA PO TARIFNEM PRAVILNIKU PODJETJA. DRUŽINSKO STANOVANJE JE ZAGOTOVLJENO. NASTOP SLUŽBE TAKOJ. PISMENE PONUDBE POŠLJITE NA UPRAVNI ODBOR PODJETJA DO 31. JANUARJA 1960. 358

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij

Tekstilne tovarne »MOTVOZ IN PLATNO«, Grosuplje

VODJE POGONA

Pogoj: diplomirani strojni tehnik z najmanj petletno prakso, po možnosti v tekstilni industriji. Plača po tarifnem pravilniku. - Nastop službe je mogoč s 1. februarjem 1960. Pismene ponudbe z življenjepisom in navedbo dosežanj zaposlitve pošljite najkasneje do 31. januarja 1960 na gornji naslov. 499

PREDSTAVNIŠTVO IZ BEOGRADA

DVE SOBI za pisarne

v LUBLJANI. - Lahko v privatnem stanovanju. PLAČAMO DOBRO IN ZA LETO VNAPREJ. PONUDBE POŠLJITE V OGLASNI ODDELEK POD »DOBRO PLAČAMO«. 73

PO DOLGI IN MUČNI BOLEZNI NAS JE ZAPUSTILA V 88. LETU STAROSTI NAŠA DOBRA MAMA, STARA MAMA, TETA

ANTONIJA ALIČ

ROJENA TRSKAN

POGREB DRAGE POKOJNICE BO V SOBOTO, DNE 23. JANUARJA 1960, OB 16. URI, IZ HIŠE ŽALOSTI, SOSTRO STEV. 47, NA POKOPALIŠČE V SOSTREM. ZALUJOČI: SINOVI JANEZ, JOŽE, LOJZE, FRANCE, CIRIL, TONE, GABRIJEL Z DRUŽINAMI, HČI MICI, POR MAHKOVEC Z DRUŽINO. SOSTRO, VEVČE, KOPER, LJUBLJANA, VIR, CANADA. SOSTRO, DNE 21. JANUARJA 1960.

UMRLA JE NAŠA LJUBLJENA ŽENA IN ZLATA MAMA

MARIJA JANŽEKovič

ROJENA JAKOPIČ

POGREB BO V SOBOTO, DNE 23. JANUARJA 1960, OB 15.30, NA MESTNEM POKOPALIŠČU V CELJU. ZALUJOČI: MOZ IN OTROCI, CELJE, CHICAGO, KIDRIČEVO, 21. JANUARJA 1960.

Po dolgi in težki bolezni nam je umrla naša nepogrešljiva žena, mamica, hčerka, sestra in teta

FRANCIŠKA ZUZEK

roj. Ribar. Nepozabno pokojnico bomo spremljali na njeni zadnji poti v soboto, dne 23. januarja 1960, ob 14.30 iz Kristofove mrliške vežice na Zalah. Zalujoči: mož Stane, hčerka Metka, sinček Stanček, mama, sestra, bratje in ostalo sorodstvo. Ljubljana, 20. januarja 1960.

Po dolgotrajni in mučni bolezni nas je za vedno zapustila v 83. letu starosti naša ljubljena mamica, sestra, tašča, teta, babica in prababica

ZOFIJA RIBARIČ

roj. Milič. Od nje se bomo poslovili v petek, 22. januarja 1960 ob 16. uri iz kapelice na Mestnem pokopališču na Pobrežju pri Mariboru. Zalujoči: hčerke Milica, por. Priol, Zora, por. Zola, Vera, por. Sankovič, sinova Dušan in Slavica z družinama, sestra Julijana, por. Škerj in ostalo sorodstvo. Maribor, Melbourne, Buenos Aires, Gorica, 20. jan. 1960.

ZAHVALA Ob težavni izgubi našega nepozabnega moža, očeta in brata

ANTONA LOVSINA,

predsednika sodišča. se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na njegovo zadnjo pot ter nam izrekli sožalje. Pri srčna hvala darovalcem številnih vencev ter vsem, ki so nam ob tej bridki izgubi stali ob strani. Prav posebno se zahvaljujemo primariju dr. Smrečniku, dr. Veleni Zakrajšek-Severjevi, dr. Trobišču in bolniškemu osebju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, dalje medicinskemu zdravniku dr. Pečaverju in ph. mr. Vojku Jugu za njihovo nesebično in požrtvovalno pomoč pri lajšanju pokojnikove mučne in dolgotrajne bolezni. Zahvaljujemo se tudi pomočniku Državnega sekretariata za pravosodje LRS Ljubljana tov. dr. Marjanu Pavliču in sodniku Okrajnega sodišča Metlika tov. Romanu Kržanu za poslovitve besede. Žena Lenka in hči Mojca

ZAHVALA vsem, ki ste spremljali na poslednjo pot našega nepozabnega moža, očeta in starega očeta

PAVLINA BRATUZA

Hvalešni smo vam za iskazano sožalje in izraze sočustvanja ob slovesu dragega pokojnika. - Venci, iskrene poslovitve besede prijateljev, pozornost posameznikov in društvenih organizacij so nas globoko ganile. Zalujoča družina

Užaloščeni in strti sporočamo, da nas je nepričakovano zapustil naš ljubljani in skrbni mož, ata, stari ata, tast, stric, svak in brat

JOŽE PEZDIR

upokojenec

Tobačne tovarne

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 22. januarja 1960, ob 15.30 iz hiše žalosti, Rudnik št. 23, na pokopališču Rudnik. Zalujoči: žena Rozalija, hčerki Zalka por. Korren, Pepka por. Vampelj z družinama, brat France, sestri Miel in Francka z družinama in ostalo sorodstvo. Ljubljana, Rudnik, Cleveland, 20. jan. 1960.

Umrla je naša mama, omica in prababica

ELIZABETA TROPAN

Pogreb drage pokojnice bo v petek, dne 22. januarja 1960 ob 15.30 na Vrhniki. Zalujoče družine: Gojak, Ponebšek, Rauh, Tropan

Vrhnika, 21. jan. 1960.

Umri je FRANC JAZBINSK

upokojenec iz Podmolnika

Pogreb bo v petek, 22. januarja 1960 ob 15. uri iz Marijine mrliške vežice na Zalah. Ljubljana, Laško, Store pri Celju, Zelezniki, 20. januarja 1960. S tem obveščamo vse nečake in nečakinje. Zalujoči ostali.

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma preminila naša draga sestra in teta

MARICKA KOZOLE

dolgoletna gospodinja v nekdanji gostilni Jerman v Krškem. Pokopali jo bomo v petek, dne 22. januarja ob 15. uri popoldne na pokopališču v Brestanici. Zalujoče družine Kozole, Maček, Zupane in ostalo sorodstvo. Brestanica, Nuth, Praslado, Kozje, Kostanjevica, Gladbeck, Ljubljana, dne 20. januarja 1960.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA NAS JE PREZGODAJ PO KRAJŠI IN MUČNI BOLEZNI ZAPUSTIL NAŠ TOVARIS

ANTON MEDEN

ČLAN UPRAVNEGA ODBORA

ZADRUŽNI SVET IN UPRAVNI ODBOR KMETIJSKE ZADRUGE PODNANOS

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš nadvse ljubljani mož, oče, brat in stric

BOGOMIR ČOKELJ

knjigovodja v pokoj

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 24. januarja 1960 ob 15.30 iz Jožefove mrl. vežice na Zalah. Zalujoči: žena Mira, sin Miro, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo. Ljubljana, Maribor, Chicago, Trst, Pula, 21. I. 1960.

Preminil je naš ata, stari ata

JANEZ STUŠEK

posestnik in mlinar

Dragega pokojnika bomo spremlili v soboto, 23. januarja 1960 ob 10. uri na pokopališču v Trzinu. Ohranil ga bomo v trajnem spominu. Zalujoči: sin Vani, hčerka Stefka, družine Fric, Golob, Jovan, Čater, Kukec, Rman ter Brečko in Joško. Trzin, dne 21. januarja 1960.

Zahrbtna bolezen je iztrgala iz naše srede nepozabno hčerko, predobro sestro

MINKO ZAJC

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 23. januarja 1960 ob 16. uri iz hiše žalosti Zg. Zadobrova 8 na pokopališču v Polje. Prosimo tihoga sožalja! Zalujoči: oče Jože, mati Marija, bratje in sestre ter ostalo sorodstvo. Zg. Zadobrova, Studence, dne 21. januarja 1960.

ZAHVALA Zahvaljujemo se vsem, ki so kakor koli počastili spomin naše pokojne sestre, tete in stare tete

ANE MILAVEC

mlinarice v Malnih

Posebno se zahvaljujemo župniku Debevcu Stanku, zdravnikoma dr. Ambrožiču in dr. Steglju ter sosednji družini Milavec. ZALUJOČI.

ZAHVALA. Po hudi bolezni me je zapustila skrbna žena

BETKA KOVAČIČ

roj. MARKES

Pogreb je bil v torek, 19. januarja 1960. Iskrena hvala vsem, ki so ji med boleznijo stali ob strani in lajšali trpljenje, posebno zdravniku dr. Stanetu Zormanu in požrtvovalnim sosedom. - Zahvaljujem se vsem, ki so jo spremlili na zadnjo pot in darovali vence in cvetje. Posebej hvala pevskemu društvu, gasilskemu društvu Dolenja vas in Prebold, nameščencem knjigovod. biroja in obrtnih delavnic Prebold, tovarišu za poslovitve besede, kakor tudi duhovnikom. Zalujoči mož Ivan. Prebold, 20. januarja 1960.

ZAHVALA. Ob mučni izgubi našega dragega

ADOLFA PRAPROTNIKA

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so ga v tako velikem številu spremljali na njegovo prerano poslednjo pot, nam izrazili pismeno ali ustno sožalje in z nami sočustvovali, mu poklonili številne vence in cvetje. - Posebno se zahvaljujemo Obč. LO Zalec, Kovinskemu podjetju Brode, Krajev. odboru Vransko, Gasilskemu društvu, ZB, SZDL, vsem stanovskim tovarišem, kolektivom podjetij, Osemletki Vransko, lovcev, vsem govornikom za iskrene tolažilne besede, pevcem in godbi ter vsem, ki so nam stali ob strani ob tej težavi izgubi. Se posebej se zahvaljujemo družinam Ručigaj-Rovan in Pikeljevskim za njihovo naklonjenost. - Vsem še enkrat tisočera hvala. Zalujoča žena Rezka z otroki, brata in sestre z družinami ter sorodstvo. Vransko, dne 19. januarja 1960.

Splošna plovba, Piran

Komercialni oddelek, LJUBLJANA, Igriška ulica šte. 12

ISCE VEŠČO STROJEPISKO

po možnosti z znanjem angleškega jezika.

NASTOP TAKOJ.

PLAČA PO TARIFNEM PRAVILNIKU. 73

GOSPODARSKA POSLOVNA ZVEZA GORICA - ŠEMPETER PRI NOVI GORICI

razpisuje delovno mesto za

RAČUNOVODJO pri Obratu s samostojnim obračunom »Vino Gorica« v Novi Gorici

Pogoj: višja ali srednja strokovna izobrazba s petletno prakso v računovodski stroki ali nižja strokovna izobrazba z osemletno prakso, po možnosti v trgovski stroki. Plača po tarifnem pravilniku ali dogovoru. - Nastop službe takoj ali po dogovoru. Prošnje z življenjepisom pošljite na naslov: Gospodarska poslovna zveza Gorica - Šempeter pri Novi Gorici. 594

OBJAVE OBVESTILA OBJAVE

Inženirju ROMANU FARKINU čestitamo za diplomu - prijatelji.

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA

NOČNA ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA ZA NUŽNE OBISKE NA BOLNIŠKOVEM DOMU OD 23. DO 7. URE ZJUTRAJ OB NEDELJAH IN PRIZNANIH VES DAN

Zdravstveni dom SISKI: Dr. Mijatović Ljubinko, Černe-tova 31, tel. 22-831.

Zdravstveni dom BEZIGRAD: Dr. Cebin Branko, Stoženska 33, tel. 22-297.

Zdravstveni dom MOSTE: Dr. Stamač Milena, Grablovičeva 18, tel. 29-738. V odmostnosti zdravniška kličite tel. LM 20-300.

Zdravstveni dom VIG: Dr. Grapar Stane, Kogeljeva 5, tel. 23-372.

Zdravstveni dom RUDNIK: Dr. Postržin Silva, Prijateljstva 9, tel. 21-558. V odmostnosti zdravniška kličite tel. LM 20-300.

Zdravstveni dom CENTER: Dr. Novak Cveta, Mikošičeva 24, tel. 29-151. Za obiske otrok leta tel. številka.

MODNA REVILJA 60 Festivalna dvorana

Petek, 22. januarja, ob 16.30: Rdeči program, ob 20. uri: Modri program. Razprodano.

Sobota, 23. januarja, ob 18.30: Modri program, ob 20. uri: Rdeči program. Razprodano.

Nedelja, 24. januarja, ob 16.30: Rdeči program, ob 20. uri: Modri program. Zadržan.

Za nedeljski predstavi še ne naka vstopnic in predprodaji vsak dan od 10. ure dalje pri blagajni Festivalne dvorane.

III. Festivalna reduta - elitni plesni karneval bo v soboto, 6. februarja, v FESTIVALNI DVORANI. Nagrade za najoriginalnejše maske in izbira treh najprijetnejših plesalcev. - Plesni orkester "DEKIES", izvrsen bite in "BABA" - ban bodo skrbeli za pravo karnevalsko razpoloženje.

Vstopnice po 500, 400 in 300 din bodo v prodaji od 30. januarja dalje dnevno od 16. do 19. ure pri festivalni blagajni.

JAVNA ZAHVALA

Javno se zahvaljujem za požrtvovalnost in trud dr. Kuncu Borisu in dr. Zigon Ivanu, kakor tudi ostalim zdravnikom in vsemu strožnemu osebju kirurškega kliničnega oddelka v Ljubljani. Zdravniška Pacientica Justin Stefka. Društvo pravnikov LRS, podružnica Ljubljana, vabi na Družbini veter s plesom, ki bo v soboto, 23. januarja, ob 19. uri, v dvorani Studentskega naselja. Pod Rožnikom. Vstopnice dobite od 23. I. 1960 dalje v sodni palači, v sobi št. 324.

KOMPAS obvešča

SMUČARSKI IZLET

V nedeljo, 23. januarja, s avtobusom v KRAJNSKO GORO. Odhod iz Ljubljane ob 7.30 uri, povratek iz Kranjske gore ob 17. uri. Cena izleta 500 din. Avtobusni vožnja, vožnje kartice za ZIMNO VARNOST, lahke kurne in predprodaj v poslovalnici KOMPAS v Ljubljani.

Vozovnice za izlet prodaja poslovalnica v Ljubljani do sobote ob 12. uri.

PROSVETNI DELAVCI

Za prvomajski izlet s posebnim vlakom v ATENE zahtevajte vse informacije v najbližji poslovalnici KOMPASA. Izlet bo sedem dni pred odhodom, po sedem dni pred odhodom, po sedem dni pred odhodom, po sedem dni pred odhodom.

PROSVETNE DELAVCE

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

KONCERTI

Jelka Staničeva bo po večernem predstavi in po izrednih uspehih, v tujni ponovno koncertirala na solističnem koncertu noč ob 20.15 v Filharmoniji. Pri klavirju za grediški pianist Jurica Muraj. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

Obisk v KOMPASOV okvirni program letov v letu 1960. Sposobnost za izlet po pošti. Varnostna izjava v pošti.

KUPITE SREČKE KONJENIŠKE ZVEZE JUGOSLAVIJE

Glavni dobilki: avtomobil "Zastava 1100" in "Zastava 600" motorna kolesa "Tomos-Puch", "Galeb", "Colibri", itd., itd.

SKUPNA VREDNOST DOBITKOV dinarjev 81.600.000.-

ZREBANJE NEPREKLICNO 4-11-1960

GLEDALISCE

REPUBLIKA OKRANA LJUBLJANA

Petek, 22. jan. ob 19.30: Fischer: Prosti dan. Abonma U. (Preostale vstopnice so že v prodaji).

Sobota, 23. jan. ob 19.30: Lorca: Yerma. Abonma U. (Victoria igra B. Sotlar. Preostale vstopnice so že v prodaji).

Nedelja, 24. jan. ob 19.30: Sne. guljica. Zuzane cene. Izven in za podelitve. (Vstopnice so že v prodaji).

20. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

21. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

22. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

23. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

24. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

25. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

26. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

27. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

28. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

29. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

30. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

31. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

32. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

33. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

34. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

35. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

36. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

37. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

38. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

39. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

40. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

41. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

42. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

43. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

44. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

45. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

46. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

47. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

48. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

49. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

50. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

51. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

52. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

53. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

54. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

55. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

56. Rose-Budjahn: Dvanajst porotnikov. Gostovanje ljubljanske Drame v Trstu.

MEŠTNO LUTKOVNO GLEDALISCE

LEVIŠTVO URG št. 2

Petek, 22. jan. ob 17. uri: J. Kalnar: "Zlatolaska".

Sobota, 23. jan. ob 17. uri: O. Wilde: "Srečni princ". Večer. predstava je namenjena odraslim.

Nedelja, 24. jan. ob 11. in 15. uri: J. Dobcic: "Dva potepina".

ROČNE LUTKE Resljeva c. 38

Nedelja, 24. jan. ob 17. uri: A. Papper: "Hudobni graščak".

Predprodaja vstopnic na upravljalništvu, Resljeva c. 38 od 10.12. razen nedelje in pol ure pred začetkom predstave pri gled. blagajnah. Rezervacije po tel. 22-029 (od 10-12).

PRESRENOVO GLEDALISCE

od 24. do 28. jan. 1960

Nedelja, dne 24. jan. ob 10 uri: podne: "URA PRAVLJIC". Priredila dramska sekcija za otroke v starosti od 5. do 12. leta.

Sobota, 23. jan. ob 10 uri: podne: "NAMISLJENI BOLNIK" - Izven. Uprizori Gimnazija Kranj.

Torek, 26. jan. ob 17.15 Hans Weigel: "NAMISLJENI ZDRAVNIK" - Red "Iskra".

20. ur: Hans Weigel: "NAMISLJENI ZDRAVNIK" - Red "Premierski". Uprizori Mestno gledališče iz Ljubljane.

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠCE CELJE

Petek, 22. jan. ob 19. uri - Bratko Kreft: "Krajski komedijanti". Gostovanje v Vidmu-Krškem.

Sobota, 23. jan. ob 20. uri - C. Goldoni: "Prebrisana vdova" - Izven.

Nedelja, 24. jan. ob 15.30 uri - Levstik-Grün: "Kastelka" - Izven po znižanih cenah.

Upravni odbor VETERINARSKA POSTAJA - CELJE

razpisuje delovno mesto VETERINARJA.

pooblaščenega inšpektorja v predelavi mesnih izdelkov mesarskega podjetja "MESNINE", Celje. Pogoji: diplomirani veterinar z opravljenim strokovnim izpitom. 529

RAZPIS

Železniško podjetje za signalne naprave v Ljubljani, Celovška 6, razpisuje naslednja delovna mesta: 1. rokavalec inventarja, 2. štirih samostojnih ključavničarjev, 3. dve samostojni orodjarji, 4. kurirja.

Pogoji: pod 1. po možnosti trgovski pomočnik kovinarske stroke; pod 2. in 3. kvalific. ključavničar ali orodjar; pod 4. z urejeno vojaščinno. Služba je v Ljubljani, stanovanj nimamo, prejemki po tarifnem pravilniku ozirom po dogovoru - Prošnje pošljite do 29. januarja 1960. 555

RAZPIS

Inštitut za geodezijo in fotografiranje v Ljubljani, Aškerčeva 18 razpisuje naslednja mesta: 1. Ofset strojniki za ploški kartografski ofset št. 1; 2. Litografski preiskar - koplak. Izobrazba: kvalificirani ali visokokvalificirani. Zaradi specializacije v inozemstvu, pripravljene znanje tujih jezikov. Plača po pravilniku. Prošnje vložite do 5. februarja 1960 na INŠTITUT ZA GEODEZIJU IN FOTOGRAFIJE, Aškerčeva ulica št. 18.

RAZPIS

3.00-8.00 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 6.30-6.40 Reklame; 6.45-7.00 Zbor RTV Zagreb; 7.00-7.15 Slavska Zlatica; 7.15-7.30 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 7.30-7.45 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 7.45-8.00 Plesni spored; 8.00-8.15 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 8.15-8.30 V. Janez Kuharja in sopranistka Zlata Gospičič; 8.30-8.45 Plesni spored; 8.45-9.00 Jurica Muraj, Rok Klopčič in Teo Tabaka igrajo skladbe jugoslovanskih skladateljev; 9.00-9.15 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 9.15-9.30 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 9.30-9.45 Reklame; 9.45-10.00 Zbor RTV Zagreb; 10.00-10.15 Slavska Zlatica; 10.15-10.30 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 10.30-10.45 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 10.45-11.00 Plesni spored; 11.00-11.15 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 11.15-11.30 V. Janez Kuharja in sopranistka Zlata Gospičič; 11.30-11.45 Plesni spored; 11.45-12.00 Jurica Muraj, Rok Klopčič in Teo Tabaka igrajo skladbe jugoslovanskih skladateljev; 12.00-12.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 12.15-12.30 Reklame; 12.30-12.45 Zbor RTV Zagreb; 12.45-13.00 Slavska Zlatica; 13.00-13.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 13.15-13.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 13.30-13.45 Plesni spored; 13.45-14.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 14.00-14.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 14.15-14.30 Reklame; 14.30-14.45 Zbor RTV Zagreb; 14.45-15.00 Slavska Zlatica; 15.00-15.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 15.15-15.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 15.30-15.45 Plesni spored; 15.45-16.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 16.00-16.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 16.15-16.30 Reklame; 16.30-16.45 Zbor RTV Zagreb; 16.45-17.00 Slavska Zlatica; 17.00-17.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 17.15-17.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 17.30-17.45 Plesni spored; 17.45-18.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 18.00-18.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 18.15-18.30 Reklame; 18.30-18.45 Zbor RTV Zagreb; 18.45-19.00 Slavska Zlatica; 19.00-19.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 19.15-19.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 19.30-19.45 Plesni spored; 19.45-20.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 20.00-20.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 20.15-20.30 Reklame; 20.30-20.45 Zbor RTV Zagreb; 20.45-21.00 Slavska Zlatica; 21.00-21.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 21.15-21.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 21.30-21.45 Plesni spored; 21.45-22.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 22.00-22.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 22.15-22.30 Reklame; 22.30-22.45 Zbor RTV Zagreb; 22.45-23.00 Slavska Zlatica; 23.00-23.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 23.15-23.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 23.30-23.45 Plesni spored; 23.45-24.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 24.00-24.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 24.15-24.30 Reklame; 24.30-24.45 Zbor RTV Zagreb; 24.45-25.00 Slavska Zlatica; 25.00-25.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 25.15-25.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 25.30-25.45 Plesni spored; 25.45-26.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 26.00-26.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 26.15-26.30 Reklame; 26.30-26.45 Zbor RTV Zagreb; 26.45-27.00 Slavska Zlatica; 27.00-27.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 27.15-27.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 27.30-27.45 Plesni spored; 27.45-28.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 28.00-28.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 28.15-28.30 Reklame; 28.30-28.45 Zbor RTV Zagreb; 28.45-29.00 Slavska Zlatica; 29.00-29.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 29.15-29.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 29.30-29.45 Plesni spored; 29.45-30.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 30.00-30.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 30.15-30.30 Reklame; 30.30-30.45 Zbor RTV Zagreb; 30.45-31.00 Slavska Zlatica; 31.00-31.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 31.15-31.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 31.30-31.45 Plesni spored; 31.45-32.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 32.00-32.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 32.15-32.30 Reklame; 32.30-32.45 Zbor RTV Zagreb; 32.45-33.00 Slavska Zlatica; 33.00-33.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 33.15-33.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 33.30-33.45 Plesni spored; 33.45-34.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 34.00-34.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 34.15-34.30 Reklame; 34.30-34.45 Zbor RTV Zagreb; 34.45-35.00 Slavska Zlatica; 35.00-35.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 35.15-35.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 35.30-35.45 Plesni spored; 35.45-36.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 36.00-36.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 36.15-36.30 Reklame; 36.30-36.45 Zbor RTV Zagreb; 36.45-37.00 Slavska Zlatica; 37.00-37.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 37.15-37.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 37.30-37.45 Plesni spored; 37.45-38.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 38.00-38.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 38.15-38.30 Reklame; 38.30-38.45 Zbor RTV Zagreb; 38.45-39.00 Slavska Zlatica; 39.00-39.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 39.15-39.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 39.30-39.45 Plesni spored; 39.45-40.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 40.00-40.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 40.15-40.30 Reklame; 40.30-40.45 Zbor RTV Zagreb; 40.45-41.00 Slavska Zlatica; 41.00-41.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 41.15-41.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 41.30-41.45 Plesni spored; 41.45-42.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 42.00-42.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 42.15-42.30 Reklame; 42.30-42.45 Zbor RTV Zagreb; 42.45-43.00 Slavska Zlatica; 43.00-43.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 43.15-43.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 43.30-43.45 Plesni spored; 43.45-44.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 44.00-44.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 44.15-44.30 Reklame; 44.30-44.45 Zbor RTV Zagreb; 44.45-45.00 Slavska Zlatica; 45.00-45.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 45.15-45.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 45.30-45.45 Plesni spored; 45.45-46.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 46.00-46.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 46.15-46.30 Reklame; 46.30-46.45 Zbor RTV Zagreb; 46.45-47.00 Slavska Zlatica; 47.00-47.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 47.15-47.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 47.30-47.45 Plesni spored; 47.45-48.00 Drobne pesmi velikih mojstrov poje Orkester zbor RTV Ljubljana; 48.00-48.15 Drobno jutro! (pisan glasbeni spored); 48.15-48.30 Reklame; 48.30-48.45 Zbor RTV Zagreb; 48.45-49.00 Slavska Zlatica; 49.00-49.15 Ruski skladatelj v deteli Cervantesa; 49.15-49.30 Naš podlistek - Friedrich Dürrenmatt; 49.30-49.45 Plesni spored; 49.45-50.00 D

Zračne magistrale

Naše lastovke prezimujejo ob Kongu

Tisto noč je bilo v močvirju ob Kongu nemirno. Medtem ko se je trstičje svetlikalo v mesečini, je prekinjalo tišino žvrgolenje neznanih črno-belih ptic. V bližini je naselje Kipopo. Tam se je končal polet krilatnih popotnikov, ki so se pred meseci odpravljali na pot daleč na severu, neke blizu savske ravnine. Na tisoče utrujenih letetič popotnikov je tam počivalo, nekaj oslabljenih pa so naslednje jutro pobrali v travi ob robu močvirja.

Mrtve ptice so našli ornitologi iz Leopoldaville, glavnega mesta Belgijskega Konga, čudne obroke, ki so jih imeli ptici na nočih, pa so poslali na naslov zagrebškega ornitološkega inštituta.

Lastovke, ki ste jih obročkali pri Velikem Gaju v Jugoslaviji, smo našli pri Kipopu v Centralni Africi. Te ptice živijo pri nas le po nekaj mesecih na leto, so sporočili ornitologi iz kraja, ki je več tisoč kilometrov daleč od Velikega Gaja v Gorskem Kotaru v Jugoslaviji.

Ta novica je zbudila na zagrebškem inštitutu veliko zanimanja, ker je strokovnjakom pomagala dokončno razvozlati

lastovk. Ugotovili so, da letijo lastovke h Kongu, kjer prezivijo zimsko meseco.

Pri nas obročkajo vsako leto kakih 15.000 raznih ptic. Ker pošlje najditelj obročka vsa potrebna obvestila tistemu, čigar ime je zapisano na njem, so ornitologi dobili že vrsto podatkov o pticah z vseh koncev sveta. Zdaj je znano, kam letijo ptice iz naših krajev, kje se ustavljajo določen čas, kako naglo letajo na dolge proge itd.

Večina naših ptic selvk prezivi zimsko meseco južno od Sahare, nekatere pa letijo celo v Kongo, Tanganjiko, Njaso in na druga področja daleč na jugu afriške celine.

Storklje so rekorderke. Eno izmed tistih, ki so jih lani obročkali v Petrovem selu v Bački, so našli v mestu Markizane (Mozambik). Tiste, ki slabše letajo, na primer viharniki, se selijo v južno Sredozemlje, redke

Prevelika zgovornost

Upravnik neke samopostrežne trgovine v Miamiju je tožil Mario Shore, češ da je med nakupovanjem jedla klobaso, češnje, banane in pecivo, plačala pa ni. Zaradi pomanjkanja dokazov jo je sodišče oprostilo. Ko je bilo že vsega konec, se je oboževka zaupljivo obrnila k sodniku: »Jez da bi jedla take neokusne reči? Ze pet let se hranim v tisti delikatesi, pa še zdaj nihče ne ve, kaj jem.« — Potem so jo zaprli.

Nova teorija o alergiji

Mladi japonski znanstvenik dr. Kimišige Išizaka je razložil v dveh ameriških zdravstvenih listih novo teorijo o alergiji. Teorija je sprožila med znanstveniki pravo senzacijo. Po trditvah dr. Išizake, ki na kalifornijski univerzi že dve leti preverja točnost svoje teorije, alergija ni posledica zunanjih alergenov, ki pridejo v organizem, ampak nastajanja nasprotnih snovi v njem, ampak predvsem posledica sprememb molekularne strukture določenih proteinov. Zato lahko nastopi alergija te ali one vrste pri sicer popolnoma zdravih ljudeh. Išizaka pripisuje svoje odkritje uporabi najboljših optičnih instrumentov, s katerimi je ugotovil spremembe v molekularni strukturi proteina.

selvke pa prezimijo celo na ameriških obalah.

Na zračnih magistralah, ki peljejo iz Avstrije in Madžarske skozi našo deželo, je največ prometa aprila in septembra. Na nekaterih področjih Jugoslavije so veliki prometni vozli, zlasti razpota. Eno najbolj znanih je pri Ljubljani, kjer je bilo nekoč barje bolj močvirnato, kot je zdaj. Jate se odpravijo čez Primorsko v Padsko nižino, tam pa se pot cepi. Nekateri se odpravijo na Sardinijo in Korziko, druge v Grčijo, na obale Zahodne Afrike in v Malo Azijo.

Najhitrejša med našimi pticami je velika hudournica, ki doseže hitrost 110 km na uro, divje race zmorejo 95 km, škorci pa 80. Jate so zelo vztrajne in vzdržljive. Strokovnjaki ornitološkega inštituta proučujejo te in še vrsto drugih zanimivih podrobnosti.

Ustanova ima podružnice v Splitu, Novem Sadu in še v nekaterih krajih, ter je doslej obročkala okoli 100.000 pticah raznih vrst. Številne skrivnosti zračnih magistralt in ptičjega sveta pa še vedno niso povsem razvozlane.

WALT DISNEY PODOBE IZ NARAVE

NETOPIRSKA LEPOTA

VELIK SEVERNI NETOPIR VELJA ZA LEPOTCA V SVOJI ŽIVALSKI VRSTI.

ČEZ RAZPETA KRILA MERI DOBRIH TRIDESET CENTIMETROV, GLAVICA JE PRIKUPNA, MED TEMNO DLAKO PA SE SVETIJO BELE STRENE, ELEGANTEN JE.

TUDI V HRANI JE IZBIRČEN. LOVI LE NAJLEPŠE METULJE. ZELO RAD SE PRIDRUŽI LAŠTOVKAM, KI KROZIJO NAD POLJI.

© 1959 Walt Disney Productions. All Rights Reserved.

Italijanski Robinzon

Prebivalec italijanske vasi Serle pri Bresciji so se vzemirili, ko je kar na lepem prišel v vas neznan, čuden stavec. S težavo so ga prepoznali. Bil je 78-letni Giuseppe Ragnoli, gluho-nemi vaščan.

S seboj je imel sekiro. Nikomur ni dovolil, da bi se mu približal. Njegovi daljnji sorodniki iz vasi so povedali, da se je Giuseppe že pred petdesetimi leti odpravil v bližnje gozdove. Tam je živel kot divji samotar in vztrajno očlanjal sluherno pomoč. Le od brata je vzel nekaj stare obleke.

Italijanski Robinzon, kakor so gluho-nemega starca označili listi, se je po 50 letih samotarskega življenja vrnil v domačo vas, da bi videl bratrove vnuke. Zato je tudi sprejel gostoljubnost sorodnikov. Vendar ni hotel v posteljo, temveč si je na seniku uredil ležišče. Tudi domače hrane ni maral, sam si je zavrel juho iz korenin in trave.

Po petdesetih letih, ki jih je preživel v gozdovih, Giuseppe ne pozna več vrednosti denarja. Nekdo mu je za prekuščino ponudil kos kovine, bankovec in ček. Stavec je vzel kovino.

Nevarnost življenja na drugih planetih

Ameriški znanstvenik dr. Lederberg, Nobelov nagradenec za genetiko, je imel pred kratkim predavanje o ekobiologiji, novi znanstveni panogi, ki proučuje možnosti za življenje na drugih planetih. Stevilnim znanstvenikom z vsega sveta — zbrali so se na mednarodnem simpoziju v Nici — je dr. Lederberg razložil teorijo, v kateri je med drugim opisal možnosti za ugotavljanje življenja tudi na drugih planetih, hkrati pa je opozoril na veliko nevarnost, ki bi nastala, če bi morebitne najdene žive organizme prenesli iz vesolja na naš planet.

Po njegovem mnenju bi neznan organizem, ki bi jih našli na drugih planetih, lahko katastrofalno vplivali na zdravje ljudi in na kmetijstvo. »Ne delamo si utvar«, je dejal, »da bomo na drugih planetih našli majhne zelene ljudi z rogovi in antenami. Niti v primeru, če bi jih našli, bi to ne bil poseben prispevek k splošni biologiji.«

Za znanost je po njegovem mnenju najbolj zanimivo morebitno odkritje in proučevanje nukleinskih kislin, ki predstavljajo najnižjo, najpreprostejšo snov, neke vrste skupni imenovalec vseh živih organizmov. Če bi znanost odkrila na drugih planetih te nukleinske kisline ter jih potem proučila, bi dobila

nove perspektive v zvezi z odgovorom na vprašanje, ali so možnosti za umetni nastanek življenja.

V zvezi z nevarnostjo, ki bi nastala, če bi prenesli infekcije z drugih planetov na zemljo, je dr. Lederberg predlagal, da bi čakali s pošiljanjem ljudi na medplanetarno potovanje vse dotlej, dokler ne bi avtomatični instrumenti, montirani v rakete brez posadke, zagotovili dovolj podatkov za razumevanje tega problema.

Če je kovček pretežak

Letališčni nameštenci v Atlantidi niso hoteli sprejeti kovčka nekega potnika, ker je bil pol kilograma pretežak. Potnik Salvini pa se je brž znašel. Odprl je kovček, vzel iz njega pol kilograma salame in jo pojedel. Kovček je imel predpisano težo, potnik pa je bil pol kilograma težji, birokracija pa je bilo zadoščeno.

Smer »vodnega grelca«

Od Zalivskega toka sta odvisni po vprečna letna temperatura in zima v evropskih deželah

Upravičeno je dobil Zalivski tok naziv »vodni grelec Evrope. Nastane v Mehikem zalivu, teče vzdolž vzhodnih obal Severne Amerike, pri 35. stopinji severne širine pa zavije proti severovzhodu in doseže s svojimi pahljačami zahodnoevropske obale. Zračni tokovi, ki jih ogreva Zalivski tok, segajo severno od 40. stopinje širine, prevladujoči vetrovi pa jih nosijo v srednje in severne evropske dežele. Po zaslugi teh vetrov so temperature v tistih deželah znatno višje, kot bi bile brez Zalivskega toka.

Ce bi izračunali za vsako stopinjo zemljepisne širine povprečno temperaturo, bi kazali termometri v Evropi povprečno 5 do 10 stopinj nižje temperature, če bi ne bilo zalivskega toka. Če spremembe srednjih letnih temperatur za 1 stopinjo pa veljajo za dokaj velike.

Nič čudnega torej, če so številni znanstveniki označili vpliv Zalivskega toka na podnebje kot enega izmed razlogov za kulturni in gospodarski razvoj Evrope. Drugi celo menijo, da so spremembe oblikovitosti morskega dna — Thompsonov prag med Gronlandijo in Norveško — v minulih dobah na našem plašču povzročile ledeno dobo, ker

19

007 MED ASTRONAUTI

Takšne karte mu je pripravil Bond sam pred večerjo, v klubski pisarni, ko je preračunano zmešal karte, da bi bil njegov nasprotnik kolikor mogoče močan.

Bond je čakal in se spraševal, kako bo Drax ravnal ter opazoval, kako se velika riba bliža njegovi vabi.

Drax je presegel vsa njegova pričakovanja. Brezskrbno je zaprl karte in jih položil poleg sebe na mizo. Potem je prav tako malomarno izblekel iz žepa škatlo s cigaretami, počasi izbiral, odpiral in nato prižgal. Sele tedaj je spet dvignil karte in pogledal Bonda.

»Moram priznati, da imam nekaj dobrih kart.« je rekel. »Seveda ni izključeno, da jih imate tudi vi, vsaj tako se mi zdi...«

»Kaj malo se ti dozdeva,« je pomislil Bond. »Dobro veš, kakšno vražjo kombinacijo imaš v rokah!«

»Ali bi morda sprejeli še dopolnilno stavo?«, je vprašal Drax. »Samo za ta krog?« Bond se je delal, kakor da pregleduje karte tako skrbno in nerodno kot kak pijanec.

»Moje karte tudi niso posebno slabe,« je rekel, kot da se mu zapleta jezik. »Ce me bo soigralce podprl, bom tokrat na take karte tvegaj vse. Kaj predlagate?«

»Videti je, da sva torej nekako enako močna,« je lagal Drax. »Kaj bi vi rekli, če bi predlagal za vsako karto, s katero kdo vzame, se sto funtov dodatka? Kolikor sem razumel, to za vas ne bi bilo niti preveč drago, kaj?«

Bond se je zamislil, kakor da se ne more odločiti. Se enkrat si je ogledal vsako karto posebej.

»Sprejem,« je potem rekel. »V redu! Vendar bodimo iskreni: vi ste me nagovorili, naj toliko tvegam. Vsekakor morate imeti odlične karte. No, vzlic temu bom poskušal srečo.«

Bond je pijano pogledal admirala. »Torej naprej! Imam sedem križev!«

Popolno tišino, ki je tedaj nastala je prekinil Basildon, ki je že videl Draxove karte: od presenečenja je spustil kozarec z whiskeyjem na tla. Ne da bi se premaknil, je gledal v razbito steklo na tleh.

»Kako?« je vprašal Drax s pridruženim glasom in še enkrat pogledal svoje karte, da bi se prepričal. »To pomeni, da ste napovedali veliki shelem v križih?« je vprašal in radovedno ogledoval svojega nasprotnika, ki je bil po

*veliki shelem, kartaški izraz pri bridgeu, ko nasprotnika izgubita vse karte.

vseh zunanjih znakov pijan. »No, to je popolnoma vaša stvar. Kaj pa vi pravite, Max?«

»Pas,« je rekel Meyer.

»Čutil je, da se bliža katastrofa, in poskušal uiti na kakršenkoli način. Za vraga, zakaj neki ni šel domov, preden so zaigrali to prekleto manšo! Toliko, da ni zajokal.«

»Pas,« je rekel tudi »M«, navidezno ravnodušen.

»Kontra!« je rekel Drax z malomarnim glasom. Potem je položil svoje karte na mizo in z očmi polnimi prezira pogledal Bonda, ki se mu je po njegovem mnenju predal na milost in nemilost.

»Ali vaša kontra pomeni, da jo dajete tudi na vse dopolnilne stave?« je vprašal Bond.

»Seveda, seveda, popolnoma razumljivo!« je lakomno odvrnil Drax. »Prav to sem vam hotel reči.«

»Sijajno!« je rekel Bond. Nekaj časa je molčal, gledal v Draxa, potem pa vzkliknil, ne da bi še enkrat z očmi preletel svoje karte: »Rekontra! In še štiri sto funtov na vsako karto, ki dobi, kot poseben dodatek!«

Sele tedaj je Draxa spretel rahel dvom. Spet je pogledal svoje karte, ki so ga znova ohrabrile. Po njegovem bi vsaj dvakrat moral pobrati.

»Pas,« je tiho rekel Meyer.

»Pas,« je dejal »M«, da ga je bilo komaj slišati.

Drax je izzvalno stresel z glavo. Basildon, ki je bil popolnoma bled, je nepremično gledal Bonda. Potem se je tiho dvignil in šel okrog mize, da bi videl karte vseh štirih igralcev. Tole je videl:

BOND
karo: dama, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2,
križ: as, dama, 10, 8, 4,

DRAX
pik: as, kralj, dama, fant
sroce: as, kralj, dama, fant
karo: as, kralj

MEYER
pik: 6, 5, 4, 3, 2,
sroce: 10, 9, 8, 7, 2,
karo: fant, 10, 9,

M-
pik: 10, 9, 8, 7,
sroce: 6, 5, 4, 3,
križ: 7, 6, 5, 3, 2,

Naslov letošnjih amaterskih prvkov sta si pridobila angleška pesalca, ki ju kaže posnetek v zaključnem nastopu

NAŠA NOVA SLIKANICA

SE NEKAJ OSEB IZ NAŠE NOVE SLIKANICE VAM UTEGNEMO PREDSTAVITI DO NEDELJE, KO BO ZACELA IZHAJATI. IZBRALI SMO »MALABARCE«, KI BO DO POMEMBNO POSEGALI V DOGODKE. MALCE NERODNO NAM JE, DA VAM DANAS NJEGA NE MOREMO PREDSTAVITI Z NJEGOVI PRAVIM IMENOM — NE POZNAMO GA NAMREČ. ZATO GA SPOZNAJTE POD NJEGOVI IMENOM

ANGORČEK

IME JE SICER MALO SMEŠNO, A ZAGOTOVIMO VAM LAHKO, DA JE FANT OD FARE IN DA MU LAHKO ZAUPATE.

S TEŽKIM FRANKOM PLAČUJEJO

Francozi so uvedli tako imenovani težki frank. Pri popularizaciji novega plačilnega sredstva so sodelovali tudi učenci in dijaki. Posledje bodo Francozi spet računali s centi, ki so jih po drugi svetovni vojni že povsem opustili zaradi promatne vrednosti.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7
8						
9						
10						
16	17					
18						

VODORAVNO: 1. doprsna podoba osebe, 8. angleški geodet, po katerem se imenuje najvišja gora sveta, 9. morská boginja v grški mitologiji, Ahilova mati, 10. češka pritožnica, 11. znoj, 12. živa barva, 13. priimek dveh slovenskih dramatik in filmskih igralcev, 14. posrednica, zastopnica.

NAVPIČNO: 1. del noge, 2. domača žival, 3. posode za kemične preskuse, prekarpnice, 4. števnik, 5. čistanje, spoustavanje, 6. znizna glasbena nota, 7. slovenski tednik za razvedrilo, 12. čistilni stavec, 13. teža ambalaze, 15. velika ruska reka, 16. veznik, 17. samoglasnik in soglasnik.

RESITEV PREJŠNJE KRIZANKE

VODORAVNO: 1. Detroit, 8. Armenka, 9. ma, 10. perm, -a, 11. žoga, 12. vera, -ar, 14. goli, 15. Ik, 16. ojenka, 18. starost.

OGLAS

V »DELU«

USPEHI